

Slovenija in Hrvaška istočasno samostojni

LJUBLJANA — V okviru že ustaljenih občasnih srečanj sta se včeraj v Ljubljani pod vodstvom predsednikov Kučana in Tudjana sestali delegaciji Slovenije in Hrvaške. V predstavništvu obeh republik sta bila tudi člana predsedstva SFRJ iz Slovenije in Hrvaške dr. Drnovšek oziroma Mesić, oba predsednika vlad Peterle oziroma Manolić, predsednika skupščin in nekateri ministri. Kot poroča jugoslovanska tiskovna agencija Tanjug, so na srečanju govorili predvsem o reševanju jugoslovanske krize in pa o uresničitvi slovenske plebiscitne odločitve ter hrvaškega referenduma.

Po pisanju Tanjuga so se predstavniki Slovenije in Hrvaške načelno dogovorili o dejavnosti, ki bo najkasneje do 26. junija privedla do osamosvojitve obeh republik. Pri tem so tudi ponovili pripravljenost, da sporazumno z drugimi jugoslovanskimi republikami Slovenija in Hrvaška uredita vse pravice in obveznosti, ki izhajajo iz dosedanjega skupnega življenja v Jugoslaviji. Obe republiki naj bi v pogovorih z zvezno vlado, z drugimi zveznimi organi in ostalimi reno publikami odslej nastopali skupaj. Delegaciji sta po navedbah Tanjuga tudi izrazili pripravljenost, da se tudi po osamosvojitvi nadaljuje z razgovori, ki naj bi privedli do nove skupnosti ali zveze suverenih držav na ozemlju današnje Jugoslavije, ohranilo gospodarstvo sodelovanje, prost pretok blaga, kapitala, ljudi in storitev. Ob vsem tem pa so se predstavniki Slovenije in Hrvaške tudi dogovorili, da pripravijo osnutek do govora, s katerim bosta uredili medsebojne odnose na vseh tistih področjih, kjer bosta imeli skupne interese.

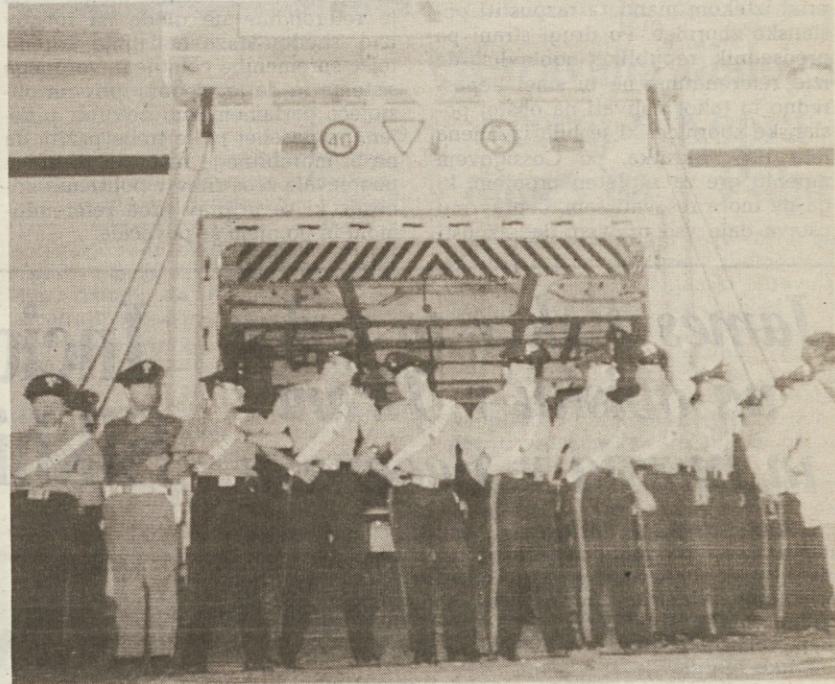
Novim prebežnikom bo obalna straža preprečila dostop v ozemelske vode Prva skupina albanskih beguncev je že sinoči odplula iz Ancone

*Tudi v Raveni je prekrčevanje potekalo brez incidentov in zastojev
Tirana ni sporočila, kako bo sprejela povratnike in preprečila nove pobege*

RIM — Sinoči so iz Ancone odpluli proti Draču prvi albanski begunci. Pod strogim nadzorstvom 700 policistov, karabinjerjev in financarjev (na sliki AP) se je 186 Albancev prekrčalo z grškega trajekta El Greco na italijanskega Sansovino. Malo prej so isto opravili v Raveni, kjer se je iz italijanskega tankerja prekrčalo na trajekt Buona Speranza trideset beguncev oziroma brodolomcev, kot jim pravijo v mornarskem žargonu. V Anconi so vsi povratniki opravili zdravniški pregled, poskrbljeno pa je bilo tudi za hrano in obleko. Albancem niso povedali, da se vračajo domov in to iz bojazni, da bi to povzročilo nove nered. Včeraj so namreč nekateri najbolj razgreti begunci skušali pobrati orožje in redarjem. Trajekte z begunci bo do teritorialne morske črte spremljala obalna straža.

Italijanski sen albanskih prebežnikov se je tako končal. Notranje ministrstvo je v noči na soboto podpisalo ukrep, po katerem se morajo vrniti v domovino vsi Albanci, ki se niso stopili na kopno. V istem ukrepu so tudi navodila za mornarje, ki bodo na odprtem morju zasledili plovila z begunci. Razen v skrajnih primerih jih bodo morali zavrniti oziroma oddaljiti od italijanskih ozemeljskih voda. Do podobnega primera je prišlo že včeraj, ko so približno 30 milj pred Brindisijem opazili petnajst splavov s 150 begunci. Obalna straža je s pomočjo helikopterja nadzorovala plovbo in preprečila, da bi se splavi še bolj približali obali.

Ukrepi italijanske vlade so sicer ostri vendar neizbežni, saj se je položaj v zadnjih urah močno poslabšal. Albanske oblasti pa doslej še niso sporočile, kako nameravajo sprejemati povratnike.

Na srečanju z dopisniki glavnih časopisov iz Jugoslavije v Benetkah Stališče Italije do jugoslovanske krize skladno s prizadevanji dvanajsterice

DUŠAN UDOVIČ

BENETKE — Italijanski zunanji minister Gianni De Michelis je pred srečanjem evropske dvanajsterice v Bruslju in srečanjem KVSE, ki bo v Berlinu, na posebni tiskovni konferenci podrobno seznanil predstavnike glavnih jugoslovanskih medijev s stališči italijanske vlade o jugoslovanski krizi.

Bolj kot za tiskovno konferenco je šlo za kolektivni intervju, v katerem je De Michelis osvetlil bistvene podrobnosti italijanskega stališča, da se v jugoslovanski javnosti ne bi ustvarjala poenostavljena tolmačenja o tem, kako gleda Italija na možne razplete dogajanja v Jugoslaviji.

»Peterle govori resnico, ko ob povratku iz Rima pravi, da je doživel simpatijo in prijateljski odnos do vseh demokratičnih prizadevanj, vendar to ne pomeni, da je Italija spremenila svoje stališče«, je dejal De Michelis in podčrtal, da je to stališče treba v vseh aspektih pravilno razumeti. Predvsem gre za to, da opcija o združenju in demokratični Jugoslaviji ni le formula, ampak vsebuje jasno politično oceno: sedanja institucijska struktura je izčrpana in je treba najti nov

dogovor o skupnem sožitju med suverenimi republikami. Zeleti je, da Jugoslavija na tej podlagi postane partner Evrope v prihodnjih letih, kajti ne more priti v poštev država, ki je združena in nedemokratična, kakor tudi ne takšna, ki bi bila demokratična, a razdrobljena.

De Michelis je preciziral, da to ni le stališče Italije, ki je bilo večkrat interpretirano kot togo. Do jugoslovanskih razmer se koordinirano opredeljuje v celoti evropska dvanajsterica, ki ji ne more biti vseeno, kakšna pravila igre se pišejo bodoči Evropi. Za skladnost teh stališč so še posebej zainteresirane Jugoslaviji sosednje države in Pentagonala, saj bi se spreminjanje institucijskih okvirov na podlagi enostranskih odločitev z zaskrbljujočimi zapleti odrazilo najprej na sosedah. Ni sprejemljivo, da bi Italija kakorkoli pogojevala izbire držav EGS, tudi kar zadeva republiki Slovenijo in Hrvaško. Nedavni obisk Delors in Santerja v Jugoslaviji gre pri tem razumeti kot izredno intervencijo, ki tolmači skupno evropsko gledanje.

»Če bo novi, demokratični in združeni Jugoslaviji uspelo zaživet, je Evropa pripravljena nadaljevanje NA 2. STRANI

Prihodnjo nedeljo jusarske volitve

Prihodnjo nedeljo bodo v 12 tržaških srenjah jusarske volitve
NA 5. STRANI

Gianni De Michelis

Kristall Sirca

TRST - Stara Istrska cesta 2 - Tel. (040) 820762 (pri stadionu)

LE NEKAJ MINUT OD CENTRA
PARKIRNI PROSTOR

Nudimo najboljše znamke gospodinskih
artiklov, porcelana (MANCIOLI,
HUTSCHENREUTER, PORTMEIRON),
kristala (SEVRES, BOEMIA),
predmetov za opremo (OLRI CENEDESE),
malih elektro-gospodinskih strojev
in LESTENCEV

STROKOVNOST • KAKOVOST
IZBIRA • CENA

POROČNI
SEZNAMI

Včeraj ponoči potres v Gruziji zahteval vsaj šest smrtnih žrtev

MOSKVA — Včeraj je v zgodnjih jutranjih urah silovit potres prizadel sovjetsko republiko Gruzijo. Zahteval je najmanj šest smrtnih žrtev in kakih 150 ranjenih. Potres je bil 6,3 stopnje Richterjeve jakostne lestvice, epicenter pa je bil pri kraju Džiava v Južno-osetinski avtonomni pokrajini na jugu republike. Na istem področju je bil 29. aprila še silovitejši potres, ki je zahteval 200 mrtvih in več tisoč ranjenih, precej pa jih je ostalo brez strehe nad glavo.

Po zadnjih novicah, ki prihajajo iz Moskve, je bilo popolnoma uničenih osem vasi, v Džiavi pa je včerajšnji sunek podrl še tiste hiše, ki so po aprilskem potresu ostale pokonci.

Potresne sunke so ob treh ponoči (po italijanskem času) občutili v vsej

Gruziji, pa tudi v glavnem mestu Tbilisiju, ki se nahaja približno 130 kilometrov daleč od epicentra, kjer pa ni bilo niti najmanjše gmotne škode. Potres je delno prizadel tudi severozahodne dežele Azerbajdžana.

Na kraj potresa se je takoj podala posebna ministrska komisija, ki jo je vodil gruzijski ministrski predsednik Tengiz Sigua.

Po mnenju seizmologov je bil včerajšnji potres le nadaljevanje tistega katastrofalnega izpred meseca in pol, ko so se dne 29. aprila vrstili sunki od 11. do 21. ure in ki so uničili 17 tisoč hiš.

Sicer pa je področje ob Črnem morju visoko seizmično, saj je bil leta 1988 potres v Armeniji, ki je zahteval katastrofalno število 25 tisoč mrtvih. Pa

tudi v Gruziji in predvsem v Južno-osetinski AP so se v zadnjih letih stalno vrstili potresi, ki so skupaj terjali nekaj sto mrtvih, več tisoč ranjenih in ogromno materialno škodo.

Sicer je bilo včeraj po svetu še več manjših potresov, ki pa so na srečo v glavnem povzročili le mnogo preplaha in nekaj materialne škode, medtem ko ni bilo smrtnih žrtev.

Sunke so namreč zaznali na Filipinih, na Japonskem, na otokih Sandwich in na nakaterih otočjih na južnem Pacifiku. Najhujše je še na Filipinih, kjer so bili včeraj, poleg izbruhov vulkana Pinatuba, kar štirje sunki do 4. stopnje Richterjeve jakostne lestvice. Na Japonskem sta bila dva sunka 5,2 stopnje, pa tudi na otočjih na Pacifiku se je nekajkrat stresla zemlja.

Izid referenduma o preferenah sprožil zapleteno ustavno politično vprašanje

Kakšna bo usoda poslanske zbornice?

Cossiga zaprosil Iottijevo za nasvet

RIM — Izid referenduma o številu preferenc za kandidate za poslansko zbornico je sprožil zapleteno ustavno politično vprašanje o možnosti oziroma potrebi predčasne razpusta zbornice. Predsednik Cossiga je takoj po objavi dokončnih rezultatov vprašal za mnenje predsednika senata Spadolinija, predsednico zbornice Iottijevo in predsednika vlade Andreottija. Vprašanje je včeraj ponovno zastavil v obliki daljšega pisma, ki ga je naslovil na Iottijevo.

Cossiga v pismu sprašuje, ali je izid referenduma ustvaril take pogoje, ki bi narekovali razpust poslanske zbornice, saj so se volilci izrekli proti doslej veljavni volilni obliki. Ugotoviti bi bilo treba tudi, ali ima izid referenduma retroaktivno veljavo, kajti v tem primeru, bi bilo treba še pred iztekom mandata razpustiti poslansko zbornico. Po drugi strani pa predsednik republike ugotavlja, da izid referenduma ne bi smel neposredno in takoj vplivati na obstoj poslanske zbornice, ki je bila izvoljena leta 1987. Skratka, po Cossigovem mnenju gre za zapleten problem, ki ga ne more reševati sam, čeprav mu ustava daje vso pravico, da razpusti

poslansko zbornico, če za to obstajajo zakoniti termini.

Na Cossigova vprašanja je doslej odgovorila samo Iottijevo z jednatim in jasnim pismom. Strinja se z njegovim mnenjem, da izid referenduma ne bi smel imeti takojšnjega, nepreklonega efekta na sedanje stanje. Razpust poslanske zbornice pa bi bil po njenem mnenju napačna ustavnopolitična poteza, saj so se ljudje na referendumu izrekli za eno samo spremembo sedanjega volilnega sistema. Proporcni sistem, kandidatne liste in način porazdeljevanja sedežev ostane nespremenjen. Iottijevo opozarja Cossiga, da je v preteklosti prišlo do veliko bolj pomembnih sprememb volilnega sistema, ki kljub temu niso sprožile vprašanja razpusta poslanske zbornice. Poleg tega pa je tudi promocijskih odbor večkrat poudaril, da je referendum ne glede na njegov izid, spodbuda za nadaljnje korenitejšje spremembe celotnega volilnega sistema in da je njegov vpliv na obstoječo parlamentarno ureditev omejen. Še posebej pa je treba paziti, da ne bi morebitnega razpusta zbornice pogojevala zaostritve v političnih odnosih, ki se je prav pred referendumom in po njem še povečala.

Današnje volitve na Siciliji važen vsedržavni volilni test

PALERMO — Danes bodo na Siciliji upravne deželne volitve, na katerih bodo državljani obnovili sicilski parlament, ki šteje 90 članov. Volilnih upravičencev je skupno 4.175.424 (od katerih 2.018.015 moških in 2.157.409 žensk), ki bodo volili na skupno 7.868 volilnih sedežih, ki so posejani po vsem otoku.

Na teh volitvah so v devetih volilnih okrožjih skupno predstavili 1072 kandidatov, ki predstavljajo kar 114 strank in stranic.

Na Siciliji bodo volili samo danes od 7. do 22. ure, glasovnice pa bodo začeli šteti jutri ob 8. uri. Obenem bodo na Siciliji obnovili 12 občinskih svetov in sicer v pokrajinah Palermo, Catania, Messina in Siracusa.

Obnovitev deželne uprave na Siciliji je važen volilni državni test, saj bo šla na volišča desetina vseh Italijanov, današnji rezultati pa bodo bistveni za nadaljno državno strankarsko volilno strategijo. Tega so se zavedali tudi vsi vidnejši italijanski politiki in predstavniki strank, ki so v zadnjem obdobju porabili mnogo energije v volilni propagandi na Siciliji.

Vsi tajniki italijanskih vsedržavnih strank so se v tem zadnjem tednu mudili na Siciliji. Polemik seveda ni manjkalo. Najživahnejša je bila med Ochettom in Craxijem, med katero je socialistični voditelj očital tajniku DSL, da je njegovo »kavarniško« kritiziranje predloga o socialistični enotnosti.

Ena največjih neznank bo prav ta, koliko glasov bo nabrala DSL, koliko stranka komunistične prenov, koliko pa »rete« bivšega palermškega župana Leoluca Orlando. Zadnje dni se je na Siciliji mudil celo vodja lombardske lige Umberto Bossi, ki je odkrito podpiral Južno ligo.

James Baker ta teden na obisku v Tirani in morda v Beogradu

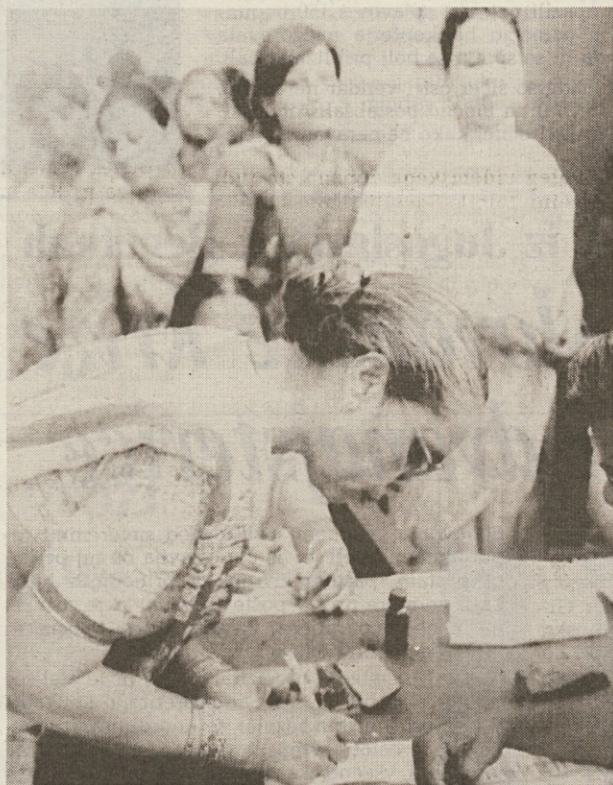
WASHINGTON, TIRANA — Ameriški zunanji minister James Baker bo prihodnji teden obiskal Albanijo. Napovedan je tudi obisk v Beogradu, vendar še ni uradno potrjen. Washingtonska uprava je že zavzela stališče do jugoslovanskega vprašanja, odločno obsoja nasilje in se zavzema za kompromisno rešitev, ki bi omogočila ohranitev zvezne republike Jugoslavije.

Washington je po 52 letih prekinitve ponovno vzpostavila diplomatske stike s Tirano. Baker se bo pred obiskom ustavil v Berlinu, kjer se bo sestal z zunanjimi ministri Konference za varnost in sodelovanje v Evropi. Italijanski zunanji minister De Michelis pričakuje, da bo Albanija sprejeta v KVSE s pospešenim postopkom. Albanija bi tako postala 35 članica Konference. Članstvo bi bilo za prehodno vlado Yllija Buŕija izredno pomembno, saj bi na tak način bila deležna tudi izredne finančne podpore.

V Jeruzalemu napadli italijanskega turista

TEL AVIV — Ogled zidu objokovanja v Jeruzalemu bi bil lahko usoden za italijanskega turista Tiziana Rolla. Fant, ki se je menda pred kratkim spreobrnil v židovsko vero, se je po molitvi odstranil od zida, ko sta se mu približali dve ženski. Ena je izpod obleke potegnila dolg kuhinjski nož in Rolla večkrat zabodla v roko, ramo in v prsi, vendar njegovo življenje ni v nevarnosti. Ženski sta po napadu zbežali, a ju je policija kmalu potem ujela v neki stranski ulici. Na zaslišanju sta dejali, da sta Rolla zamenjali za Izraelca in da sta se hoteli maščevati.

Incidenti na volitvah v Indiji Sikhi na vlaku ubili 100 ljudi

NEW DELHI — Včeraj je bil v Indiji tretji krog političnih volitev, na katerih so volili poslance spodnje zbornice indijskega parlamenta. Indijske volitve so namreč razdelili na štiri turnuse, da bi lahko lažje nadzorovali incidente, ki redno nastajajo ob indijskih volitvah. Včeraj so volili v sedmih državah, volilnih upravičencev pa je bilo 184 milijonov.

Po prvih podatkih se je tega tretjega kroga udeležilo, kot je bilo to tudi prej, relativno nizko število prebivalcev (na sliki AP), morda še manj od 50 odstotkov. Danes bodo začeli šteti glasove, tako da bomo že v ponedeljek vedeli za izide. Tokrat je bilo tudi nekaj incidentov, med katerimi je ena oseba izgubila življenje. Žrtev je neki predstavnik maoistične stranke, ki je pozivala k bojkotu volitev. Moškega so ustrelili iz zasede v kraju Kurnool, po vsej Indiji pa je bilo tudi mnogo bombnih atentatov.

Četrti in zadnji krog volitev bo 22. junija v Punjabu, vlada pa se boji atentatov s sikhovskih skrajnežev. Da je strah upravičen pričata dva včerajšnja napada na vlak, kjer so sikhovski teroristi ubili več kot sto ljudi. Tako so Sikhi napadli neki vlak na postaji v Badwalu in vsevprek streljali na potnike, do drugega napada pa je prišlo v kraju Kila Raipur.

De Michelis o Jugoslaviji

NADALJEVANJE S 1. STRANI

diti vso svojo pomoč in to želi pospešiti, da se okrepijo prizadevanja tistih, ki delujejo v to smer. Gre za dve bistveni ponudbi, ki ju doslej jugoslovanska javnost ni razumela: takoj bodo vzpostavljena pogajanja z EGS, za kar si zlasti prizadeva Italija, po drugi strani pa obstaja močna ponudba za gospodarsko in finančno kooperacijo. Če se to ne bi posrečilo, tvega Jugoslavija dolga leta zaostanka«, je dejal De Michelis in dodal, da se Jugoslaviji in njenim republikam ne postavljajo specifični in nesprejemljivi pogoji, govor je le o splošnih principih, kot so nepovratni demokratični proces, spoštovanje človekovih pravic in spoštovanje Helsinške in Pariške listine, ki ju je podpisala tudi Jugoslavija in vsebujejo pravila, s katerimi deluje Evropa. Ta načela pa tudi jasno pravijo, kako naj v Evropi prihaja do sprememb. »Meje se lahko spreminjajo samo s konsenzom in brez enostranskih pobud. Prijatelj Rupel naj se temu ne čudi, kajti s Slovenijo nas veže mnogo razlogov za prijateljstvo in sožitje. Vendar, če bi obstajal samo princip samoodločbe, bi se Evropa kaj lahko razletela. Kučanu in Ruplu sem povedal še marsikaj, o čemer bomo razpravljali v ponedeljek na sestanku dvanajstere v Bruslju. Razumemo smisel osamosvajanja, če bo to prispevalo k notranjemu dogovarjanju v Jugoslaviji, vendar veljajo izven meja evropska pravila. Dogovarjanje za novo in demokratično Jugoslavijo naj potekajo brez vsakršnega nasilja in ob spoštovanju ustavnih pravil na vseh ravneh. Srbija se je z onemogočanjem Mesića postavila v nepremisljiv položaj z enostransko odločitvijo, ki ruši ustavni red.«

De Michelis je izrazil zaskrbljenost, da ne bi travmatična in enostranska spreminjanja jugoslovanskih meja povzročila podobnih problemov drugod po Evropi, zaradi česar so potrebni skrajno preudarni in realistični koraki. Na vprašanje, koliko časa bodo Slovenci morali še čakati na samostojnost, je minister apeliral na strpnost in potrpljenje, ki sta neobhodno potrebna za sporazumno rešitev. Očitek, da je njegovo stališče togo, pa je zavrnil rekoč, da gre za racionalno in na demokratičnih principih osnovano mnenje Italije in Evrope. Govoril je tudi o manjšinah ob meji, pri čemer je glede slovenske v Italiji dejal, da se mora država za zaščito nujno podvzati, Italijani v Jugoslaviji pa prihajajo z avtonomijo republik v kočljiv položaj, čemur bo treba pozorno slediti, da ne bi italijanska manjšina naletela na nove težave.

»Etnične probleme bo treba reševati z velikim čutom odgovornosti, kajti v igri je bodočnost mnogih generacij. Osebnostem glede Jugoslavije še vedno optimist, njene libanizacije si ne morem predstavljati, čeprav mnogi smelo rinejo prav v to smer. Upam, da bo razvoj dogodkov vendarle drugačen, če ne bo nevarnih bližnjic in enostranskih odločitev.«

Deset dni za merjenje sil

LJUBLJANA — Dan po 26. juniju, ko naj bi se Slovenija najpozneje proglasila za samostojno in neodvisno državo, ne bo bistveno drugače kot dotlej, trdijo gospodarstveniki in finančniki. Od dneva, ko bo Slovenija postala samostojna država, bo konec ustavne kontinuitete z Jugoslavijo, ne pa še dejanskih povezav, pravijo politiki. Najbrž imajo oboji prav, le da ta trenutek še nihče ne ve, kakšna bo srednja pot med obema pričakovanjema. Lahko da bo preveč zavila v enostransko odcepitev Slovenije, morda bo zvezna orožarna za ohranitev ozemeljske celovitosti pretirano delovala in skušala spraviti slovensko samostojnost vsaj začasno na kolena.

Vsekakor je Ante Marković nastavil Sloveniji na vrat gospodarski nož. Svoj nastop v slovenski skupščini je namreč končal z opozorilom, da je od njene odločitve odvisno, ali bosta Slovenija in Jugoslavija dobili nujno potrebno evropsko gmotno podporo, pogojeno z ozemeljsko celovitostjo zvezne države, mirnim in demokratičnim razpletom krize ter nadaljevanjem reform. Ljubljana ga je sprejela zelo hladno, vse pa kaže, da ne povsem odklonilno. Premislila se je celo glede načrtov za osamosvojitve, ki jih je doslej skrivala pred zveznimi organi. Zdaj jih bo poslala v Beograd, da jih bodo še tam proučili, še pred 26. junijem pa se bo slovenska vlada znova sestala z zvezno.

Vmes bo sicer lahko prišlo do novih zapletov zaradi carinske vojne. Zvezna vlada je namreč za zdaj trdno odločena, da bo pobirala carinske dajatve, češ da so njene, pri

tem pa si bo pomagala tudi z zvezno policijo, če jih Slovenija ne bi hotela dati. Slovenska vlada pa pravi, da jih ne da in da spadata v kotizacijo; zveznemu proračunu namreč ne priznava izvirnih dohodkov. Tudi zvezna armada še ni rekla zadnje besede o vojaških obveznikih iz Slovenije, čeprav je videti, da se izogiba incidentnim situacijam, ki bi samo povečale odcepitev Slovenije, v svetu pa povečale razumevanje za slovensko osamosvojitve. Vojna živcev, bi lahko rekli temu.

Zvezna armada je tudi sicer nekoliko pritisnjena ob zid. Vsa Jugoslavija je praktično že militarizirana; takšna je tudi uradna ocena zvezne policije. Po vseh republikah ustanavljajo oborožene enote in vojska naj bi jih zdaj razoroževala. Očitno je presodila, da bi s tem povzročila nove spopade, v katerih bi kaj lahko potegnili tudi krajši konec. Za policijska opravila namreč ni usposobljena. Prav tako ne bi obvladovala položaja, če bi se naenkrat odprlo več žarišč. Že zdaj jih je veliko, samo vprašanje dneva pa je lahko, kdaj se bodo odprla nova, na primer Kosovo in zahodna Makedonija, kjer živi veliko Albancev, srbski Sandžak, kjer živijo muslimani itd.

Toda teh deset dni, kolikor jih še ostane do napovedane proglasitve Slovenije za samostojno državo, bo lahko še polno presene-

čenj. V Beogradu menda v strokovnih skupinah proučujejo vse ustavne in zakonske možnosti za ohranitev ozemeljske celovitosti Jugoslavije do sporazuma o morebitni razdružitvi, pri čemer se bodo po vsej verjetnosti kar se da izogibali nasilnim posegom. Za zdaj ni videti, da bi zvezna država umaknila vojsko s svojih severozahodnih meja. Verjetno bo te enote celo okreplila in takšen ukrep utemeljila s tezo, da so to državne meje, potrjene tudi na evropski konferenci o varnosti in sodelovanju v Helsinkih ter novembra lani znova na pariškem vrhu te konference. Lahko da bodo v Beogradu ob morebitni enostranski odcepitvi Slovenije poslali na severozahodno mejo tudi zvezno policijo, češ da ima Jugoslavija vse do sporazumne razdružitve pravico in dolžnost, da nadzoruje svoje mejne prehode. Morda bo Beograd ob morebitni enostranski odcepitvi Slovenije celo zastavil vprašanje, ali se niso Slovenci s tem odpovedali jugoslovanskim državljanskim pravicam, na primer jugoslovanskemu potnemu listu. Toda poseg te vrste bi po drugi strani pomenil, da Beograd priznava slovensko odcepitev, le da jo obenem kaznuje.

V jugoslovanski orožarni so na zalogi še druga orožja, manj nasilna in represivna, po posledicah pa lahko neprimerno hušja. Jugoslovanska vlada ima v rokah dovolilnice drugih držav za tovarnjake in lahko jih od-

reče Sloveniji. V Beogradu delijo blagovne izvozne kvote za druge države in lahko jih razdelijo drugače kot doslej, kar vse bodo počeli toliko lažje, če bo Slovenija 26. junija odpoklicala iz Beograda vse slovenske funkcionarje. Najbolj pa bi »olajšala« zvezne ukrepe, če bi odpoklicala tudi člana državnega predsedstva dr. Janeza Drnovška. Vrhovno poveljstvo zvezne armade bo potem imelo samo še sedem članov, od tega štiri prosrbske glasove. Toda politika ni navaden seštevek glasov, v Jugoslaviji še najmanj. Hrvaški predstavnik v državnem predsedstvu Stjepan Mesić namreč ne bo mirno opazoval takšnih dogajanj, hrvaški sabor pa tako in tako nenehno zaseda in pripravlja zakone, ki bi mu omogočili, da do konca meseca proglasi samostojno hrvaško državo, vendar izrecno pripravljeno na pogajanja o jugoslovanski konfederaciji.

Tok dogodkov očitno pelje v merjenje sil, ki naj bi dale 26. junija takšno rezultanto, ki bi bila kolikor toliko sprejemljiva tudi za Jugoslavijo in za svet. Slovenija pri tem noče in ne more nazaj, Beograd je ob sodelovanju tujine noče brez sporazuma spustiti pretirano daleč iz federacije. Povsem možno pa je, da bo slovenska vladajoča koalicija presekala ta gordijski voz in še pred 26. junijem proglasila Slovenijo za samostojno in neodvisno državo ter tako sebe in zvezno državo postavila v povsem nov pogajalski položaj. V novih razmerah pa bo potegnil daljši konec, kdor se bo znal bolj večje in potrpežljivo pogajati.

BOŽO KOVAČ

Pogovor z videmskim županom in deželnim tajnikom PSI Pierom Zanfagninijem

Zakon za obmejna območja kot preludij za globalni zaščitni zakon za Slovence

VIDEM — Videmski občinski svet je pred dnevi s široko večino odobril nov občinski statut. Da bi se podrobneje seznanili z njim in z drugimi aktualnimi vprašanji - nenazadnje s perspektivo globalne zaščite naše narodne skupnosti - s katerimi se ukvarja videmski župan odv. Piero Zanfagnini, ki je hkrati tudi deželni tajnik Socialistične stranke, smo ga zaprosili za pogovor, ki ga v celoti objavljamo.

Gospod župan, kakšen je obračun vašega dela po enem letu od prevzetja funkcije videmskega župana in kateri so glavni problemi, s katerimi se soočate?

Reči moram, da se je prvo leto mojega županovanja v Vidmu konkretiziralo prav v teh dneh z odobritvijo občinskega statuta, ki ga predvideva državni zakon št. 142 o reformi krajevnih avtonomij. Ta statut nekako predstavlja osebno izkaznico mesta Videm. Predvideli smo namreč njegovo karakterizacijo, tako na ravni etnično-jezikovne posebnosti, to je furlanščine, kot na ravni naše mednarodne projekiranosti v odnosu do bližnjih stvarnosti. Odnosi s temi stvarnostmi so že dolgo utečeni, npr. s pomočjo politike pobratenja med občinami, vendar jih je treba danes okrepiti predvsem z gospodarskim, turističnim in drugimi oblikami sodelovanja. Pri tem mislimo še posebej na Koroško, na Slovenijo, na pobratena mesta Beljak in Maribor. Naš horizont je seveda tudi v tem pogledu nekoliko širši, saj se oziramo po Madžarski, Češkoslovaški, po velikih deželah kakršna je npr. Bavarska, ki se odpirajo za navezavo tesnejših odnosov v območju Pentagonale. Statut potemtakem upošteva te nove scenarije, povzruha pa ima to značilnost, da je sredstvo, ki vrednoti nekatere instrumente, kot so npr. referendum, civilni pravobranilec, vloga mestnih okrožij. To je torej bila najbolj zahtevna naloga, ki smo jo izpolnili v teh mesecih.

Druge obveze so zadevale predpriravo proračuna za letošnje leto, ki je sedaj v fazi preverjanja v okviru programa upravnega mandata in ki ga nikakor ni bilo lahko pripraviti, še zlasti glede na zelo številna pričakovanja mesta, kakršna je naša, in tudi glede na težave, s katerimi se mora spoprijeti vsaka uprava. Finančne razpoložljivosti so namreč danes - tako kar zadeva priliv od države kot dohodke od deželnih prispevkov - močno skrčene, da ne rečemo celo pod vprašajem. Znajdemo se tako pred pravo pravcato tendenco (nočem reči pred sporom z

Deželo) glede izvajanja načel programskih sporazumov, ki jih moramo skupaj z Deželo izpopolniti za pogajalsko mizo, pri kateri bo udeležen tako Videm kot njegova pokrajinska uprava in videmsko urbano območje. Naša prizadevanja so šla tudi v smer vzdrževanja odnosov s sosednjimi občinami, da Videm tako ne bi bil samo predstavnik samega sebe, ampak širšega območja, ki ga poseljuje 200 tisoč prebivalcev mesta in okoliških občin, za katere bi si upali trditi, da se danes postavljajo kot vitalna os celotnega deželnega gospodarstva. Razvili smo po eni strani odnose z ostalimi krajevnimi ustanovami, kot npr. s Pokrajino Videm, kot tudi z drugimi neterritorialnimi ustanovami, kot so univerza, Krajevna zdravstvena enota št. 7 in videmska bolnišnica, ki jih seveda nameravamo ohraniti. Gre za vrsto vprašanj, ki dobijo veliko konkretnost, če pogledamo njihove problematike, o katerih so v teku razprava in pogajanja. Preostaja pa seveda tudi redna upravna dejavnost, ki je zelo intenzivna, saj zadeva področja skrbstva, skrb za ostarele in za emarginirane sloje, tudi v Vidmu pereče stanovanjsko vprašanje, tako da nam tudi ta dejavnost iz dneva v dan zastavlja zelo pereča in nujna vprašanja in potrebe.

Kakšen je odnos Vidma oziroma njegovega mestnega območja do okoliških občin glede na to, da so stališča političnih sil, zlasti PSI in KD zelo različna?

Na tem področju se ne moremo ustaviti pri nominaliziranih. Sam nameravam gledati na vsebino stvari in torej onkraj formul in etiket, ki me zanimajo samo do neke mere. Tisto, kar me še posebej zanima, je to, da se upošteva potreba po permanentni koordinaciji in povezavi med Vidmom in ostalimi občinami. To seveda ne sme pomeniti, da se ostale občine omejujejo na videmske zadeve, ali da izgube svoje značilnosti, krajevne posebnosti. Nasprotno, zavzemamo se, da se uveljavijo vse krajevne posebnosti, vendar je za to potrebna sposobnost dogovarjanja o problematikah, ki ne morejo biti razdeljene po okrožjih in upravah, saj problem, kakršni so npr. zaščita okolja, hitre cestne povezave in storitve zahtevajo obravnavanje na globalen in komplementaren način med različnimi teritorialnimi ustanovami. Na tak način bomo imeli tudi veliko večjo moč v odnosih z Deželo in z državo, saj se bomo predstavili kot fronta, ki je nekatere potrebe in prioritete že izoblikovala v svoji notranjosti.

Videmski občinski svet je z veliko večino glasov odobril statut, ki predvideva rabo furlanščine. Za razliko pa se dogaja, da so v marsikateri občini, kjer prebivajo tudi Slovenci, velika nasprotovanja rabi slovenskega jezika in je torej ta raba sporna. Kako ocenjujete to dvojnost?

Zdi se mi jasno, da sloni statut na predpostavki, da obstaja zakon, ki pooblašča in daje pristojnost, da se lahko s statutom izrazijo in izvajajo določene možnosti. Mi smo se ravnali po tem. Danes je sicer zakonski osnutek o manjših jezikih, med katerimi je tudi furlanščina, v preučevanju v komisiji za ustavna vprašanja pri poslanski zbornici. To pomeni, da bi moral biti kmalu nared, da bi morali biti tik pred njegovo odobritvijo. Vendar ne moremo čakati na prihod državnega zakona, da bi mu prilagodili naš statut, saj to v političnem oziru ne bi bil dokaz zakonodajne previdnosti, pač pa bi to po mojem mnenju bila nesprejemljiva pasivnost. Predvidevanje smo morali vnesti v statut tudi zato, da bi dali večjo moč zahtevi naših parlamentarcev v parlamentu in pri vladi, ki morata razumeti, da Videm ne odstopa od te zahteve, kajti če bi čakal na recepcijo te pravice do takrat, ko jo bo Rim dokončno uzakonil, potem ne bi bilo več pravilnega razmerja med potrebami ozemlja in zakonodajo. Zato torej mislim, da morajo občine tudi na področju zaščitne zakonodaje za mnogo celovitejši dejavnik, kakršen je slovenska narodna manjšina, poleg specifične in konkretne aplikacije poskrbeti tudi za to, da pridejo do izraza državljanske pravice Slovencev kot razpoznavne značilnosti nekaterih teritorialnih resničnosti. Šele kasneje se bo izkazalo, ali je to statutarno normo mogoče takoj izvajati in uresničevati, vendar se mi gotovo zdi neobhodno, da statut - ki je dokument velikega pomena ne samo kot pravilnik, ampak predvsem v političnem in avtonomističnem oziru - na ravni politične volje recepira zahtevo, ki je stara že več desetletij in še ni izpolnjena.

Poleg videmskega župana ste tudi deželni tajnik Socialistične stranke Italije. Kako pa gledate v tej drugi vlogi na vprašanje zakonske zaščite slovenske narodne skupnosti v Italiji in na določila, ki jih za slovensko skupnost prinaša zakon za obmejna območja, zlasti njegov 14. člen?

Priče smo zelo nelehkemu procesu porajanja zakona za zaščito slovenske manjšine. Zato smo socialisti v parla-

odv. Piero Zanfagnini

mentu z zadovoljstvom sprejeli dejstvo, da med tem porajanjem vsaj zakon za obmejna območja (zakon št. 19, ki je bil sprejet v začetku letošnjega leta) recepira na ravni finančne pomoči - s triletnim prispevkom v znesku osem milijard lir letno - potrebo po takojšnji zadovoljitvi zahteve po dodatni dotaciji za slovensko manjšino. Reči moram, da teh posegov ne gre smatrati za nadomestne glede na ostale deželne posege, saj bi bi bila lahko ena od nevarnosti ta, da bi rekli danes, da smo naredili neko finančno predvidevanje, po katerem država da denar Deželi, Dežela pa izvaja in torej z državnim denarjem določi nekatere posege v korist manjšinskih struktur. Obstajajo namreč službe, funkcije, ki jih mora Dežela ne glede na državni denar ščititi na teritoriju, zato so ta financiranja namenjena le posebnim situacijam, v katerih se nahajajo službe in potrebe slovenske manjšine. Ta financiranja je torej potrebno obravnavati kot dodatna.

Danes vemo, da si lahko »oddahnemo« za tri leta, medtem pa upamo, da bomo po njihovem preteku že imeli državni zakon, ki bo okrepil finančno kritje tudi za tekoče triletno in ki bo zagotovil nek avtomatizem za nadaljnje finančne posege. Seveda si sam ne morem zamisljati, da ta zakon ne bi začel veljati pred potekom tega triletnega, saj bi sicer morali obnoviti večletno dotacijo, ki je sedaj omejena na triletno zakon za obmejna območja. Prav pri tem morajo biti parlamentarci še posebno pozorni in spretni. Sam menim, da bo lahko ta dodatcija potem absorbirana kot predujem na mnogo bolj organski normativ, ki bo tudi finančne narave, in da je prav zato nujno potrebno, da do tega normativa končno pridemo.

Kakšne perspektive odpirajo Furlaniji in vsej deželi demokratični procesi, ki so v teku na Vzhodu in predvsem v Sloveniji in Hrvaški?

Prepričan sem, da je treba na Furlanijo oziroma na vso deželo gledati kot na območje, ki je prav v središču resničnosti, ki se spreminja. Iz periferne, emarginirane dežele se je v novih evropskih ravnesjih spremenila v središčno. Sam bi jo rad povezal z dvema drugima stvarnostima, ki imata enake dimenzije kot naša dežela, ne da bi pri tem izključeval dejstva, da obstaja še širši obroč teritorialnih resničnosti. To sta Koroška in Slovenija, s katerima tvorimo zgodovinsko jedro stare skupnosti Alpe-Jadran, čeprav so tu še Hrvaška, Veneto, Bavarska, Štajerska. Toda naše »trdo jedro« ima tudi svojo teritorialno homogenost, mi pa si moramo prizadevati, da se med temi teritorialnimi stvarnostmi ustvari neka posebna raven usklajevanja teritorialne politike, kulturne polike, ker se bomo tako medsebojno bogatili, politike odnosov med mesti teh dežel, tako da se bo uveljavljala neke vrste de facto federacija med tremi deželami. Sam se v tej smeri gibljem tudi v stranki, tako v odnosu s koroško socialistično stranko kot v odnosih z bolj račlenjenimi političnimi silami, ki se sklicujejo na socializem v Sloveniji, in torej s Socialistično stranko Slovenije, s Kučanovo in Ribičičevo Stranko demokratične prenoje, pri čemer izhajamo iz različnih problematik in potreb. Slovenija se sicer še mora meriti z uveljavitvijo svoje suverenosti, povzruha pa je treba zagotoviti nek posvetovalni instrument med temi institucijami, republikami, deželami, länderji, avtonomnimi deželami. To zagotovo koristijo skupnosti Alpe-Jadran in ni v nasprotju s politiko Pentagonale, ki je sicer širša in zadeva državne stvarnosti, v okviru katerih pa dežele niso samo šahovnica, na kateri operirati, ampak so žive resničnosti, brez sodelovanja katerih ni mogoč niti splošni načrt.

Vprašanja zastavil
RUDI PAVŠIČ

SLOVENSKA
KULTURNO
GOSPODARSKA
ZVEZA

SPOROČA

da iz tehničnih
razlogov
odpade za jutri
napovedan
sestane
glavnega odbora

Karavana dialoga včeraj v Kopru danes pa v Pulju

KOPER — V Kopru se je včeraj dopoldne začela »Karavana dialoga«, ki so jo organizirali italijanski mirovniki skupine »Give peace a chance« v sodelovanju s skupnostmi Italijanov iz Kopra in Pulja in ob pristopu Federacije zelenih s smejočim se soncem. Namen te pobude, ki vsebuje gledališke, glasbene in pesniške vloške, je ustvariti priložnost za srečanje in za razmislek o jugoslovanski krizi.

Na odru na glavnem koprskem trgu so se tako včeraj dopoldne zvrstili slovenski, istrski in tržaški glasbeniki (Marko Breclj, Franci Blaškovič, Sergio Preden, Alessandro Capuzzo), slovenski politični predstavniki (poslanec zelenih v slovenski skupščini Žare Pregel, Milan Gregorič za Demos in SDZ, Razim Maslić za Demokratično zvezo muslimanov, Maksimovič za Zvezo reformistov-Mestno listo, Maurizio Tremul za italijansko skupnost) in predstavniki italijanskih zelenih (Robutti, Bekar in Wehrenfennig).

Jutri popoldne se bo »Karavana dialoga« preselila v Pulj, v ponedeljek ob 11. pa bo v gledališču Mielia v Trstu priredila tiskovno konferenco.

Z motorno ladjo Dalmacija okrog italijanskega škornja

TRST — Dan po predstavitvi turistične ponudbe za Slovenijo, Istro in Kvarner v organizaciji tržaške potovalne agencije Aurora, je motorna ladja reške plovne družbe Jadrolinija »Dalmacija« z nekaj več kot 220 izletniki izplula iz tržaškega pristanišča na enotedensko križarjenje okrog italijanskega škornja. Med potniki je bilo okrog 50 ljudi iz Maribora in širše okolice v organizaciji mariborske agencije Adriana, skupina 30 izletnikov iz Beneške Slovenije, ostali pa so bili v glavnem iz Trsta in okolice obeh narodnosti. Križarjenje je bilo v organizaciji agencije »Aurora«.

Ladja pod poveljstvom mladega kapitana Josipa Radovana, je obplula dalmatinsko obalo mimo Visa, Korčule in prav pod obzidjem Dubrovnika s prvim postankom na grškem otoku Krfu. Po nekajurnem ogledu otoških zanimivosti, je nadaljevala plovbo proti Siciliji s postankom v Siracusi. Po ogledu grških in rimljanskih arheoloških in drugih in posebnosti, se je ladja usmerila proti Neaplju, kjer je bil spet na programu avtobusni ogled mesta in njegove bližnje okolice tja do Pompejev. Naslednji postanek je bil že na francoski Korziki v pristaniškem mestu Ajacciu na njeni zahodni obali. Med večurnim postankom in izletom z avtobusi v notranjost otoka je vse presenetilo bujno zelenje eukaliptusov in drugega drevja in cvetja in prekrasen panoramski pogled na mestni zaliv z najvišje točke nad njim.

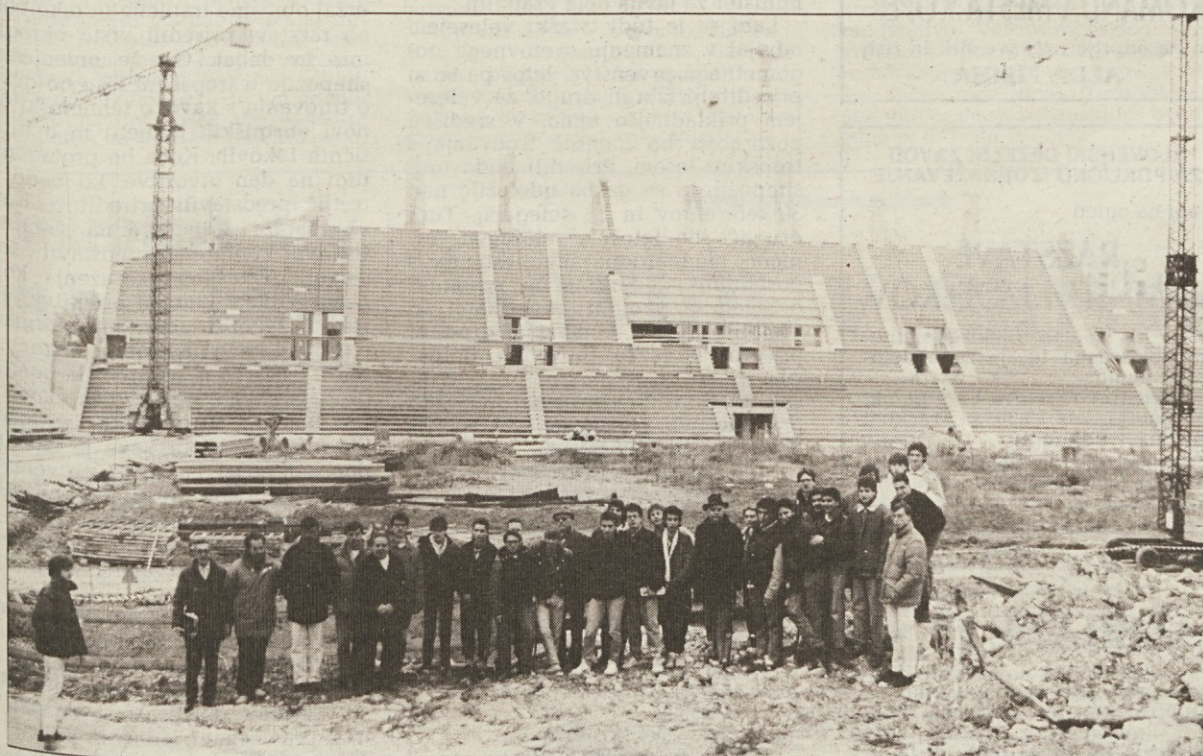
Vzorno organizirano križarjenje se je končalo v Nizzi, odkoder so se izletniki vrnili domov polni vtisov. Ves čas je križarjenje potekalo v sončnem vremenu in po mirnem morju, le na povratni vožnji iz Nizze do Trsta je bilo morje bolj »živahno«.

Iz Nizze je motorna ladja »Damlacija« z novim francoskimi in nemškimi potniki nadaljevala križarjenje mimo Balearskih otokov do Maroka in skozi Gibraltar mimo portugalske in francoske atlantske obale do Amsterdama, od tam pa spet z novo skupino nizozemskih in nemških izletnikov naprej do skrajnega severa Norveške. J. K.

SCUOLA
EDILE

ŠOLA
ZA GRADBINCCE

TRST - Miramarski drevored 89 - Tel. (040) 43626

Gojenci šole za gradbince v spremstvu ravnatelja, podravnatelja in učnega osebja na ogledu gradbišča novega nogometnega stadiona »Nereo Rocco« v Trstu.

POKLIC
V KATEREM SE VSAKDO
IZKAŽE S SVOJIMI
IDEJAMI IN USTVARJALNOSTJO

VPISOVANJA SE NADALJUJEJO
brezplačna vpisnina
in obiskovanje

TEČAJI ZA:

zidarje, polagalce ploščic,
tesarje, gradnjo montažnih
objektov.

Zajamčena zaposlitev
pri tržaških podjetjih,
ki skupno s sindikati upravljajo šolo.

TEČAJI 91/92 SE BODO ZAČELI OKTOBRA 1991

Včeraj mednarodno pripravljano srečanje Za ustanovitev Foruma občanov Alpe-Jadrana

Včeraj je bilo v hotelu Savoia prvo pripravljano srečanje za ustanovitev Foruma občanov dežel Alpe-Jadrana. Srečanja so se udeležili predstavniki raznih organizacij (mirovnih, naravovarstvenih, kulturnih, prostoraških itd.) iz Italije, Avstrije, Slovenije, Madžarske in nekaterih drugih držav in dežel. Srečanje sta priredili organizaciji ACLI in ARCI v sodelovanju z ZSKD.

Uvodno besedo sta imela deželni predsednik ACLI Tarcisio Barbo in deželni tajnik ARCI Maurizio Villani, pozdrav prisotnim pa je prinesel tržaški župan Franco Richetti. Barbo in Villani sta naglasila pomen sestanka, ki naj bi bil prva postaja pri organizaciji stalnega foruma občanov dežel Alpe-Jadrana. Septembra naj bi bilo prav v Trstu veliko mednarodno srečanje, na katerem bo tekla beseda o odnosih med civilno družbo in javnimi ustanovami. Župan Richetti je v svojem posegu naglasil, kako je pravilno, da se organizacije civilne družbe združujejo, omenil pa je tudi nevarnost, ki je v tem, da oblast navidezno podpira omenjene organizacije, v resnici pa odloča mimo njih in mimo civilne družbe.

Kakšen pa je smisel Foruma? V bistvu gre za to, da bi ustanovili komunikacijsko mrežo med posamezniki in predvsem organizacijami, ki se v de-

želah Alpe-Jadrana ukvarjajo z različnimi dejavnostmi: od kulturnih pa do prostoraških. Seveda so organizacije in dejavnosti različne od dežele do dežele, kot so različne tradicije in poti posameznih držav. V blokovski Evropi so bili namreč odnosi med civilno družbo in institucijami bistveno različni. Totalitarnost nekaterih režimov je na primer dušila civilno družbo, razne kulturne in podobne organizacije pa so imele vlogo ledolomilca in boja za svobodo. Na Zahodu pa delujejo združevalne organizacije civilne družbe v prid solidarnosti, miru, ekologije in drugih vrednot, ki jih dušijo konzumizem in socialne razlike.

Pravice občanov so v novih pogojih, ko so padle meje in pregrade, osnova novih odnosov med ljudmi. Dejstvo je namreč, da institucije in stranke ne pokrivajo vseh zahtev družbe in posameznikov, zato se krepijo takojmenovane organizacije civilne družbe. Forum pa bi jim omogočal stalna srečanja in izmenjavo informacij, ki je osnova medsebojnega spoznavanja in sodelovanja. Že včerajšnja prisotnost predstavnikov različnih dežel in držav je dokazala, kako lahko postane zame, ki se sprva zdi abstraktna, konkretna in živa.

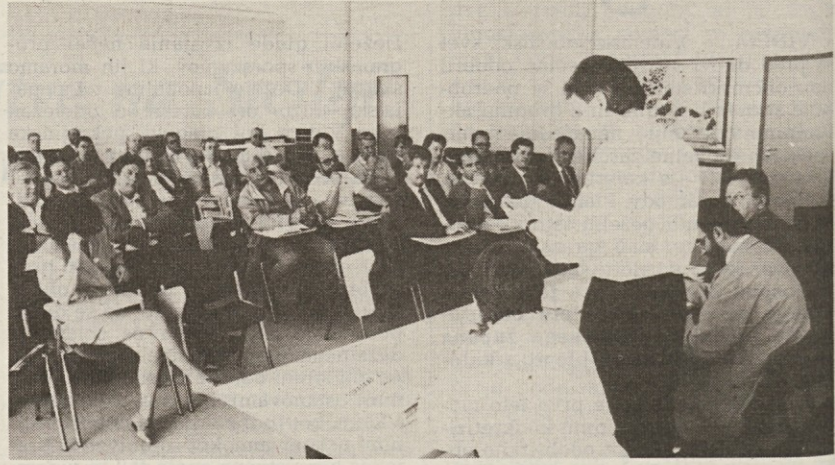
Na sliki (foto Magajna) včerajšnje srečanje v hotelu Savoia.

Na Opčinah posvet PSI o osnutku deželnega zakona Socialisti o razvoju Krasa

Socialistični pogled na zaščito Krasa, tako bi lahko strnili včerajšnji posvet na Opčinah, na katerem je socialistična svetovalska skupina v deželni svet predstavila svojim somišljenikom in javnosti osnutek deželnega zakona o razvoju Krasa, ki ga je nedavno odobril deželni odbor. Ta pogled je bil v posegih sodelujočih dokaj razčlenjen in raznolik, mestoma pa so prišla do izraza tudi nekatera polemična mnenja, kar je po svoje tudi neizbežno, ko se realnost na teritoriju obregne ob toga zakonska določila.

Zakonski osnutek je predstavil deželni svetovalec PSI Dario Tersar. Poudaril je, da želi zakonodajalec s tem zakonom zaščititi Kras in ovrednotiti njegovo bogastvo. Ta ukrep je nujen, saj je bil Kras v preteklih letih tarča vrste težkih posegov (ceste, naftovod, druge infrastrukture), ki so ga izmaličili. Zakonski osnutek predvideva serijo izrednih prispevkov za zaščito okolja in dejavnosti na tem območju, po njegovem mnenju pa ga mora deželni svet odobriti čimprej in ga uresničevati v sodelovanju z »aktivnimi silami na kraškem teritoriju«. Gaetano Zanutti (Zveza zadrug) je ponovil, da gre za izredne posege predvsem v korist gozdnega bogastva in kulturnih dejavnosti na nekaterih področjih. Glede razvoja kraškega kmetijstva je bil mnenja, da je treba — bolj kot pomagati posameznim kmetijskim obratom pri proizvodnji — predvsem reklamirati kraške kmetijske proizvode. Obenem se je izrekel za sodelovanje med javnim in zasebnim sektorjem, pri čemer je pristavil, da je Zveza zadrug pripravljena na tako sodelovanje.

Medtem ko sta uvodna posega temeljila na postavkah zakonskega osnutka, pa je dolinski župan Marino Pečenik spregovoril predvsem o tistem, kar najbolj žuli domače prebivalstvo. Zakon o razvoju Krasa je nekakšna protivrednost za vso škodo, ki jo je Krasu navrgla gradnja sinhotrona. Zato mora biti predvsem v korist tiste skupnosti, ki jo je sinhotron največ prizadel. Dolej se je vse preveč jemalo v poštev mnenja tistih, ki niso imeli in nimajo nič kaj opraviti s Krasom, je poudaril Pečenik, jasno pa je treba povedati, da morajo Kras »upravljati« tisti, ki tu živijo in so to zmožni storiti, predvsem v korist Krasa. Že res, da je

treba naravo spoštovati in zaščititi, a je treba obenem pomisliti tudi na človeka, ki tu živi, in na njegove potrebe.

Med odprtimi vprašanji, ki hromijo razvoj Krasa, je Pečenik omenil vojaške služnosti (dve tretjini teritorija doberdobske občine sta odmerjeni temu namenu). Temu konkretnemu vprašanju so upravitelji drugih okoliških občin dodali še nekaj žgočih problemov: devinsko-nabrežinski župan Rino Caldi je opozoril na številne vinkulacije; zgošči podžupan Boris Štrekelj se je obregnil ob črne gradnje, ki so zrastle na Krasu kot gobe po dežju; repentarski župan Pavel Colja se je zaustavil ob vprašanju tovarnega postajališča pri Fernetičih.

Predsednik SKGZ Klavdij Palčič je poudaril, da bi moral zakon predvsem upoštevati prisotnost slovenskega človeka na Krasu. Slovenski človek je tisti, ki je z lastnimi rokami obdeloval Kras, nedeljivo se je povezal z njim, zato je treba vsak ukrep, ki je v preteklosti oškodoval Kras, razumeti tudi kot ukrep v škodo naše narodnostne skupnosti.

Oba uvodničarja, Tersar in Zanutti, sta se med drugimi zaustavila tudi ob kritičnem mnenju, ki ga je o zakonskem osnutku izrekel Kmečka zveza. Tajnik KZ Edi Bukavec je včeraj ponovil to stališče: glede kmetijstva je zakon pomanjkljiv in ne rešuje vseh bistvenih vprašanj Krasa.

Razpravo je povzel deželni odbornik za prostorsko načrtovanje Gianfranco Carbone, ki je naštel nekaj prioritarnih točk zakona. Najprej prizadevanje za zaščito okolja (v ta sklop spadajo tudi zaščita Timave in kraških jam, ki postajajo odlagališča), zatem vprašanje kraškega parka, ki se zastavlja v štrci z zakonom o razvoju Krasa, ne nazadnje pa tudi vprašanje upravljanja kraškega teritorija.

Ob koncu se je Carbone zaustavil tudi ob vprašanju sinhotrona. Poudaril je, da ne gre tega zakonskega osnutka jemati kot nekakšno protivrednost za sinhotron, zatem pa je ožigal takratno »bitko proti sinhotronu,« kot je samovoljno poimenoval akcijo slovenskih društev in organizacij izpred nekaj let. Predsednik SKGZ Palčič ga je ob tem prekinil in opozoril, da se Slovenci nismo izrekli proti sinhotronu, pač pa smo zahtevali le, da bi ga zgradili v okviru območja Centra za raziskave, kar bi preprečilo, da bi znanost in tehnologija uničila najlepše pašnike na Krasu.

Odbornik Carbone je odgovoril, da »akcije ni razumel v tem smislu.« Naj bo kakorkoli že, v uvodu svojega posega je poudaril, da je zakonski osnutek tudi sad takratne bitke prebivalstva in organizacij, iz česar gre sklepati, da je bila akcija, kljub vsemu, pozitivna.

Na sliki (foto Križmančič) socialistični posvet o Krasu na Opčinah.

Osnovna šola F. Milčinski in
Odbor krajevnih organizacij

**OSREDNJ PROSLAVA
OB 200-LETNICI ŠOLE NA KATINARI**

danes, 16. t. m., ob 17. uri v šoli »F. Milčinski«, Ul. Marchesetti 16 na Katinaris.

Ogled razstav danes, 16. t. m., od 9. do 12. in od 16. do 20. ure, jutri, 17. t. m., od 9. do 12. ure.

KD Skala - Gropada

pod pokroviteljstvom Kraške gorske skupnosti, Tržaške pokrajine in občine Trst prireja

14. - 15. - 16. junija v GROPADI

KMETIJSKI SEJEM

Danes, 16.6.: ob 9.00 orientacijski pohod, ob 10.00 ex-tempore na temo Gropada in ogled 2 konjskih hlevov, ob 11.00 okrogla miza na temo "Kmečki turizem in kraški park", ob 18.00 razna tekmovanja, ob 20.30 ples z ansamblom Happy Day.

Srečanja in okrogle mize bodo v prostorih KD Skala
Na voljo tipične kmečke in domače jedi.

Demokratska stranka levice občinske zveze Dolina

vabi na

FESTIVAL UNITÀ - DELO

Krmenka - 15., 16. in 17. junija

Danes, 16. t.m.: ob 18. uri koncert orkestra Muja d.o.c. band, ob 19.30 shod s tov. Perlo Luso, pokrajinsko tajnico DSL ter tov. Milošem Budinom, deželnim svetovalcem DSL, ob 21. uri ples z ansamblom Krt;

jutri, 17. t.m.: ples z ansamblom Krt.

**1^a FEŠTA
HAPPY DAY BIS**

na športnem igrišču ŠD Sokol v Nabrežini

Danes ples z ansamblom **California**

Jutri ples z ansamblom **Happy Day**

TK Galerija

UL. SV. FRANČIŠKA 20

in

Združenje aktivistov in invalidov NOB

vas vabita

v četrtek, 20. junija, ob 18. uri

v Tržaško knjigarno - Ul. Sv. Frančiška 20

na predstavitev knjige

Aldo Pirih

**POMLAD NA OBALI -
KOMANDA MESTA KOPER**

in na odprtje razstave slik in risb

ALDA PIRIHA

**SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD
ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE**

vabi na ogled

**RAZSTAVE
KAMNITIH IZDELKOV**

ki so jih izdelali dijaki dvoletnega poklicnega tečaja za obdelovalce kamna.

Otvoritev razstave bo v petek, 21. junija, ob 18.30 v Kraškem muzeju v Repnu.

Sodelovala bo ženska pevka skupina STU LEDI.

ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA TISKA

TRŽAŠKA KNJIGARNA

Sveže prihajajo med ljubitelje poezije

IZBRANE PESMI VINKA BELIČIČA

Vabimo vas na predstavitev, ki jo bo uvedel urednik zbirke Leposlovje Marko Kravos, o novi knjigi in avtorju bo govoril Tone Pavček, glasbeni utrinek pa bo prispevala Erika Slama.

Srečanje bo v TRŽAŠKI KNJIGARNI, Ul. Sv. Frančiška 20,

v torek, 18. junija 1991, ob 18. uri.

NASVIDENJE!

**TK OBYESTILO STARŠEM DIJAKOV
NIZJIH IN VIŠJIH SREDNJIH SOL!**

V Tržaški knjigarni so že na razpolago sezname šolskih knjig za leto 1991/92.

S pravočasnim naročilom si boste zagotovili vse učbenike in mirno odposlovili na dopust z leposlovno knjigo, ki Vam jo bo ob naročilu podarila Tržaška knjigarna.

**Pohitite,
saj velja ponudba samo do 31. junija!**

ki bo imela največji paviljon, ki bo posvečen umetniški obrti. Avstrija pa bo predstavila tudi svoje turistične centre in med drugim bodo realizirali miniaturni Prater. Vseh podjetij, ki se bodo predstavila, bo 1.100. Uradno bo prisotnih 34 držav.

Letošnji vzorčni velesejem se bo držal običajne tradicije in tako bodo ob razstavi priredili vrsto okroglih miz in debat. Ob že omenjenem simpoziju o tropskem lesu bo govor o trgovanju s kavo, o tehnološki obnovi obrtniških podjetij in o turističnih tokovih. Kava bo protagonist tudi na dan otvoritve, ko bodo že tretjič predstavili prireditve "Kava ob uporabi". Pobudo je na včerajšnji tiskovni konferenci predstavil predstavnik Tržaškega združenja kave Diego Allaix. Namen prireditve je v reklamizaciji in podrobnih informacij o prodaji kave na drobno, oziroma v barih. Dejstvo je namreč, da pomeni prodaja ekspresne kave za marsikateri bar kar 50 odstotkov zaslužka. Skratka, skodelica kave je izjemno donosen posel. Na tržaškem velesejmu bodo prisotni razni strokovnjaki, med drugimi tudi predstavniki podjetja La San Marco, ki je med najbolj znanimi proizvajalci strojev za ekspresno kavo.

Ob razstavah in kongresih bo seveda poskrbljeno za dobro počutje obiskovalcev. Odprti bodo najrazličnejši kioski s številnimi specialitetami. Skratka, del prostora bo namenjen prav zabavi, jedati in pijači.

Tržaški velesejem sodi vsekakor med najpomembnejše gospodarske pobude v našem mestu. Marsikdaj smo slišali očitke, da je na sejmu preveč "krame", vendar se ob tem odvijajo pomembni gospodarski stiki in izmenjave, predvsem med zahodnimi in zahodnimi državami. Na tej osi ima Trst pomembno mesto, ki ga sejem naglašuje že vrsto let, vsekakor mnogo pred padcem berlinskega zidu. Prisotnost vzhodnih držav je bila karakteristika, ki se danes izkazuje kot zmagovita strategija izbira, kot je tudi pomembna izbira odprto okno v države, ki sodijo danes med gospodarsko še nerazvita področja.

Pogovor s tajkom KZ Edijem Bukavcem pred skorajšnjimi juserskimi volitvami

Jus naj upravljajo domačini

Čez teden dni, in sicer v nedeljo, 23. in v ponedeljek, 24. junija, bodo v dvanajstih srenjah na Tržaškem volitve odborov za ločeno upravljanje juserskih imovin. Volili bodo pri Banih, v Barkovljah, Bazovici, Gropadi, na Kontovelu, v Lonjerju, na Opčinah, Padričah, Proseku, Rocolu in v Trebčah v tržaški občini ter v Medji vasi v devinsko-nabrežinski občini. Volitve so bile razpisane tudi v Škednju, vendar jih ne bodo izvedli, ker se je predstavitelj premajhno število kandidatov.

Volitve so bile razpisane na osnovi zakona št. 278 iz leta 1957. Volilni upravičenci so vsi polnoletni državljani s stalnim bivališčem v omenjenih vaseh oziroma okrajih. Volili bodo odbore, ki jih sestavlja od 3 do 5 članov. Volitve bodo potekale po pravilih, ki veljajo za izvolitev občinskih svetov v občinah z manj kot 5 tisoč prebivalci. Vsak volilec bo imel pravico, da voli za največ 4 kandidate, in to tudi različnih kandidatnih list.

V pripravi na volitve se je posebno angažirala Kmečka zveza. To ne sme čuditi, saj so juserske imovine po svojem izvoru in delno še danes po svoji funkciji tesno povezane s kmetijskimi dejavnostmi. Juserska premoženja so namreč prvotno tvorili predvsem pašniki in gozdovi, ki so jih srebrne skupno uporabljale. KZ je pomagala sestavljati enotne liste domačinov, ki praviloma uživajo podporo vseh političnih sil, v katerih organizirano nastopamo Slovenci. Da bi kaj več zvedeli o vsem tem, smo se zato obrnili na tajnika KZ Edija Bukavca in ga prosili za krajiš pogovor.

Tajnik Bukavec, kakšen je pravzaprav pomen skorajšnjih juserskih volitev?

Najprej bi poudaril, da s temi volitvami obnovljamo neko tradicijo upravljanja teritorija, ki je nekoč že obstajala. Po prodaju fevdalnega reda so namreč po naših vaseh ljudje imenovali posameznike ali odbore, da so skrbeli za upravljanje skupnih zadev oziroma za urejeno skupno uporabljanje juserskih imovin.

Seveda so se razmere medtem spremenile, vendar juserska premoženja še obstajajo in so večkrat vse prej kot zanemarljiva tudi z vidika sodobnih potreb in zahtev. Sicer pa je pomen teh premoženj tesno odvisen od konkretnih situacij v posameznih skupnostih. Tako so npr. juserska zemljišča pri Bazovici danes med drugim povezana z vprašanjem sinhrotrona, v Trebčah z ureditvijo bivšega odlagališča smeti, na Opčinah z ureditvijo strelišča itd.

Toda kolikšna so pravzaprav danes ta premoženja?

Natančnih podatkov ni, vendar v marsikaterem primeru gre za zelo velike površine oziroma premoženja. Sicer pa je deželni svet lani odobril zakon, s katerim je poveril deželnemu odborništvu za krajevne uprave naloge, da razišče oziroma popiše juserska premoženja.

Kateri so glavni problemi, s katerimi se bodo morali spopadati juserski odbori?

Mislím, da bodo isti, s katerimi so se spopadali že dosedanjí juserski odbori, kjer so pač že obstajali: zavzema-

ti se bodo morali predvsem za to, da bi bili priznani kot osebkí, katerim pripada pravica do polnopravnega upravljanja juserskih premoženj. Kot je znano, jim to pravico kratijo občine, v našem primeru predvsem tržaška občina. To se je konkretno pokazalo npr. v Bazovici. Bazoviški juserski odbor se je v skladu s hotenji vasi uprl prodaji juserskih zemljič za sinhrotron, vendar prevladalo je enostransko tolmačenje zakona, tako da je naposled zemljišče kljub vsemu prodala občina. Juserski odbor je vložil priziv proti temu na deželno upravno sodišče in prav je, da pridemo zadevi do dna, saj se bo moralo naposled izkazati, da imajo do polnopravnega upravljanja juserskih premoženj lahko pravico le juserski odbori. To tudi iz zgodovinskih razlo-

V zvezi z volitvami za obnovitev juserskih odborov je enotna lista za proseški juserski odbor že imela nekaj sestankov. Jutri zvečer ob 20.30 pa bo predstavitev kandidatov in programa predstavnikom vaških društev in organizacij. V četrtek, prav tako ob 20.30, pa bo javno srečanje, na katerega so vabljeni vsi domačini. Na srečanjih, ki bodo v kulturnem domu na Proseku, bodo udeleženci lahko dobili vsa pojasnila ne le o enotni listi, temveč tudi o vsem, kar je povezano s proseškim jusom. Zaradi tega prireditelji računajo na polnoštevilno udeležbo.

gov: juserska premoženja so obstajala in so jih upravljale krajevne skupnosti v marsikaterem primeru veliko prej, ko bi prišla pod tržaško občino.

Kje bi morali še razpisati juserske volitve, pa jih še niso?

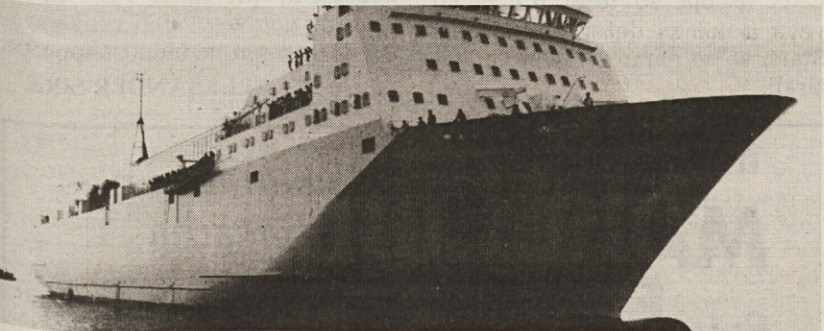
KZ že od nekdaj zagovarja stališče, da je treba volitve razpisati tam, kjer to zahteva krajevna skupnost. Tako npr. mi nismo nikoli zahtevali, da bi volitve razpisali v Škednju ali pa na Rocolu, saj se za to krajani niso potegovali, verjetno tudi zato, ker tam juserskega premoženja skorajda ni več. In dejansko se v Škednju ni predstavilo niti dovolj kandidatov, da bi volitve lahko izvedli, na Rocolu pa se je predstavila samo lista MSI in bodo volitve najbrž propadle zaradi prenizke udeležbe. Po drugi strani pa smo mnenja, da je treba juserske volitve razpisati npr. v Križu, kjer se sami krajani za to zavzemajo. Kaže, da bo v kratkem do tega tudi prišlo.

Katere so temeljne značilnosti t. i. enotnih list, ki jih je sama KZ pomagala sestavljati in ki jih seveda tudi predlaga volilec?

Liste imenujemo enotne, ker so nastale v duhu enotnosti: kandidati na njih želijo predstavljati interese celotnih skupnosti, katerim pripadajo, mimo strankarskih in drugih delitev, ki so v tem primeru prej v škodo kot v korist. Pa tudi oblikovali so jih na osnovi dogovarjanja med vsemi domačini. To se, žal, ni povsod posrečilo. Kjer so se predstavile alternativne liste domačinov, pa smo vsekakor mnenja, da ne smemo prenehati z iskanjem dialoga. (mb)

S turškega trajekta naj bi jih najprej prekricali na italijansko ladjo Tiziano

Albanski begunci bodo predvidoma šele v ponedeljek zapustili naše mesto

Turški trajekt Kaptan Burhanettin Isim

(foto Križmančič)

Po odločitvi pristojnih ministrov, da se morajo vsi Albanci, ki so na raznih tujih ladjah zasidranih v italijanskih pristaniščih, vrniti domov, so tudi v Trstu včeraj dejansko cel dan iskali možne rešitve, kako bi prepeljali v domovino 114 albanskih beguncev, ki jih je v naše mesto v sredo pripeljal turški trajekt Kaptan Burhanettin Isim. Ni še povsem jasno, kdaj in s katero ladjo bodo albanski begunci odploili nazaj v domovino, ne da bi jim dovolili stopiti na italijanska tla, vsekakor bodo morali na turškem trajektu ostati

še do ponedeljka. Medtem ko tržaška prefektura skušala dokončno urediti njihov prevoz iz Trsta v Drač. Najverjetnejša možnost se nanaša na ladjo Tiziano, ki naj bi iz Ancone odplovala danes zjutraj, v naše pristanišče pa prispela tekom dne.

V prvih stikih z družbo Adriatica je bila sicer iznešena hipoteza, da bi albanski begunci lahko zapustili naše mesto na krovu trajekta Sansovino, do česar bi na osnovi urnikov lahko prišlo še pred ponedeljkom. Vendar pa je

bilo najprej rečeno, da so vsa razpoložljiva mesta na ladji zasedena, ker naj bi se nanjo vkrcala skupina 30 albanskih pribežnikov, ki so bili razmeščeni v raznih sprejemnih centrih severne Italije, a so se odločili, da se vrnejo domov. V večernih urah pa je prišla vest, da je trajekt Sansovino zaslegla prefektura z Ancone z namenom, da nanj vkrca albanske begunce, ki so jih v to mesto pripeljali grški trajekti.

Ob zagotovitvi ustreznega prevoza za albanske begunce pa tare pristojne, posebej pa še varnostne organe skrb, da ne bi ob prekrčevanju z ene ladje na drugo prišlo do kakšnih izgredov ali nemirov. Albanski begunci, katerim so včeraj končno dovolili, da se za kratek čas sprehodijo po krovu turškega trajekta, namreč ne vedo še, da se bodo morali v najkrajšem času vrniti domov. Istočasno pa je zdravstveno počutje 114 oseb, ki so v glavnem utesnjene v podpalubju, vse prej kot zadovoljivo. Varnostni razlogi pa so bili tudi poglaviti razlog, ki jih je navedel kapetan turškega trajekta, ki se je odločno zoperstavil ukazu luške kapitanerije, da z albanskimi begunci odpluje iz Trsta.

Pokrajina Trst in novi statut

Kot je znano, saj so o tem množična občila dokaj pogosto obveščala javnost, je bil 13. junij zadnji rok, ko bi morale krajevne uprave na podlagi zakona 142/90 odobriti nove statute. Zaradi kompleksnosti zadeve so rok podaljšali in zato se je tudi Pokrajina Trst odločila, da izkoristi dodaten čas za vrsto stikov in posvetovanj.

Nov statut daje prav pokrajinskim upravam vrsto dodatnih pristojnosti, bistvena novost pa je v možnosti participacije občanov in organiziranih skupin, podjetij itd., da dajo svoje predloge in se tako aktivno vključijo v upravljanje skupnih problemov.

Tržaška pokrajinska uprava vabi zato posameznike in organizirane skupine, da dajo svoje dopolnilne predloge tako, da bo nov statut resnično odgovarjal njihovim težnjam.

■ Posest in preprodaja heroína: pred to obtožbo se bo moral zagovarjati 32-letni jugoslovanski državlján Markaj Nikoll s stalnim bivališčem v Izoli, ki so ga agenti letveškega oddelka tržaške kvesture aretirali v bližini Glavne bolnišnice z 200 grami heroina. Z njim je bila tudi mlajša jugoslovanska državljanka, ki pa so jo izpustili. Preiskovalci domnevajo, da je bil heroin namenjen kakšnemu narkomanu, ki je bil na zdravljenju v bolnišnici.

Savini v slovo

Savina se je tri leta in pol borila proti bolezni z močjo in strastjo, ki sta bili značilni za vsako njeno dejanje. Z isto vehemenco se je navduševala nad gledališko predstavo, se zaskrbljeno zavzemala za narodnostne probleme, se hudovala, ko pri delu kaj ni šlo prav, z isto silo se je borila proti vsaki krivici.

In tako smo tudi doživljali njeno bolezen: kot krivico proti človeku, ki mu življenje ni bilo vedno naklonjeno, čeprav sta igrivost in radoživost pri Savini vsako zapreko spremenili v pozitivno reakcijo, nikoli v malodušje, raje v razdajanje.

Pred dvema letoma je 9. maja, že bolna, in z jasno zavestjo, da je bolezen prav tako trmasta kot ona, praznovala svojo petdesetletnico in si sama napisala ironično pesmico, v kateri se je izpovedala kot navdušenka, ki je življenje nikoli ne izuči. To veselje do življenja je ohranila do skrajne možne meje, čeprav je trpljenje zabrisalo nasmeh, slutnja zameglila pogled.

Gledališče in radio sta bili njeni veliki ljubezni. Prva silna in neizpolnjena, druga zavestna izbira in navdušenost poslanstva. Vmes še pesnjenje, katerega sadovi so rešeni pozabe v tržaških revijah šestdesetih let, stalna skrb za slovensko govorno besedo, aktivnost v javnem slovenskem življenju.

Od leta 1963 pa do konca predvsem ljubezni do poklica, ki ji je, kot je sama želela poudariti, prav v zadnjem desetletju nudila nekaj izrednih možnosti za umetniško izpovedovanje: od pravljic do recitacij in dramskih odjav, ki jih je sama imela za najzlatnejšo obliko radijskega umetniškega izražanja. Temu radijskemu žanru je prispevala kot interpret nekaj stvari, ki jih lahko zapišemo v sam vrhunec: Nož in jabolko Ivanke Hergold in Molly Bloome, zadnje poglavje Joyceovega Uliksesa.

Zagnano in velikodušno je bilo prijateljstvo, ki ga je Savina darovala mnogim. Tisti, ki so ga bili deležni, jo bodo vedno čutili ob sebi. (ldt)

Sporočamo žalostno vest, da je po dolgi in neozdravljivi bolezni mirno zaspala naša draga

Savina Remec

Nerina in Mirjam, sorodstvo in prijatelji.

Od nje se bomo poslovili v torek, 18. junija. Ob 12.30 bo v mrtvašnici glavne bolnice kratek obred, ob 13.00 pa bo žalni sprevod krenil od spomenika NOB na Opčinah na tamkajšnje pokopališče.

Trst, 16. junija 1991

† Po dolgi in mučni bolezni nas je prerano zapustila

Savina Remec

Nepozabno nam bo ostala v spominu njena človekost, profesionalnost in kolegialnost.

Napovedovalci

uredništvo poročil

programski odsek

in upravno osebje Radia Trst A

Trst, 16. junija 1991

Savina, prehitro si nas zapustila. Hvala ti za vse.

Nataša in Dorica

SAVINA

hvala za nasmeh, besedo, glas

Lida

Ondina, Miro, Marijana, Martina in Rok žalujejo za drago prijateljico Savino.

Ob tistem odhodu naše Savine ljubeznivo prevzemamo njen življenjski optimizem in pristno naprednost Mojca, Mitja, Vasilij, Edvin

Ob prerani smrti Savine Remec žalujeta prijatelja

Duško in Anamarija Kalc

Svoji članici Savini Remec izreka poslednji pozdrav

Demokratska stranka
levice z Opčin

Upravni svet Slovenskega stalnega gledališča in Društvo Slovensko gledališče žalujeta za svojo članico Savino Remec. Žalovanju se pridružujejo člani kolektiva SSG.

Dragi prijateljici Savini v zadnje slovo

Breda in Nadja

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

Josipa Gorkiča

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so počastili njegov spomin.

Posebna zahvala g. župniku Žerjalu, darovalcem cvetja in v dobrodelne namene ter vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

SVOJCI

Opčine, 16. junija 1991

† Za vedno nas je zapustil

Emil Kralj - Carli

(MILO KRTEŽIN)

Pogreb bo v torek, 18. t.m., ob 11.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev v Trebče.

Žalostno vest sporočajo žena Ema, sin Renato z ženo Ano, hči Suzana z možem Enzotom, ljubljeni vnuki Kristina, Aleksandra, Luka in Fabio, brata Viktor in Angel ter ostalo sorodstvo.

Trebče, 16. junija 1991

Ob smrti dragega Emila Kralja izreka globoko sožalje ženi, sinu in hčeri ter vsem svojcem
sekcija DSL-PDS Zorko Kralj
Trebče-Padriče-Gropada

ZAHVALA

Ob izgubi naše

Josipine Starc

(PEPE)

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na kakršenkoli način počastili njen spomin.

Posebna zahvala gre g. župniku, nosilcem krste, pevskemu zboru V. Mirk in darovalcem cvetja.

Družini Starc

Kontovel, Kranj, 16. junija 1991

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Štefanije Colja vd. Furlan

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in počastili njen spomin.

SVOJCI

Božje polje, 16. junija 1991

16. 6. 1990 16. 6. 1991

Pred letom dni je umrl

Franc Resinovič

V spomin vsem, ki so ga imeli radi.

Njegovi

Katinarska osnovna šola Frana Milčinskega slavi 200 let Šola kot temeljno središče vaškega družbenega življenja

Katinarska šola (levo), risbe, ki so jih med šolskim letom pripravili učenci (v sredi) in spominsko obeležje Franu Milčinskemu (desno)

(Foto Mario Magajna)

Velik praznik za Katinaro. Praznik, za uspeh katerega so se z vztrajnim delom trudili učiteljski zbor, združenje staršev, krajevne organizacije, Kulturno društvo Lonjer - Katinara, Kulturno društvo Rovte - Kolonkovec, Prosvetno društvo Kolonkovec, Župnijska skupnost, skavti, Glasbena matica, Kolesarski klub Adria, nižja srednja šola Cirila in Metoda s Katinare in vrtec z Lonjerja.

Katinarska šola Frana Milčinskega slavi namreč danes 200—letnico ustanovitve, kar je gotovo zelo visok jubilej. Ni sicer prva slovenska šola na Tržaškem (prva je bila ustanovljena v Skednju), kar pa ne jemlje pomena današnjemu katinarskemu prazniku. Ta jubilej je važen tudi zato, ker je nudil priložnost za združitev vse katinarske skupnosti, ne glede na ideološko opredeliv raznih organizacij. Nakazal je tudi pot za še druge oblike sodelovanja na drugih področjih, ki so povezane s katinarskim življenjem.

v pogovoru z organizatorji današnjega praznika, z učiteljicami

v katinarski šoli — Maro Kalan, Marto Ivašič, Frido Valetič, Novelo Carli in Zojo Glavina — so prišla do izraza številna vprašanja, ki zadevajo in pogojujejo delovanje te vzgojne strukture v tržaškem predmestju. Predvsem je treba upoštevati, da deluje na narodnostno mešanem območju, ki je v zadnjih letih doživelo zelo globoke spremembe. Pred leti je bil v bližini zgrajen stanovanjski »blok« Melara s stotinami novih stanovalcev, ki so se iz mesta preselili v predmestje, zrasla je nova bolnišnica, tako da se je urbanistična podoba tega področja korenito spremenila. Vse te nove strukture —sedaj morajo zgraditi še novo avtocestno obvoznico, kar tudi močno buri duhove, ker bo še dodatno spremenila podobo tega nekoč povsem slovenskega tržaškega predmestja — gotovo otežujejo delovanje, poleg skupnih problemov slovenskega šolstva, osnovne šole Frana Milčinskega.

Kljub vsem tem problemom pa so v katinarski šoli optimisti. Zadovaljni so, ker se je letos število

vpisov v prvi razred podvojilo in upajo, da se bo ta trend nadaljeval. V slovenski šoli je precejšnje število otrok iz mešanih zakonov, kar daje dobro upati za prihodnost. Ti podatki so še toliko bolj vzpodbudni, pravijo na katinarski šoli, ker splošni trend na slovenskih šolah, in tudi v prav slovenskih vaseh na podeželju kaže na zaskrbljujoče upadanje vpisov.

Šola je v bistvu postala družabni center. To pa zaradi tega, ker Katinara nima nobenega socialnega centra; ima cerkve, šole in gostilne, prostora, kjer bi se lahko razvijala pošolska dejavnost in druge prireditve splošnega in-

teresa, pa ni. Na Katinari nimajo niti telovadnice, v sedanjem času tako sodobne strukture, ki privablja številne občane.

Otroci so sicer angažirani, ampak izven šole, ki sicer nudi svoje usluge tudi drugim organizacijam, kot na primer Glasbeni matici, kateri nudi svoje prostore. Pri vsej tej dejavnosti, ki se razvija okrog in znotraj katinarske šole je treba še posebej poudariti vlogo združenja staršev, ki deluje zelo živahno. Starši, poleg vzgojnega osebja, so torej prispevali velik delež za delovanje te šole. Starši so se namreč močno angažirali.

Na tem narodnostno mešanem področju obstaja tudi važno vprašanje sodelovanje med slovensko manjšino in italijansko večino, seveda na šolskem področju. Tukaj obstajajo še nezaceljene rane iz prejšnjih let, zaradi česar so odnosi med šolami obeh narodnosti »zamrznjeni«. Na katinarski šoli si sicer prizadevajo, da bi se ti odnosi izboljšali.

Visok jubilej, torej. Uspehi, ki jih je doslej ta šola imela, dajejo novega zagona vsem tistim, ki so sodelovali pri njeni rasti in ki bodo še gotovo vlagali veliko svojih sil za njen nadaljnji napredek.

ALEKSANDER SIRK

Cave Pietra SCORIA

S. r. l.

PROIZVODNJA IN USLUGE:

- dnevni kop za pripravo: peska, grušča, gramoza, prod različnih debelin 25/40, 40/70, 70/100 mm, za železniške tire 30/60 mm, prodne podlage debeline 0/20, 0/40 mm, mešanega drobljenega kamna (tout-venant);
- oprani gramoz za beton;
- gradbena dela, iskopi in rušenja;
- izposojevanje orodja, strojev opreme za gradbišča, gradbenih vozil;
- cestni splošni prevozi;
- predstavništvo prevoznih podjetij.

TRST - Strada di Fiume 545 - Katinara - Tel. 910645

GRADBENI
MATERIAL

Karlo
Čok

LONJER 236
Telefon 910124

VARNOSTNE
ELEKTROINSTALACIJE

MAURI
p. i. EZIO

Posebne varnostne
naprave

Oprema prostorov
za računalnike

preureditev električnih
inštalacij

Dolina - Domjo 61
Telefon 280591

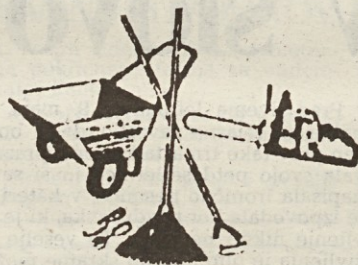
Pekarna
slaščičarna

MORGAN
Bruno

Katinara
Strada di Fiume 378

Agraria MOČILNIK

S. n. c.

- KMETIJSKI STROJI
- HOBBYSTIKA
- SEMENA
- RASTLINE
- GNOJILA

TRST - Ulica Udine 18 - Telefon 418878

Gostilna

GELMO

Trst (Katinara)
Strada di Fiume 412
Telefon 910749

JESTVINE

Nadlišek
Pavel

TRST
Ulica Cologna 75
Telefon 568117

GRADBENO
PODJETJE
KOBAL
FRANCESCO
DARKO

TRST - Katinara
Ul. Del Castelliere 87 - Tel. 826661

CLEOPATRA

Švara Marjana, Verena in Vanessa

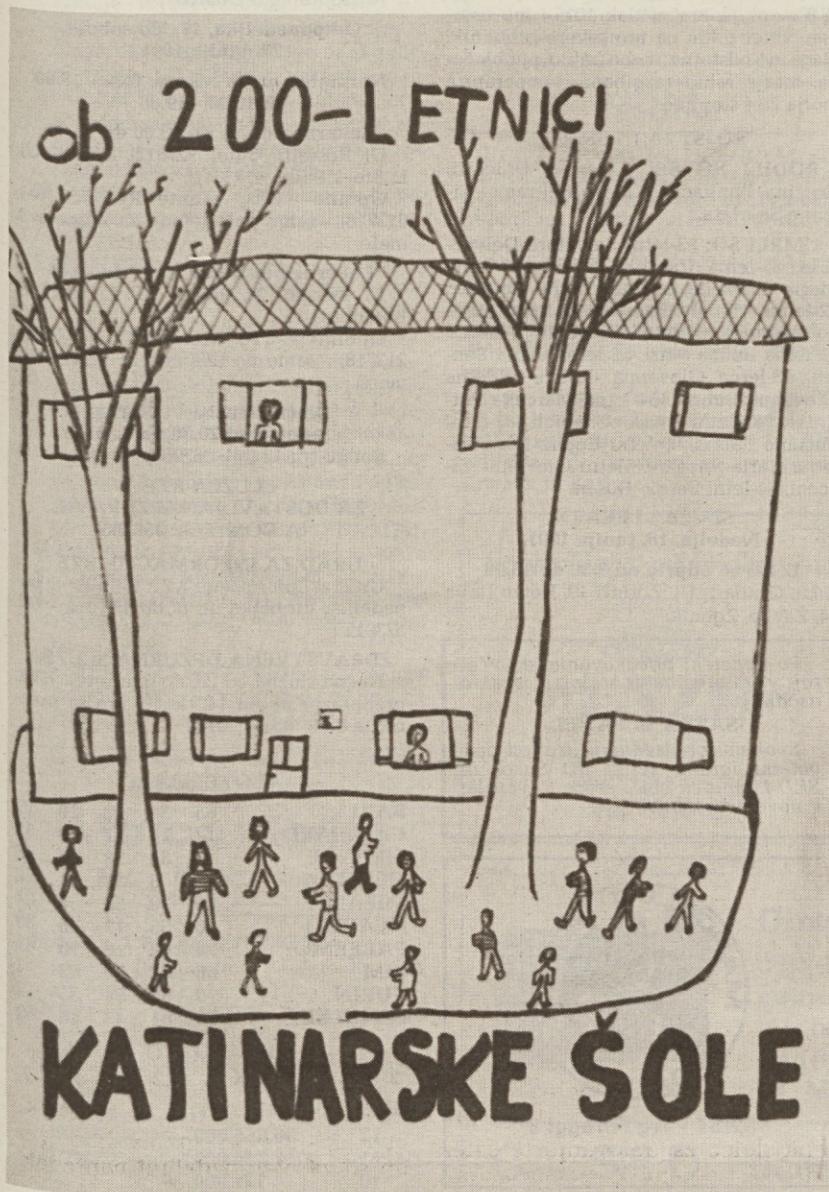
oblačila po modi za vse
okuse in za vse starosti

Largo Santorio 3
Telefon 360826

Ulica Rossini 16
Telefon 62634

Spomin na začetek delovanja katinarske šole Velik napor za uveljavitev pouka v slovenskem jeziku

Naslovna stran brošure o katinarski šoli

»Ob tako pomembnem prazniku —proslavljanju 190-letnice katinarske šole— je prav, da se ozremo nazaj v njene početke, ko se je šolska obveznost šele začela. Da si priključimo v spomin vse težave in zapreke, ki jih je morala katinarska šola, kot ostale šole v takratnem času, prebroditi, predno je dosegla današnjo stopnjo razvoja.«

Tako je začela svoj govor Minka Pahor, slavnostna govornica na praznovanju 190. obletnice katinarske šole, ki je bila zadnji dan maja leta 1981. Kulturna delavka je v svojem posegu med drugim podala zgodovinski pregled začetka ustanavljanja podeželskih šol, njen takratni govor pa povzemamo, ker ni bil še nikjer objavljen in nazorno prikazuje nastajanje slovenskega šolstva pri nas. Med drugim je poudarila, da ti začetki segajo v dobo Marije Terezije. »Ta prosvetljena cesarica je odločila s splošno šolsko naredbo, ki je bila izdana 6. decembra 1774, da prevzema država skrb

za šolstvo, seveda naj bi bil učni jezik slovenski. Po deželi bi se ustanovljale enorazredne šole z enim učiteljem, takojmenovane trivialke. Ta naredba —je dodala Minka Pahor— pa je naletela že v začetku na hude težave. Država je sicer res prevzela pobudo za ustanavljanje šol na podeželju, ni pa istočasno prevzela tudi bremena za njihovo vzdrževanje, da o plači učitelja niti ne govorimo.«

Minka Pahor je v svojem slavnostnem govoru med drugim dejala, da je okrožni glavar Pietro Antonio Pittoni predlagal leta 1784, »to je v času, ko je že štiri leta delovala škedenjska trivialka, ustanovitev takih šol tudi v Križu, na Križu, na Proseku, na Opčinah, v Bazovici, v Barkovljah in na Katinari. Za Barkovlje in Katinaro je še predlagal ustanovitev kaplanije, da bi se tako olajšalo odprtje trivialke.«

»Ker ni bilo nikjer po vaseh primerne javne stavbe, v kateri naj bi

namestili šolo in tudi pri bogatejših kmetih ni bilo mogoče dobiti primerne prostora, je začela oblast misliti na gradnjo novih šolskih stavb.« V tej zgodovinski analizi o nastanku slovenskega šolstva je Minka Pahor še ugotavljala, kako je »na seji tržaškega gubernija dne 10. decembra 1785 inženir Capellaris predložil proračun za šolska poslopja. Med kraji kjer naj bi se zidalo je bila navedena tudi Katinara. Stroške za zidavo naj bi prevzela tržaška občina, ki pa se je tega branila, saj je bilo po Capellarisovemu proračunu določeno za vsako stavko kar 2000 goldinarjev. Končno je bil sprejet Pittonijev predlog in 27. septembra 1787 je bila podpisana pogodba med cesarsko-kraljevim višjim ravnateljstvom za zgradbe in zidarskim mojstrom Biagiom Vallejem. Pogodbi je bil priložen tudi načrt stavbe, ki je bil enak za Barkovlje in za Katinaro.

Kako je gradnja potekala ali ali seje zidarski mojster držal predpisane roke, ni znano. Pač pa obstaja dokument iz leta 1890, ki govori o združitvi cerkveniške službe z učiteljsko in prošnja, ki jo je napisal Giuseppe Montanelli za mesto učitelja na Katinari.«

»Na seji gubernija z dne 5. marca 1791 je pa bilo sklenjeno, naj se Montanelliju plačuje letno 150 goldinarjev plače od 3. februarja 1791. Zato trdimo, da je začetek katinarske šole prav ta dan: 3. februar 1791.«

Minka Pahor je v svojem slavnostnem govoru nadalje ugotavljala, kako je bilo za »začetek šole vse pripravljeno, toda do rednega pouka je bilo še daleč. Starši so rabili otroke pri vsakdanjem delu, morali so tudi pasti živino. In, kar je bilo še posebno hudo, starši so morali plačevati mesečno šolnino, ki so jo le težko zmogli, posebno, kjer je bilo v družini več otrok. Prispevki, ki so jih dajale mestne blagajne za učiteljske plače so bili tako nizki, da niso skupno z negotovo šolnino zadostovali učitelju za dostojno preživljanje. Tudi otroci sami niso bili navdušeni nad šolo, saj je bil učni jezik nemški, ki ga otroci niso razumeli, zato ni bil pouk prav nič vabljiv.

Minka Pahor se je nato v svojem govoru zadržala ob vprašanju poučevanju slovenskega jezika na katinarski šoli. »Splošna šolska naredba iz leta 1774 je sicer načelno omogočala pouk v slovenščini, todo le kot sredstvo za poučevanje nemščine. Vendar imamo dokument že iz leta 1776 —je dodala— ki priporoča, naj se v šolah uči poleg nemščine tudi italijanščina in ilirščina ali slovanščina.«

Kulturna delavka nadalje ugotavlja, kako je po raznih razpravah prišlo do spoznanja, »da mora imeti otrok v slovenski šoli drugačne bukve kot v nemški.« Poučevanje slovenskega jezika je torej steklo.

Predavanje je priredil MO SKGZ Verjetni scenariji bližnje prihodnosti

V četrtek zvečer se je v Gregorčičevi dvorani končal prvi del predavanj na temo *Svet in kultura dela* v organizaciji mladinskega odbora SKGZ.

Gre za zanimivo pobudo, namenjeno predvsem univerzitetnim študentom, s katero so mladinci krovne organizacije želeli podati svoj doprinos k boljši informiranosti o možnostih zaposlitve po dokončanem študiju.

Prva dva večera sta bila bolj splošnega značaja. Dr. Orazio Musmeci, ki je eden od vodilnih strokovnjakov posvetovalne družbe Cegos Italia, je v prvem večeru govoril o odnosu človeka do dela, v četrtek pa človekovo težnjo po nadvladi in scenarije, v katerih bomo živeli v prihodnjih letih.

Človek je kaj kmalu spoznal, da delo ni cilj življenja, pač pa le eno izmed sredstev za dosegajo premoči. Vse družbene in socialne filozofije, od budizma do krščanstva, od marksizma do kapitalizma predvidevajo točno določeno hierarhijo, po kateri le majhna skupina ljudi določa vse in vlada nad ostalimi, ne da bi dopuščala drugače mislečim možnost svobodnega izražanja. Od teh filozofov je treba pobrati pozitivno in jih uskladiti z novimi družbenimi potrebami, obenem pa uveljaviti tiste nazore, ki bodo omogočili mirnejše spremljanje sprememb, do katerih bo prišlo v naših krajih.

V prihodnjih letih bomo pričali velikim migracijskim tokovom, tako z juga kakor z vzhoda. V zahodno Evropo naj bi v prihodnjih desetih letih prišlo od 60 do 100 milijonov ljudi. Vse to bo privedlo tudi do velikih socialnih trenj. Pojavi razizma in nestrpnosti, ki jih že danes beležimo, bodo jutri na dnevnem redu. Trpeli pa bodo predvsem ljudje drugih ras, predvsem črnci, ker bodo ljudje v njih videli nekoga različnega, drugačnega, torej tujeja.

Kako naj torej premostimo vse te probleme? Predvsem z demokracijo, ki

je sistem z največjimi perspektivami. Državna identiteta bo kot vrednota počasi pešala, na lestvici važnejših vrednot jo bodo zamenjale druge. V prvi vrsti bo treba gojiti strpnost in spoštovanje, ne glede na to, kaj drugi delajo in kdo so. Živeli bomo v novem, majhnem svetu. Novem zato, ker nas čaka socialna in demografska revolucija, majhnem pa zato, ker komunikacije omogočajo spoznanje vsega tega, kar se dogaja tudi v najbolj oddaljenem kotičku zemlje. Skratka prevladala bo globalizacija.

Prav zaradi tega bo človek iskal nekaj novega in se zatekel v preprosto okolje po meri človeka, v iskanje novega jaza. Prevladali oz. zmagali bodo tisti, ki si bodo znali zgraditi novo lestvico vrednot.

Predavanje je dr. Musmeci zaključil z navajanjem razlogov japonske gospodarske nadvlade. Ciklus predavanj Mladinskega odbora se bo nadaljeval jeseni s prispevki, ki bodo poglobljeno obravnavali našo krajevno stvarnost.

ALEŠ WALTRITSCH

S.A.C.A.T.

nadomestni deli za
FIAT - ZASTAVA - ALFA - LANCIA
in za tuje znamke avtomobilov

UPRAVA: Ul. Marconi 6 - Tel. 775483-4

Ul. sv. Frančiška 38
TRST - Tel. 768667 - 772002

Pri **Maffioli**

bonboniere
artikli za poroke
vabila - tiskovine

**SAMI SI PRIPRAVITE
POROČNE BONBONIERE**

Bajni popusti. Pri nakupu bonbonier **ACQUACHIARA** sodelujete pri nagradnem žrebanju enega avtomobila **FIAT UNO**

TRST
Ul. Manzoni 18 - Tel. 728096

METRO MARKET

Ul. Torrebiana vog. Ul. Filzi

**SUPER PROMOCIJSKA
PRODAJA**

• VIDEOREGISTRATORJI • HI-FI
• MALI GOSPODINJSKI STROJI • KLIMATSKÉ
NAPRAVE • TV KAMERE • BARVNI TV
• ELEKTROGOSPODINJSKI STROJI
• RADIOREGISTRATORJI

**POPUSTI DO
50%
DO 30. JUNIJA**

Otroci so se potrudili, da bi s svojimi izdelki obogatili današnji praznik, odrasli pa so poskrbeli, da so otroška dela lepo razstavljena
(Foto Mario Magajna)

gledališča

GLEDALIŠČE VERDI
V torek, 18. t. m., ob 20.30, ponovitev Straussove operete »DUNAJSKA KRKA«. Dirigent Uwe Theimer. V glavnih vlogah Daniela Mazzucato, Alessandra Rufini, Sabina Macculli, Elio Pandolfi in Marco Camasta.

Predprodaja vsotopila do 19. t. m. za predstave, ki bodo 18., 20., 22., 23. in 25. t. m. pri blagajni gledališča Verdi (zaprt ob ponedeljkih).

V sredo, 24. julija, ob 18. uri bo v gledališču Verdi nastopila znana francoska pevka JULIETTE GRECO.

Jesenska simfonizna sezona 1991
Pri blagajni gledališča Verdi je v teku do 30. junija vpisovanje abonmajev za reda A in S.

GLEDALIŠČE CRISTALLO
V petek, 28. t. m., bo na sporedu show ELIOTERAPIA. Nastopata igralki Elio PANDOLFI in pianist Guido CERGOLO.

Muzej Revoltella - Dvorana Auditorium

Jutri, ob 18. uri bodo v spomin na priznano pevko MILLY predvajali video film, ki ga je pripravil režiser Filippo Crivelli. Vstop prost.

Milje - Festival "Teatro ragazzi"
Jutri, ob 18.30 bodo na gradu sv. Justa Bastione fiorito, predstavili mednarodno manifestacijo gledališča za mladino, ki se bo odvijala v Miljah od 4. do 14. julija.

razne prireditve

Danes, 16. Lm., ob 17. uri bo v cerkvi na Repentabru slovenska otvoritev in blagoslovitev OBNOVLJENIH ORGEL. Po uvodni slovesnosti bo imel slavnostni koncert skladatelj in organist Primož Ramovš.

Združenje prijateljev iz Podlonjerja prireja danes, 16. t.m., od 17. ure dalje v Ljudskem domu v Podlonjerju RAZSTAVO CVETJA IN VEČER DOMAČE GASTRONOMIJE. Igrali bodo Neva, Mara in Cesare.

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu vabi na KONCERT ANSAMBLA GALLUS CONSORT ob izidu glasbene kasete in laserske plošče jutri, 17. t.m., ob 20.30 v Peterlinovi dvorani, Ul. Donizetti 3.

SKD Vigred vabi v petek, 21. Lm., ob 20. uri v sempoljsko šolo na ZAKLJUČNI NASTOP otroškega zborčka Vigred, gojencev prof. Zorana Lupinca ter čarodeja Vikja.

Kulturno umetniško društvo Magnet organizira v petek, 21. t.m., ob 20.30 na terasi doma A. Sirk v Kržu LUNA 'N BLUES - glasba, umetnost, film v luninem siju. Sodelujejo glasbene skupine Black birds in First aid ter umetnica Almirna Bremec iz Ljubljane z razstavo Zenski liki.

kino

ARISTON - 18.00, 22.15 *Rosencrantz e Guildenstern sono morti*, r. Tom Stoppard, i. Richard Dreyfuss, Tim Roth. Od 17.6. do 21.6. bo dvorana zaprta zaradi popravil.

EXCELSIOR - 17.30, 22.15 *Whore (Puttana)*, r. Ken Russell, i. Theresa Russell, □□□.

EXCELSIOR AZZURRA - 17.00, 22.00 *La doppia vita di Veronica*.

NAZIONALE I - 16.00, 22.15 *Pretty Woman*, kom., i. J. Roberts, R. Gere.

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 *Aquila nera*, i. Jean Claude Van Damme, Sho Kosugi.

NAZIONALE III - 16.15, 22.15 *Conflitto di classe*, i. Gene Hackman.

NAZIONALE IV - 15.45, 21.30 *Balla coi lupi*, r.-i. Kevin Costner.

GRATTACIELO - 16.30, 22.15 *Lost Angels*, i. D. Sutherland.

MIGNON - 16.30, 22.15 *Sirene*, i. Cher, Bob Hoskins, Winona Ryder.

LJUDSKI VRT - 21.15 *Highlander II* - II ritorno, i. C. Lambert, S. Connery, Jutri r. l'Albero del male.

EDEN - 15.30, 22.00 *Perversions bestiali al Peep show*, porn., □□□.

CAPITOL - 17.30, 22.15 *Amleto*, r. F. Zeffirelli, i. Glenn Close, Mel Gibson.

LUMIERE - 17.00, 22.15 *Le età di Lulu*, erot., r. Bigas Luna, □□□.

ALCIONE - 18.00, 22.10 *Il falò delle vanità*, i. Tom Hanks, Melanie Griffith.

RADIO - 15.30, 21.30 *La bestia nera*, porn., □□□. Jutri *Tutto anal*, porn.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu sporoča, da bo odhod avtobusa za izlet v Marano Lagunare v sredo, 19. t.m., ob 7.30 s trga Oberdan. Ker predvidevamo, da bo pozno kosilo zaradi vožnje z ladjo, priporočamo, da vzamete malico s seboj.

Zveza upokojencev CGIL iz Nabrežne prireja izlet v Režijo in Tolmeč v soboto, 13. julija. Za informacije telefonirajte na št. 200036 v uradnih urah.

SKD Vigred organizira 29. in 30. junija izlet v San Marino. Vpisovanje do 24. t.m. na tel. št. 200150 - Škrk Franka od 19. do 21. ure.

SKD Barkovlje prireja v nedeljo, 30. junija ob zaključku sezone izlet v Goris-ka brda z ogledom vinske kleti in grada Kromberk. Za informacije telefonirati na št. 415797 ali 363452.

SPDT prireja v nedeljo, 23. junija avtobusni izlet na Viš, na tradicionalno srečanje planinskih društev iz Trsta, Kopra, Ilirske Bistrice, z Reke in Integral iz Ljubljane. Vzpom. do koč Corsi z Nevejskega sedla, možen vzpom. na Viš in semstop do Rabeljskega jezera. Odhod avtobusa s trga Ulpiano ob 6. uri. Vpisovanje in poljsnila na ZSSD, tel. 767304 in pri Ervinu Gombaču, tel. 754742.

KD F. Venturini

se zahvaljuje vsem, ki so na katerikoli način pripomogli k uspehu letošnje

ŠAGRE NA KRMEKNI

11. mladinski raziskovalni tabor LAŠKO '91

od 26. avgusta do 7. septembra

Vabilo na tabor

Prijave mladih raziskovalcev sprejemajo:
Narodna in študijska knjižnica Trst, Ul. sv. Frančiška 20, od 9. do 19. ure,
Slovenska ljudska knjižnica D. Feigel Gorica, Kržižna ul. 3 od 10. do 12. ure ter od 13. do 17. ure
Odešek za zgodovino pri NSK Trst, Ul. Petronio 4, od 8. do 13. ure.

razna obvestila

Slovenski dijaški dom obvešča, da je še nekaj mest za letovanje v Zabnicah od 5. do 20. julija, za mladostnike do 18. leta; medtem ko v prvi izmeni od 20.6. do 4.7. za otroke do 12. leta ni več prostih mest.

Poletni center UDIESTATE, ki bo v Slovenskem dijaškem domu za slovenske in italijanske otroke od 24. junija do 2. avgusta sporoča, da je število vpisanih otrok zadostno za delovanje centra v vseh tednih razen v prvem in zadnjem. Center vpljudo vabi zainteresirane starše naj pohitijo z vpisom.

Fotokrožek Trst 80 sporoča, da bo v petek, 21. t. m. v Gregorčevi dvorani v Ul. sv. Frančiška 20 ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju redni občni zbor. Dnevni red: predsedniško poročilo, tajniško in blagajniško poročilo, volitve novega odbora in razno.

Od 26. avgusta do vključno 2. septembra 1991 pripravljajo Potujoči potepači letošnje letovanje v dolini Režije. S sabo vabijo otroke od 8. do 12. leta, ki radi spoznavajo nove kraje in ljubijo naravo. Število mest je omejeno. Za podrobnejše informacije in prijave se lahko zainteresenti zgledajo do 1. julija v uradnih ZSKD vsak dan, razen sobote, od 9. do 12. ure - tel. 767303.

V poletnih mesecih se bodo, v organizaciji Zveze kulturnih organizacij Slovenije, odvijali razni poletni tečaji in seminarji za vse stopnje (gledališča in lutkovna dejavnost, literarna poletna šola, plesna poletna šola, itd...) namenjeni mladim in kulturnim delavcem oz. animatorjem. Podrobne informacije nudi ZSKD, Ul. S. Francesco 20, tel. 767303, vsak dan, razen sobote, ob uradnih urah.

včeraj - danes

Danes, NEDELJA, 16. junija 1991
GVIDO

Sonce vzide ob 5.15 in zaton ob 20.56
- Dolžina dneva 15.41 - Luna vzide ob 9.54 in zaton ob 23.55.

Jutri, PONEDELJEK, 17. junija 1991
ADOLF

PLIMOVANJE DANES: ob 6.44 najnižja -58 cm, ob 13.46 najvišja 38 cm, ob 19.25 najnižja -6 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 25.8 stopinje, značni tlak 1015.4 mb ustaljen, veter 6 km na uro severo-zahodnik, vlaga 64-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 20.4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Caterina Dolcetti, Cristina Bonifacio, Chiara Beltrame, Simone Sgarlata.

UMRLI SO: 83-letni Salvatore Delvecchio, 81-letna Carolina Macor, 83-letna Maria Gervasio, 58-letni Eligio Bottizer, 72-letna Antonia Bensch, 62-letni Alfredo Perentin, 85-letni Giovanni Vidonis, 81-letna Emma Petri, 56-letna Santa Ponzin, 93-letna Giovanna Orlich, 78-letna Giovanna Bubic, 64-letna Marcella Petrirossio, 83-letni Mario Cnapich, 42-letni Luciano Fabris, 90-letni Egonie Nice, 93-letna Carla Siresek, 58-letni Giovanni Ciacchi, 64-letni Sergio Busan.

SLUŽBA LEKARN
Nedelja, 16. junija 1991

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00
Ul. Giulia 1, Ul. Zorutti 19, Korzo Italia 14, Žavljje, Zgonik.

Po napetem pričakovanju sta včeraj v nabrežinski stolnici izrekla usodni DA

SAŠKA in PAVEL.

Svojenemu predsedniku in svoji dolgoletni igralki želita ŠD Sokol in SKD I. Gruden obilo sreče in veselja v novem življenju.

TRST - Trg Foraggi 8
Tel. 391203

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Ul. Giulia (tel. 763223), Ul. Zorutti 19 (tel. 766643), Žavljje (tel. 232253).
Zgonik (tel. 229373) - samo po telefonu za nujne primere.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30
Ul. Giulia 1, Ul. Zorutti 19, Korzo Italia 14, Žavljje.
Zgonik (tel. 229373) - samo po telefonu za nujne primere.

Nočna služba - lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Korzo Italia (tel. 631661).

Od ponedeljka, 17. do sobote, 22. junija 1991

Normalen urnik lekarn: 8.30 - 13.00 in 16.00 - 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Ul. Rossetti 33 (tel. 727612), Rojan - Ul. L. Stock 9 (tel. 414304).

Opčine - Trg Monte Re 3/2 (tel. 213718) - samo po telefonu za nujne primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30
Ul. Rossetti 33, Rojan - Ul. L. Stock 9, Borzni trg 12.

Opčine - Trg Monte Re 3/2 (tel. 213718) - samo po telefonu za nujne primere.

Nočna služba - lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Borzni trg 12 (tel. 367967).

SLUŽBA KZE ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL NA DOM TEL. 350505

URAD ZA INFORMACIJE KZE
Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

LOTERIJA

BARI	65	39	28	19	17
CAGLIARI	14	1	22	8	59
FIRENCE	1	54	13	53	58
GENOVA	65	3	30	31	88
MILAN	86	30	58	5	24
NEAPELJ	56	55	17	26	80
PALERMO	90	62	13	79	44
RIM	68	63	76	83	4
TURIN	79	65	84	35	2
BENETKE	20	81	43	18	69

ENALOTTO

2 1 1	2 2 X	2 2 2	1 X 2
KVOTE:			
12	36.855.000,—		
11	1.346.000,—		
10	121.000,—		

mali oglasi

Trst - Ul. Baiamonti 3 - Tel. 820766
POHIŠTVO IN OPREMA

SELENE - medijum radiestezistka, vedeževalka iz kart in dlani, senzitivna. Tel. 040/578991.

UNIVERZITETNA ŠTUDENTKA nudi lekcije iz matematike, angleščine, knjigovodstva, prava, ekonomije in blagovnanstva kot pripravo na popravne izpite. Tel. 232101 v večernih urah.

ANGLEŠČINO - intezivna metoda, tečajji za odrasle in otroke - poučuje angleški inštruktor. Informacije na tel. št. (040) 212289 v jutranjih urah.

PODARIM rdečega malega mucka in belorodečerno mucko ljubitelju živali. Tel. 212119.

VZS M. CUK sprejme v dar mize in stole za na vrt v dobrem stanju. Tel. 212678 od 8.30 do 15.30.

NOVA FIRMA L.G. v Gorici (Italija) zaprosi za nedoločen čas tajnico-korespondentko z aktivnim znanjem slovenskega in italijanskega jezika ter obvladanjem uvožno-izvoznega poslovanja in italijanskega knjigovodstva. Pismene ponudbe poslati na naslov LIV Postojna - Kadrovska služba - 66230 Postojna. Informacije po tel. 003867/21741.

SLOVENSKE ZBIRALEC kupuje stare razglednice. Tel. (040) 55548 - Adriano.

AVTOMEHANIČNA DELAVNICA išče 15-letnega vajenca. Tel. 370250 - delovni urnik.

STAREJŠA ZAKONCA iščeta v najem sobo in kuhinjo za julij in avgust na Opčinah ali okolici. Tel. 393624.

urarna • zlatarna

Marco Zerjal

Trst - Ul. S. Cilino 40

19-LETNA KNJIGOVODKINJA išče zaposlitev kot uradnica. Telefonirati od 12. do 15. ure na št. 211345.

OSMICO je odprl Milko Purič v Repnu št. 15.

OSMICO so odprli pri Miškotu na Opčinah.

OSMICO sta odprla v Borštu Marija in Bruno Zahar.

OSMICO so odprli Coljevi v Samatorci št. 20.

PRODAM fiat uno 60S, letnik '87, metalizirane barve prevoženih 42.000 km, cena po dogovoru. Tel. po 17. uri na št. 229148.

PRODAM KRAVO - brejo 9 mesecev. Jožef Gergolet, Rimska ulica 28, Dobrodo.

HLAVATYVE AKVARELE prodam po ugodni ceni. Tel. 413142.

NAJIDIMO SKUPAJ NAJIMENITNEJŠO OSEBNO VREDNOTO - SREČO!

Svetovalnica Fortuna, p.p. 348, 61101 Ljubljana

čestitke

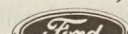
UČITELJICAM IN UČENCEM SLOVENSKE OSNOVNE ŠOLE V BARKOVLIJAH izražajo svojo hvaležnost za nepozabni praznik starejši Barkovljani.

Draga ZDENKO in LUCIA, brezskrbnih dni življenja zdaj je kraj, ko jarem zakonski sta si nadela. Naj dan za dnem naklanja vam dober Gospod vse dni življenja. To vam želijo starši in sestra.

Nasha draga mama in nona ALOIZIJA bo jutri slavila svoj rojstni dan. Še veliko zdravih in srečnih let ji kljujejo vsi domači, posebno še pravnukinji Anuška in Katjuša.

Poolasčena avtomehanična

delavnica

»ENZO«

OPČINE
Bazoviška ul. 60
Tel. 214618

Obvešča

cenjene kliente, da bodo uradi **deželne blagajne** (Tesoreria Regionale) od ponedeljka, 17. junija 1991, dalje poslovali na novem sedežu v Ul. Mercadante 1 (tel. 369519).

CASSA DI RISPARMIO DI TRIESTE

koncerti

Caffè San Marco
V sredo, 18. t. m., ob 18. uri bo na sporedu recital madžarskega tenorja LA-JOSA KOZME. Na klavir ga bo spremljala SAURETTA RAGNI.

Bazilika sv. Silvestra
Jutri, ob 20. uri bo nastopil duo, ki ga sestavljata Marco Podda in pianistka Roberta Torzullo.

V sredo, 19. t. m., ob 20. uri pa bo na sporedu koncert pianista Paola Chera. Vstop prost.

Bluest Festival
V četrtek, 20. t. m., ob 11.30 bodo na tržaški občini, v dvorani za tiskovne konference, predstavili manifestacijo Bluest Festival, ki se bo odvijala v Trstu 24. in 25. t. m.

V gostilni BBC v Ul. Donata bo jutri, ob 22. uri nastopil ARTHUR MILES.

V Rumeni hiši na Furlanski cesti bo v četrtek, 20. t. m., ob 20.30 nastopila jazz skupina VERNICE FRESCA.

3. SREČANJE MALALANOV

Malalani vsi vkup v nedeljo, 30. junija 1991 na Opčinah (Pikelc) nasproti strelišča od 15. ure dalje. Pridite, lepo nam bo! Za informacije telefonirati na št. 212345, 211688 ali 212811.

šolske vesti

Učenci osnovne šole J. Srebrnič iz Gabrovca vabijo na razstavo, ki bo odprta danes od 16. do 18. ure, jutri od 9. do 12. ure v šolskih prostorih.

Učenci in učitelji COŠ Fran Venturini iz Boljunca vabijo na ogled razstave ročnih del in likovnih izdelkov danes, 16. t.m., ob 9. do 12. ter od 16. do 19. ure in jutri, 17. t.m., od 9. do 12. ure.

GOSTILNA

all' UNIVERSITÀ

tipična tržaška kuhinja z vrtom in parkiriščem

Ulica dello Scoglio 197 - Telefon 577285

ZAPRTO OB TORKIH

menjalnica

14. 6. 1991

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1342,45	1270,—	Japonski jen	9,51	8,90
Nemška marka	745,48	735,—	Švicarski frank	869,10	860,—
Francoski frank	219,42	215,—	Avstrijski šiling	105,905	104,—
Holandski florint	661,76	650,—	Norveška krona	190,77	185,—
Belgijski frank	36,214	34,50	Švedska krona	206,79	201,—
Funt sterling	2186,30	2160,—	Portugalski eskudo	8,404	7,76
Irski sterling	1992,90	1950,—	Španska peseta	11,968	11,—
Danska krona	193,25	188,—	Avstralski dolar	1008,70	940,—
Grška drachma	6,88	6,20	Jugoslov. dinar	—	35,—
Kanadski dolar	1173,15	1100,—	ECU	1530,90	—

Zveza naj bi se na Goriškem temeljito prenovila

Pokrajinski odbor SKGZ o predlogu reorganizacije

Pokrajinski odbor SKGZ za Goriško je te dni razpravljajl o načrtu za reorganizacijo, ki naj bi temeljito prenovila zvezo na Goriškem. Predsednik Boris Peric je predstavil nekaj izhodiščnih smernic, ki so jih izluščili iz dosedanje razprave o reorganizaciji. Zveza naj bi po novem združevala kolektivne članice - organizacije, kot tudi posameznike. Ustrezno bi spremenili volilni sistem, da bi bil postopek izbire vodilnega kadra čimbolj demokratičen in pluralističen. Na dvoletnih rednih občnih zborih naj bi volili predsednika (in morebiti podpredsednika) in glavni odbor, daljši mandat bi imel nadzorni odbor. V razpravi so se oglasili tudi drugi člani pokrajinskega odbora in se zavzeli za večjo pokrajinsko avtonomijo zveze. Po eni strani je to potrebno za večjo učinkovitost delovanja, o drugi pa lahko le prenovljena organizacija združi številne vendar doslej vse preveč razkropljene ustvarjalne sile, ki so danes prisotne med Slovenci na Goriškem. Pokrajinski odbor je poveril ožji komisiji poglobitev in nadaljnjo proučitev predlogov o reorganizaciji.

Na seji so tudi razpravljali o postopku za odobritev statuta Goriške občine. Pristojna komisija še ni dokončno izdelala osnutka, po dosedanjih neuradnih vesteh pa kaže, da so bili le delno sprejeti predlogi SKGZ glede pravic slovenske narodnostne skupnosti. Osnutek naj bi vseboval nekaj pomembnih načelnih priznanj v preambuli, ne povsem zadovoljlive pa naj bi bile predlagane rešitve glede javne rabe slovenščine, ki naj bi bila po neuradnih napovedih dovoljena le na prvi seji občinskega sveta in v pretežno slovenskih rajonskih svetih. Pokrajinski odbor je poveril ožji komisiji nalogo, da pobliže sledi statutarnemu postopku. Pokrajinski odbor je nadalje obravnaval probleme slovenskih kulturnih ustanov, ki naj bi jim zagotovili pogoje za obstoj in delovanje s sredstvi za manjšino iz zakona za obmejna področja. Pri oceni namenov, ki jih napoveduje s tem v zvezi Dežela, so menili, da se bo treba zavzeti za čim hitrejšo izvedbo postopka, zato da se prepreči dolge zamude pri dodelitvi nujno potrebnih sredstev.

Jutri začetek Poletnega središča v Dijaškem domu

Jutri, v ponedeljek 17. junija, ob 7.30 se bo v slovenskem dijaškem domu Simon Gregorčič v Gorici začel vesele živ žav otrok, ki se bodo udeležili letošnjega Poletnega središča. Središče bo delovalo dva tedna, od ponedeljka do petka vsak dan od 7.30 do 17.30. Namenjeno je otrokom med 5. in 11. letom starosti, ki se sodeč po napovedih in izkušnjah iz prejšnjih let v središču gotovo ne bodo dolgočasi. Pri tem jim bodo pomagali animatorji, ki bodo skrbeli za razne interesne dejavnosti, igre, lutkovne nastope, petje, zabavo in še marsikaj, kar sodi zraven. V programu imajo tudi kopanje v bazenu na Rojcah, kamor se bodo ob lepem vremenu prvič podali že v torek. Doslej se je v središče prijavilo že več kot 30 otrok z vseh koncev Goriške od Brd do Krasa. Uprava Dijaškega doma pa vabi tudi morebitne zamudnike, ki so se pozabili pravočasno prijaviti, naj to naredijo čimprej. Dovolj je, da se oglasijo v domu v Svetogorski ulici 84 ali telefonirajo na št. 533495. Otroci z območja Doberdoba in Sovodenj se bodo lahko peljali v središče z rednim avtobusom in spremljevalcem. Avtobus bo iz posameznih krajev odpeljal s sledečim voznim redom: Jamlje ob 9.14, Doberdob 9.23, Poljane 9.26, Palkišče 9.31, Gabrje 9.38, Sovodnje 9.44, Štandrež 9.49.

razna obvestila

Štandreska mladina vabi na The end, ples ob koncu šolskega leta, ki bo v petek, 21. t.m., ob 21. uri v Katoliškem domu. Vstop samo z vabilom. Za vabila kliči Borisa Lutmana (tel. 21329), Maro Černic (tel. 32214), Petra Brainija (tel. 21875) ali Roberta Paolettija (tel. 21620).

V cerkvi Pija X. pri Pevskem mostu bo danes ob 10. uri maša prijateljstva med slovenskimi in italijanskimi verniki, ki jo bosta v obeh jezikih darovala domači župnik in župnik iz Kanala. Pri maši bo pel cerkveni pevski zbor iz Kanala. Sledilo bo družabno srečanje.

Kmečka zveza opozarja, da je treba prošnje za oprostitev zdravstvenih stroškov (ticket) obnoviti vsako leto. Pojasnila nudijo v uradu KZ v Ul. Malta 2.

ŠZ Dom vabi člane na redni občni zbor, ki bo v torek, 18. t.m., ob 20.00 v mali dvorani Kulturnega doma v Gorici.

POKRAJINSKI ODBOR ZŠSDI za Goriško

vabi
drevi, ob 19.30 v Kulturni dom v Gorici na slovesno podeljevanje priznanj najboljšim športnikom.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev prireja v soboto, 29. junija, celodnevni izlet v Benetke in Beneško laguno z ogledom otokov Murano, Burano in Torcello. Vpisovanje samo na sedežu v sredo, 19. t.m., od 10. do 11. ure.

Pohod Gorica-Nova Gorica-Triglav. Slovensko planinsko društvo v Gorici se pridružuje pohodu, ki ga pripravlja od 17. do 21. julija PD v Novi Gorici in ki bo udeležence popeljal s Kekca v dolino Idrije, preko Komne, v dolino Sedmerih jezer, nato preko Špiča do Zasavske koče in na Triglav. Društvo je za udeležence iz zamejstva rezerviralo nekaj mest. Prijava in vplačilo 600 dinarjev do 27. junija. Podrobnejša pojasnila po telefonu 882079 (Klemše) v večernih urah.

Sekcija VZPI Dol-Jamle priredi v prvi polovici julija (datum bodo javili naknadno) enodnevni avtobusni izlet v San Marino in okolico. Vpisujejo Ettore Moro, Karlo Kobal in Mario Croselli. Zaradi rezervacije mest, naj se zainteresirani čimprej prijavijo.

čestitke

Šestdesetletnica je minila, odkar sta si ZOFIJA in ANGEL na Vrhu zvestobo obljubila. Še veliko srečnih dni jima želijo hčere, zeta, vnuki in pravnuki.

kino

Gorica

CORSO 16.00-22.00 »La carne«. Prep. ml. pod 14. letom.

VERDI 16.00-22.00 »Storie di amori e infedeltà« z Woodyjem Allenom.

VITTORIA 16.00-22.00 »La ragazza dello stallone nero«. Prep. ml. pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 16.00-22.00 »Bryan di Nazareth«.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.00-20.00 »Strah pred pajkom«.

SVOBODA (Šempeter) 18.00 »Čarovnik«, 20.00 »Seks made in Japan«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Bassi Thea - Raštel 52 - tel 533349.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
San Nicolò - Ul. 1 Maggio 94 - tel. 790338.

pogrebi

Jutri ob 9.30 Luciano Slemiz iz bolnišnice Janeza ob Boga v cerkev sv. Jožefa in na glavno pokopališče, ob 12.00 D'Acchille Urbano iz splošne bolnišnice v cerkev pri sv. Ani in na glavno pokopališče.

Učni uspehi na slovenski sekciji industrijskega zavoda Galilei

Včeraj so objavili letošnje učne uspehe še na slovenski sekciji za informatiko tehnično-industrijskega zavoda Galileo Galilei. Izdelali so: **1. razred** - Vojko Croselli, Valentina Devetak, Marko Faganel, Stefano Mazgon, Kristian Miklus, Ana Osvald (8). Dva dijaka bosta imela popravne izpite. **2. razred** - Cristian Benedetti, Paolo Cernic, Igor Cescutti, Martin Drufovka, Matej Klanjscek, Daria Marassi, Mauro Maraz, Monica Marson, Igor Povše (8), David Vizintin, Tanja Vizintin. Sedem dijakov bo imelo popravne izpite, dva nista izdelala. **3. razred** - Dimitri Braini, Katja Cappelli, Tanja Curto (8), Neva Devetak, Manuel Kovic, Cristina Kravos, Marko Lutman, Martin Marussi, Christian Pellegrin (8), Erik Zavadvav, Pet dijakov bo imelo popravne izpite, trije niso izdelali, en dijak je izstopil med šolskim letom. **4. razred** - Sebastian Froglija, Peter Paulin (8), Davide Piccolo (8), Andrej Simic, Paolo Suligoj. En dijak bo

imel popravne izpite, en dijak ni izdelal. **5. razred** - vseh 13 dijakov je bilo pripuščenenh k zrelostnemu izpitu.

Bencinski boni od 25. junija

Goriška Trgovinska zbornica je sporočila, da je Ministrstvo za industrijo odločilo na 24. junij sklep, s katerim mora potrditi predlog Razširjenega odbora Zbornice o »mobilnosti kontingentov«. Razdeljevanje drugega kontingenta bencina in nafte se bo zato začelo 25. junija. Količina, do katere bo imel vsak posameznik pravico, bo lahko določena samo ob zaključku pravne poti, ki jo mora predlog o »mobilnosti« opraviti na ministrstvih za industrijo in za finance.

V Štandrežu bo o tem govor na javni skupščini

Težave z odnašanjem smeti

Delovanje občinske službe za odnašanje odpadkov v Gorici najbrž nikoli ni bilo neoporečno, v zadnjem času pa so se težave še dodatno zaostrele in že dokaj upravičeno razburjajo prebivalstvo. Vse pogostejše se namreč dogaja, da občinski delavci enostavno ne prihajajo po smeti v ta ali oni mestni predel. Vreče se nabirajo, včasih se kaka raztrže, kar gotovo ni prijetno za videz in vonj, pa tudi ni priporočljivo za javno higijeno. Še posebno težavno je s tem v zvezi stanje v predmestnih rajonih. V Štandrežu na primer smetarji cel teden niso pobirali odpadkov. Predsednik rajonskega sveta Walter Reščič je zato posredoval protest prebivalcev občinskemu odženu za storitve Tuzziu. Ta je težave utemeljil s pomanjkanjem osebja, saj je v organiku občinskih delavcev kar 60 mest nekritih, in večmesečnim zaprtjem upeljevalnika, ki pogojuje odvoz smeti, ker morajo vsak dan prevažati odpadke v odlagališče v Corno Di Rosazzo. Zaradi tega pobirajo odpadke samo do 11. ure, preostali delovni čas pa je namenjen prevozu. Reščič je predlagal, naj bi stvar rešili s pogodbo z zasebniki, na primer s kako mladinsko zadrugo. Tuzzi je dejal, da o tem že razmišljajo, zaenkrat pa ostaja vprašanje še odprto. O tem problemu bo v prihodnjih dneh razpravljajl tudi rajonski svet v Štandrežu na odprti skupščini, na katero bodo povabili občinska odbornika za storitve in finance ter prebivalce.

■ V čelnem trčenju med motorjem in alfo 33 se je predsinoči na mostu čez Idrijo pri Krminu ponesrečil 27-letni podoficir Ermes Sartorel. Dobil je težji zlom desne noge. Zdravil se bo 60 dni. V 20 dneh bo okrevajl 37-letni Vanni Amadio iz Codroipa, ki se je prav tako ponesrečil v trčenju pri Gradišču.

včeraj danes

Iz goriškega matičnega urada v obdobju od 9.6. do 15.6.1991.

RODILI SO SE: Valentina Pizzi, Paola Guerra, Cristina Bernardis, Michael Munarin, Rossella Mecchia, Mattia Cossi, Luca Giulio, Antonio Rosciglioni, Maria Beatrice Orlando.

UMRLI SO: 77-letni upokojenec Augusto Corbato, 69-letni Fabio Goruppi, 63-letni upokojenec Carmelo Seculin, 59-letna Editta Merker, 85-letna gospodinja Emilia Madon, 86-letni upokojenec Riccardo Bisiach, 19-letna invalidka Giuliana Branca, 71-gospodinja Evelina Barbarino, por. Picech, 71-letni Duilio Cechet, 78-letni Angelo Bernardis, 77-letni upokojenec Alberto Baum, 89-letna Emilia Francovig, 92-letna Maria Armano.

OKLICI: delavec Luigi Scordo in prodajalka Elena Persoglia, podoficir Gabriele Amodio in učiteljica Rossella Nannini, montažer pohištva Flavio Alt in gospodinja Cristina Ciubei, tehnik radiologije Eddj Menotti in upravna uradnica Monica Gastaldo, upokojenec Marzio Mapelli in uradnica Linda Santini, železničar Giulio Bertuola in bolničarka Rita Anna Zuccaro, Giuseppe Francesco Bizaj in Susanne Clara Häfelfinger, delavec Massimiliano Peteani in uradnica Sonja Devetak, delavec Angelo Piccolo in gospodinja Marina Cernic.

POROČILI SO SE: lekarnar Vasco Pasciutti in uradnica Ida Vesci, bolničar Fabio Banello in lekarnarka Rossella Parazzolo, geometer Dario Vecchiet in bolničarka Daniela Geat, Fulvio Cherin in Barbara Pellizzoni.

Začetek poletnih dejavnosti v občinskem bazenu na Rojcah

Športno združenje Gorizia Nuoto prireja tudi letos v poletnih mesecih "počitnice v bazenu". Gre za tradicionalne rekreativne dopoldneve v goriškem bazenu na Rojcah in so namenjeni mladini od 6. do 14. leta starosti. Podubo so prireditelji porazdelili v šest dvotedenskih izmen, od ponedeljka do vključno petka, od 8.00 do 12.30. Morebitni zainteresirani lahko dobijo tudi kosilo v menzi razstavišča Expomago. Vsak dopoldan bodo vzgojitelji poskrbeli za splošno telovadbo, udeleženci pa bodo imeli na razpolago plavalne učitelje. V dvotedenskem obdobju se bodo zvrstila tudi razna ekipna tekmovanja. Vsako skupino, ki jo bo vodil animator, bo sestavljalo do največ 15 otrok. Prve dvotedenske "počitnice" se bodo začele jutri, 17. junija. Datum začetka naslednjih izmen so: 1. julij, 15. julij, 29. julij, 12. avgust in 26. avgust. Podrobnejše informacije nudijo na tajništvo športnega združenja v bazenu na Rojcah, vsak dan od ponedeljka do petka, od 16. do 19. ure. Na Rojcah že redno deluje bazen na prostem. V njem se bo mogoče prijetno namakati vse do 1. septembra. V juniju je bazen odprt za občinstvo vsak dan, in sicer ob delavnikih od 13.00 do 19.00 (ob nedeljah in praznikih pa od 10.00 do 19.00). Julija bodo odprte podaljšali vse do 20. ure, v avgustu pa bo bazen odprt vsak dan od 10. do 20. ure. Upoštevaloč muhasto vreme v prejšnjih tednih so upravitelji sklenili, da bo pokriti bazen odprt še ta mesec, in sicer vsak dan od ponedeljka do petka od 20. do 21. ure.

Kraja v Angorisu

Tatovi so včeraj ponoči vlomili v urade kmetijskega podjetja Angoris blizu Krmina. Vlomili so skozi okno in odprli železno blagajno. Odnegli so ves denar - približno 4 milijone lir. Poleg tega so pri razmetavanju po uradu povzročili še približno milijon lir škode na opremi. V teku je preiskava.

ZALOŽNIŠTVO TRAŽAŠKEGA TISKA   KATOLIŠKA KNJIGARNA V GORICI

Sveže prihajajo med ljubitelje poezije

IZBRANE PESMI VINKA BELIČIČA

Vabimo vas na predstavitev, ki jo bo uvedel urednik zbirke Leposlovje **Marko Kravos**, o novi knjigi in avtorju bo govoril **Tone Pavček**, glasbeni utrinek pa bo prispevala **Erika Slama**. Srečanje bo v KATOLIŠKI KNJIGARNI, v Gorici v sredo, 19. junija 1991, ob 18.30.

NASVIDENJE!

 ZDRUŽENJE GORIŠKIH TRGOVCEV

COMELLI VITTORIO ed ENZO snc
material za električne, toplotne in klimatske napeljave
Ulica Garzaroli 208   Telefon 20066

Maroni
Ul. Ariosto (vogal Ul. Duca d'Aosta) Tel. 520884
KERAMIČNE PLOŠČICE - SANITARIJE - KOPALNIŠKA OPREMA - GRADBENI MATERIAL - VODOVODNE PIPE

 SILLI LODOVICO   Ulica Seminario 2 - Telefon 535250
RADIO - TVC - HI-FI - AVTORADIO CB
in OM APARATURE □ POPRAVILA

 expert   **RIAVEZ RADIO**
TV COLOR - ELEKTROGOSPODINJSKI STROJI
Ulica Crispi 15   Telefon 535471

KUPUJMO V GORICI!
Strokovnost, resnost servis - garancija

ŠIROKA IZBIRA UGODNOST KAKOVOST

RIAVEZ RADIO expert
AVDIO - VIDEO - TELEFONIJA
Ulica Mazzini 1   Telefon 531937

TERMOTECNICA   Korzo Verdi 47 - telefon 535057
ELEKTROGOSPODINJSKI STROJI
gospodinjki predmeti, darila, videokasete najboljših filmov

 SATER   Ulica Carducci 59 - Telefon 534181
Center za nadomestne dele in servis -
Veliki in mali gospodinjki stroji vseh znamk

 edilsanitaria
TALNE IN STENSKE OBLOGE, SANITARIJE IN KOPALNIŠKA OPREMA
Ulica Trieste 257   Telefon 20727

Pozitiven obračun multimedialnega tečaja slovenščine

Poleg osnov jezika je tečaj nudil tudi vpogled v slovensko kulturo

Multimedialni tečaj slovenščine smo v našem listu že predstavili. Prvo leto delovanja v organizaciji Kinoateljeja s sodelovanjem Kulturnega doma in pod strokovnim mentorstvom Centra za slovenščino kot drugi jezik pri Filozofski fakulteti v Ljubljani se je izteklo. Udeleženci tečaja, sodelavci in gostje so prejšnjo soboto praznovali zaključek v prijaznem in gostoljubnem okolju Goriških Brd, v Šmartni kleti. Vas Šmartno je za tečajnike postala skoraj nekakšen simboličen domači kraj, saj so se tu prvič srečali sredi zime na spoznavnem večeru, zdaj pa so se vrnili v gostoljubje slovenske vasi v času, ko zorijo češnje. V prijaznem okolju, ob briškem vinu, ob slovenski pesmi kvarteta Hram iz Tolmina in tokrat že tudi ob slovenski besedi, so se še bolj utrdile prijateljske vezi, ki so se stakale med delom. Slušatelji so ob tej priložnosti prejeli diplome Filozofske fakultete iz Ljubljane za uspešno opravljen zaključni izpit.

Ob zaključku z zadovoljstvom ugotavljamo, da je bil učni program, ki so si ga zastavili na začetku, izpeljan. Lektorici prof. Marija Mercina in prof.

Ksenja Ferjančič sta z veliko strokovnostjo pa tudi prepričljivostjo vodile slušatelje preko začetnih težav in jih uspešno popeljale v svet novega jezika. Didaktično zanimivo in plodno je bilo tudi sodelovanje s prof. Ljubico Černivec, lektorico za slovenski jezik pri Univerzi v Celovcu in s prof. Mišom Bregantom, vodjem Centra za slovenščino iz Ljubljane, ki sta učinkovito posegla v sam učni proces.

Multimedialni tečaj si je postavil za cilj, da preko jezika okolja seznanijo udeležence tudi s slovenskim kulturnim in življenjskim prostorom. In za marsikaterega slušatelja je bil prav to vzrok, zaradi katerega se je odločil za tečaj. Ob rednem jezikovnem pouku so zato vzporedno potekale še druge dejavnosti. Politično in kulturno preteklost Slovencev sta vsak iz svojega zornega kota predstavila profesorja Branko Marušič in Darko Bratina. Živo umetniško besedo je ob priložnosti slovenskega kulturnega praznika posredoval slušateljem pesnik Marko Kravos, zelo vzpodbuden in sproščujoč je bil pouk v telovadnici s prof. Aldom Ruplom, kjer so si tečajniki besede

vpisovali v telo in ne v zvezek. Kot nekakšen povzetek vsega pa je bil izlet v Ljubljano. Soočenje s slovenskim prostorom, odkrivanje lepote mesta, pristne prijateljske vezi, aktivno uporabo jezika, vse to je omogočil dan, ki so ga tečajniki preživeli skupaj.

V prihodnjem letu želijo prireditelji ponoviti izkušnjo, jo le še bolj razviti in popestriti ponudbo. Dve Gorici bosta postali eno mesto šele takrat, ko bosta oba jezika last vseh, ko se bosta obe kulturi prelivali in dopolnjevali.

NADJA VELUŠČEK

Na sliki (Foto Čubej): tečajniki na zaključnem izpitu letošnjega multimedialnega tečaja slovenščine.

V San Vendemianu za osamosvojitve Slovenije

Občinski svet v San Vendemianu v Venetu, je v sredo na izredni seji sprejel dokument, v katerem izraža podporo in solidarnost s Slovenijo v njeni politiki in težnjah za osamosvojitve. Razloge in pomen osamosvojitve sta občinskim svetovalcem in številnim prebivalcem omenjene občine, ki so se tudi udeležili seje, obrazložila član Predsedstva Slovenije Ciril Zlobec, ter predsednik novogoriške občine Sergij Pelhan. Občini San Vendemiano in Nova Gorica sta od leta 1973 pobrateni in med seboj tesno sodelujeta.

V dokumentu v podporo osamosvajanju Slovenije, so zlasti poudarili evropsko usmeritev prihodnje slovenske države, ter skupno težnjo Slovenije in Italije za postopno oblikovanje Evrope brez državnih meja ali drugih ovir, ki preprečujejo svoboden pretok ljudi, blaga, storitev in idej. Dokument, ki ga je Občinski svet v San Vendemianu v sprejel v korist slovenske osamosvojitve, so poslali tudi ministrskemu predsedniku Giuliu Andreottiju.

Ob tem dodajamo, da smo neuradno izvedeli, da na novogoriški občini želijo in pričakujejo, da bi osamosvojitve Slovenije podprli tudi drugi občinski upravitelji še zlasti v Gorici ter v slovenskih občinah v Italiji. (m.d.)

S predstavo Kresna noč in butalskimi zgodbicami

Prisrčni šolski prireditvi v Gorici in Števerjanu

Že v prejšnjih dneh smo obširno poročali o zaključnih šolskih prireditvah, pa vendar nam prostor ni dopustil, da bi posvetili primerno pozornost prav vsem. Zaključek šolskega leta so praznično pozdravili tudi učenci osnovnih šol Oton Župančič in France Bevk iz Gorice. V začetku tedna so na odru Kulturnega doma v Gorici uprizorili igrice Kresna noč. Besedilo sta napisali učiteljici Sonja Klanjšček in Barbara Rustja, glasbene točke pa je pripravila učiteljica Katarina Tabaj. Prisrčno igrice je na klavirju spremljala Lucija Valentinčič, scenška postavitev pa je sad celotnega učiteljskega zbora goriških osnovnih šol.

S pomočjo prizadevnih učiteljic so nadvse zabavno slovo od šolske leta pripravili tudi v osnovni šoli v Števerjanu, kjer so uprizorili črtice o Butalcih. Mali igralci so se odlično vživeli v vloge, občinstvo pa je z velikim užitkom in bučnim smehom spremljalo butalske zdrahe.

Na slikah: Kresna noč šol Bevk in Župančič (foto Čubej) in butalska prireditve v Števerjanu, kjer je z učenci nastopila tudi ovca (foto Marinčič).

ŠTEVILNE UGODNOSTI OD 14. DO 17. LETA

Pridi tudi ti v družbo lastnikov računa JEANS! Imel boš precej ugodnosti: izredni popusti v številnih športnih, glasbenih in modnih trgovinah, brezplačne vstopnice, popusti na vstopnice za koncerte in razstave.

Dobil boš posebno magnetno kartico JEANS CARD, s katero boš lahko na banki sam dvigoval potrebne vsote. In nenazadnje

ti bomo vsak mesec pošiljali domov list »JC notizie«, na katerem boš dobil popoln seznam vseh mesečnih ponudb.

IO CONTO = TUDI JAZ

Banca Agricola Gorizia
Kmečka banka Gorica

Italijanski šolski sistem pred pomembnimi novostmi, ki zadevajo tudi slovensko šolo

Šolniki le z univerzitetno izobrazbo

Za višjo kakovost

Reforma osnovne šole, ki je pred štirimi leti stopila v veljavo, predstavlja v našem šolskem sistemu odločen premik v smeri evropskih standardov, saj vemo, da je v primerjavi z evropskim povprečjem italijansko izobraževanje popolnoma zastarelo glede na stvarne zahteve današnjega časa. Obvezno šolanje, ki se je pred tridesetimi leti raztegnilo do 14. leta starosti, je običajno na tirnicah kratkatne reforme nižje srednje šole, na kateri se nadarjeni učenci naučijo lenariti, ker se prilagajajo splošnemu nivoju razreda, manj nadarjeni se pa tudi ne morejo vključiti zaradi zgolj verbalno in abstraktno zastavljenega pouka. Da ne govorimo o sistemu višjega šolstva, ki današnjim dijakom ponuja iste vzore, vsebine in metode, kot so jih poznali že njihovi starši in predniki.

Zato so bili novi programi za osnovno šolo razveseljivo dejstvo, čeprav so takoj ustvarili velike konflikte pri učnem osebjem, ki ni bilo ustrezno pripravljeno, da se spoprime z novimi nalogami. Sicer je deželni pedagoški zavod IRRSAE takoj začel s prirejanjem vsakoletnih obveznih tečajev za vse predmete, toda učitelji so se dejansko znašli pred dodatno obremenitvijo in novimi težavami. Tečaji so v prvih letih napravili na površje celo vrsto problemov, od pomanjkljivosti v znanju do zahtev, ki so jih učitelji imeli do tega izpopolnjevanja, ki pa je v vsakem poklicu, specializiranem še posebej, nikoli zaključen proces.

Poklic učitelja in vzgojitelja je še kako specializiran poklic. In vendar vsi vemo: v Italiji je bila doslej uzakonjena polizobraženost, saj drugače ne moremo označiti učiteljske, edine višje srednje šole, ki je štiriletna, in tečajev za vzgojiteljice, ki so celo triletni. Strokovno izpopolnjevanje je prepuščeno občutljivosti didaktičnih ravnateljev in dobri volji posameznikov. To pa pomeni, da je razlika med formalno usposobljenostjo učitelja in dejanskimi zahtevami po izobrazbi neustrezno visoka, kar je frustrantno za učitelja samega in zelo neugodno za celotni učnovzgojni proces.

Boljša šola je možna le z boljšim, bolj izobraženim in bolj samozavestnim učiteljem. Ta ugotovitev, ki jo je pred časom zapisal Silvio Fatur v nekem svojem razmišljanju o slovenski šoli v Italiji, je zelo logična, a tudi zelo grenka obremen. Grenka pač zato, ker smo vključeni v italijanski sistem izobraževanja učiteljev, ki ob enem odgovarja nizkemu socialnemu in materialnemu vrednotenju učiteljskega poklica nasploh.

Stanje se lahko popravi torej le z ustrezno študijsko pripravo učiteljev in vzgojiteljev. Nova reforma univerze predvideva med drugim tudi to, da bodo morali razredni učitelji in vzgojiteljice opraviti drugo stopnjo visokošolskega študija. Čeprav bo treba še nekoliko počakati, da bo ta sistem zaživel in začel dajati sadove, vendarle lahko upamo, da je pred nami čas večje kakovosti in učinkovitosti naših šol.

Vendar imamo poleg naštetih težav italijanskega šolskega sistema v naših šolah še dodaten problem, ki ni majhen ne po razširjenosti pojavnosti, ne po zapletenosti povezavah, ki jih ima z drugimi dejavniki (psihološkimi, socialnimi) v našem prostoru.

Gre za vprašanje znanja slovenščine in za vprašanje utrjevanja narodne identitete. Danes ne moremo več predpostavljati slovenske identitete otrok, ki se vpisujejo v naše šole; v tem oziru je sestava razredov zelo pisana. Večkrat je bilo že povedano tudi na javnih posvetih, da ne moremo več graditi na temelju »slovenska šola za slovenske otroke«. Odtod negotovost, ker nekdanji modeli ne odgovarjajo več, odtod nejasnost pri določanju smotrov, odtod razlog za popuščanje pri učnih programih za slovenski jezik. In vendar si moramo biti na jasnem, da kdor vpiše svojega otroka v slovensko šolo, si želi predvsem to, da bi se čimbolje naučil slovenščine. Kvaliteta slovenske šole se začne pri kvaliteti učenja slovenskega jezika in pri posredovanju naših narodnih značilnosti, zgodovine, tradicij, kulture.

Ključno vprašanje strokovne priprave učiteljev je torej teoretično in praktično obvladanje sistema jezika in ustrezna didaktika. To pa je seveda možno študirati le na slovenski univerzi. Edino smiselno je torej, da se v tem trenutku vsi šolski dejavniki (Deželna komisija za vprašanja slovenskega šolstva v Italiji, inšpektor za slovenske osnovne šole, slovenski ravnatelji, Sindikat slovenske šole itd.) zavzemajo za sklenitev sporazuma med italijansko in slovensko univerzo, da bi del študija slovenski učitelji obvezno opravili v Ljubljani. Že lansko leto je na slavističnem zborovanju v Portorožu Slavistično društvo Trst postavilo ta predlog v zvezi s študijem slavistike in najbrž bi bilo zelo primerno to vprašanje zastaviti globalno za vse stopnje šolanja. Jezikovni profil našega šolstva je temeljnega pomena za razvoj naše narodne skupnosti.

VERA TUTA BAN

Glede izobraževanja šolnikov vseh vrst in stopenj so v Italiji na obzorju pomembne novosti. Kot je bilo že dolgo časa napovedano, bodo v kratkem morali vsi imeti univerzitetno izobrazbo, tudi učitelji osnovnih šol in vrtcev, ki je doslej niso bili dolžni imeti, poleg tega pa bodo uvedli pedagoško in didaktično podiplomsko usposabljanje za učitelje oziroma profesorje nižjih in višjih srednjih šol. S tem bodo odpravljene nekatere bistvene pomanjkljivosti na področju izobrazbe šolnikov v Italiji, hkrati pa se bo italijanski šolski sistem na tak način približal standardom v Evropski gospodarski skupnosti.

ZAKON 341/1990

Vse te novosti uvaja oziroma napoveduje zakon št. 341 z dne 19. novembra 1990 o reformi univerzitetnega izobraževanja. Zakon seveda ureja široko problematiko in med drugim uvaja dvoje novih vrst univerzitetnih diplom. Prva je diploma prve stopnje (it. diploma universitaria), ki jo bodo univerzitetni študentje praviloma lahko dosegli po dveh do treh letih študija. Dosedanja univerzitetna diploma (diploma di laurea), ki jo je mogoče doseči po štirih do šestih letih rednega študija, bo tako postala diploma druge stopnje. Druga novost pa je diploma specializacije, ki jo bodo diplomiranci druge stopnje lahko dosegli po nekajletnem študiju. Najvišja univerzitetna diploma bo slej ko prej doktorat (dotorato di ricerca), ki ga bodo urejale posebne zakonske norme.

IZOBRAŽEVANJE UČITELJEV VRTCEV IN OSNOVNIH ŠOL

Kot že uvodoma rečeno, predvideva reforma ustanovitev posebnega univerzitetnega študija za doseg diplom 2. stopnje, ki bodo v bodoče potrebne za vzgajanje in poučevanje v otroških vrtcih in osnovnih šolah. Študij bo v obeh primerih trajal 4 leta, kako bo potekal in kakšna bo njegova vsebina, pa bo določal odlok, ki ga bo izdal predsednik republike v roku dveh let, se pravi pred koncem leta 1992.

Zakon 341/1990 nadalje predvideva, da bo pravkar omenjeni odlok predsednika republike vseboval tudi posebne norme, ki bodo urejale univerzi-

tetno izobraževanje učiteljev vrtcev in osnovnih šol manjšinskih narodnostnih skupnosti, in sicer frankofonske v Dolini Aoste, nemške in ladinske na Južnem Tirolskem in slovenske v Furlaniji-Juljski krajini. Dežela Aosta, Pokrajina Bocen, Pokrajina Trident in Dežela Furlanija-Juljska krajina lahko vsekakor sklenejo v ta namen konvencije z italijanskimi, francoskimi, nemškimi in slovenskimi univerzami. Univerzitetni študij za učitelje vrtcev in osnovnih šol naj bi stekel v prvem akademskem letu po izdaji že večkrat omenjenega odloka predsednika republike.

IZOBRAŽEVANJE ŠOLNIKOV NIŽJIH IN VIŠJIH SREDNJIH ŠOL

Kar zadeva izobraževanje učiteljev oziroma profesorjev nižjih in višjih srednjih šol, zakon 341 iz leta 1990 predvideva ustanovitev posebnih diplom specializacije na posameznih fakultetah.

Študij za doseg teh diplom bo trajal najmanj eno leto, v njem pa se bodo bodoči srednješolski učitelji oziroma profesorji specializirali v pedagoških vedah in praksi. Tudi v tem primeru bodo z odlokom predsednika republike v roku dveh let, se pravi pred koncem leta 1992, natančneje določena vsebina in potek tega specializacijskega študija.

NEKAJ UGOTOVITEV IN NEKAJ PRIPOMB

Najprej moramo z zadovoljstvom poudariti, da je bil zakon o reformi univerzitetnega izobraževanja končno odobren, saj smo ga dolgo čakali. Njegovi osnutki so dolgo ležali v predalih parlamenta, kot se večkrat zgodi, pa so zakon naposled odobrili kar z naglico, in sicer po nujnostnem postopku v šolski komisiji senata in poslanske zbornice. To predvsem zato, ker so zakonodajalci kar naenkrat »odkrili«, da bi morali univerzitetni študij v Italiji uskladiti z univerzitetnim študijem v razvitejših državah Evropske gospodarske skupnosti pred letom 1993.

Nastajanje zakona je med drugimi pazljivo spremljal tudi Sindikat slovenske šole. Ob pričetku parlamentarne razprave je SSŠ posegel pri sena-

torjih Stojanu Spetiču, Cesareju Dujanju iz Aoste in Arduinu Agnelliju, ki je med drugim član tajništva senatne šolske komisije. Posredoval jim je predvsem vrsto predlogov, ki jih je že leta 1984 sprejela Deželna komisija za probleme slovenskega šolstva v Italiji in Vsestržavni šolski svet na pobudo našega tedanjega predstavnika v njem prof. Sama Pahorja.

Za specifične probleme šolnikov manjšinskih narodnostnih skupnosti v Italiji bi morala v bodoče skrbeti posebna parlamentarna podkomisija, v kateri bi morali biti zastopani pripadniki francosko govoreče skupnosti iz Aoste, Nemci in Ladinci iz Južne Tirolske in Slovenci iz Furlanije-Juljske krajine. Tako je vsaj svoj čas zagotovil bivši šolski minister Gerardo Bianco južnotirolski delegaciji. Podkomisija doslej ni bila še ustanovljena, pa čeprav so se za to med tem med drugimi zavzeli sedanji predstavnik slovenskih šol v Vsestržavnem šolskem svetu prof. Josip Pečenko in Sindikat slovenske šole z vprašanjem oziroma pismom ministru.

Za nas je vsekakor bistvenega pomena, da zakon predvideva možnost, da se slovenski učitelji vseh stopenj vsaj delno izobražujejo na slovenskih univerzah, podobno kot bo veljalo za šolnike ostalih narodnostnih skupnosti v Italiji. Sindikat slovenske šole se zavzema, da bi ta možnost postala čim prej dejanska, in to med drugim v sodelovanju s predsednikom deželne komisije FJK za šolstvo Bojanom Brezigarjem, s pedagoškim svetovalcem za slovenske šole v Trstu Evgenom Dujcem, s predstojnico Pedagoške fakultete v Kopru Lucijo Čok, z namestnikom za slovenske šole pri deželnem pedagoškem zavodu IRRSAE Stanko Čuk in novo nadzornico za slovenske osnovne šole Lucijo Barei Križman, pa tudi v povezavi s manjšinskima šolskima sindikatoma SSG v Bocnu in SAVT v Aosti. Tokrat se lahko ponasamo z določeno prednostjo pred francosko govorečo in nemško manjšino: kot podrobneje pišemo na drugem mestu, slovenski učitelji z Goriškega in s Tržaškega že več let ob deluobiskujejo univerzitetni pedagoški študij, ki ga prireja Pedagoška fakulteta v Kopru.

ŽIVKA MARC

Zahtevno delo za doseg diplome

Na pobudo Univerze v Ljubljani in koprskeske enote Pedagoške akademije je Sindikat slovenske šole omogočil tržaškim učiteljem in vzgojiteljicam, da se izobražujejo na univerzitetni ravni, kajti sodobna družba postavlja osnovni šoli, in s tem tudi učitelju, vedno več novih in zahtevnejših nalog. Goriško tajništvo SSŠ je v sodelovanju s Pedagoško akademijo v Novi Gorici začelo z isto pobudo za svoje učitelje že leto dni prej.

V začetku univerzitetnega študija so tečajnice sledile predavanjem na učiteljski A.M.Slomšek v Trstu, nato v Finžgarjevem domu na Opčinah, v Kopru na Akademiji, letos pa tudi na osnovni šoli v Trebčah. Program je bil zelo zahteven in v kratkem času so morale tečajnice predelati ogromno gradiva. Običajni dveletni program je bil izpeljan v treh letih, ker je bil to študij ob delu. V tretjem letniku so študentke pripravile diplomsko nalogo in se vpisale v naslednji letnik pedagoške fakultete. Tudi preostali dveletni pro-

gram, s katerim bodo še dodatno poglobile pridobljeno znanje, bo predelan v treh študijskih letih. Univerzitetna diploma bo nudila več možnosti, da bo študij priznan tudi v Italiji.

Tečajnice so sledile predavanjem iz pedagoške psihologije, razvojne psihologije, pedagogike, specialne pedagogike razvojno motenih otrok, slovenskega jezika, mladinske književnosti, sociologije, italijanskega jezika, teorije vzgoje, sodobne filozofije, družboslovja, naravoslovja, osnov metodologije in statistike ter matematike. Imele so didaktiko slovenskega in italijanskega jezika, didaktiko glasbene, likovne, tehnične telesne vzgoje, didaktiko z izobraževalno tehnologijo, didaktiko spoznavanja družbe, didaktiko narave, didaktiko matematike in vokalno-instrumentalni pouk.

Teorija in praksa sta bili stalno povezani, saj so tečajnice imele ob špredavanjih še praktične vaje oz. nastope iz vseh predmetov v osnovnih šolah na Koprskem in na Trža-

kem ter laboratorijske vaje iz naravoslovja. Opravile so tudi enotedenski smučarski tečaj, v prihodnjem akademskem letu pa morjao še plavalnega. Predavanja so dvakrat tedensko, in sicer ob sredah in petkih, sledijo pa jim tudi nekatere tečajnice iz Slovenije.

Med tečaji so imele tečajnice veliko stikov s šolami na Koprskem in tudi v vsej Sloveniji. Med drugim so bile na dvodnevnem izletu v Lendavi, kjer so spoznale model dvojezičnega šolstva v Prekmurju; na dvodnevem izletu na Koroškem in enodnevem na Dolenjskem, kjer so si ogledale zgodovinske zanimivosti krajev.

V prvi letnik je bilo vpisanih 35 študent, diplomu prve stopnje pa je doseglo le 11 tečajnic, ki so tako izpolnile pogoje za vpis na fakulteto, na kateri bodo lahko dokončale štiri-letni študij.

Diplomirale so:

Ticijana Križmančič iz slov. jezika na temo Jezikovne interferenčne

napake učencev petega razreda. Mentor prof. Olga Bertok;

Elena in Nadja Škabar iz spoznavanja narave na temo Udomačene živali (njihov pomen za človeka, njihov izbor in posebnosti v primejavi z neudomačenimi živalmi, umetni izbor in križanje, pasme ter obolenosti). Njun mentor je bil prof. Vlado Rotar;

Kristina Kovačič in Lučka Križmančič iz slov. jezika s Priskevkom k zasnovi berila za peti razred osnovnih šol s slovenskim učnim jezikom v Italiji pri prof. Olgi Bertok;

Danijela Slapnik iz slov. jezika na temo Delo z besedilom v četrtem razredu. Mentor prof. Olga Bertok;

Tatjana Cibic in Bety Prašelj iz telesne vzgoje na temo Odnosi do telesnovzgojnih dejavnosti učencev petih razredov osnovne šole s slovenskim učnim jezikom v Trstu in učencev četrtil razredov COŠ v Ljubljani. Mentorja prof. Meta Petkovšek in prof. Rado Pišot;

Sara Burolo iz slov. jezika z govornimi možnostmi predšolskih otrok vrtca pri Sv. Jakobu (socialne vrstnosti). Mentor je bila prof. Olga Bertok;

Claudia Peric iz telesne vzgoje na temo Športna dejavnost učencev petih razredov OŠ s slovenskim učnim jezikom v Trstu in učencev četrtil razredov COŠ v Ljubljani. Mentor prof. Rado Pišot;

Majda Mihačič iz slov. jezika. Njena tema je bila Umetnostno berilo in bralne sposobnosti učencev in dijakov pri prof. Olgi Bertok in prof. Silvu Faturju. Za to nalogo je Majda Mihačič prejela Prešernovo nagrado v letošnjem letu.

Darma Purič - prostočasna športna dejavnost učencev 5. razredov osnovne šole s slovenskim učnim jezikom v Trstu in učencev 4. razredov celodnevne osnovne šole v Ljubljani. Mentor Meta Petkovšek, somentor Rado Pišot.

Z Goriškega pa sta letos dokončali prvi triletni tečaj in diplomirali Claudia Zeriali in Giuseppina Bitežnik

OPEL SERVIS Serri Tullio & C. S.n.c.

V središču Trsta dobiš za tvoj avtomobil strokovnjake, ki opravljajo delo hitro in kakovostno. Mehanična delavnica je odprta od ponedeljka do petka od 8. do 12.30 in od 14.30 do 18.30.

Ob sobotah zjutraj popravljamo malenkostne okvare in najnujnejše primere.

BATERIJE OPEL — RADIO — OPREMA OPEL

IZLOŽBA: Ul. Brunner 14 — Tel.: 727069

SERVIS: Ul. Ginnastica 56 — Tel.: 726241, 724211

TRST - Prosek 1000 - Tel. (040) 251130 - Fax (040) 251124

OPREMA ZA PARKE IN VRTOVE

Na kraški planoti 10 tisoč m² razstavnega prostora z veliko izbiro dreves in grmičevja z rušo ali v lončenem vrču.

Izvajamo servisno dejavnost na zelenih površinah za privatnike in javne ustanove.

V petek se je v Verdiju začela operetna sezona

Poskočna »Dunajska kri«

Tržaško operetno poletje 1991 se je začelo pod srečno zvezdo z uprizoritvijo Straussove operete »Dunajska kri« (Wiener Blut) v gledališču Verdi. »Dunajska kri« sodi med najuspešnejše operete dunajskega mojstra valčka Johanna Straussa ml. in se uvršča ob bok njegovih največjih odrskih uspešnic »Netopir« in »Cigan baron«, v izključno melodičnem oziru pa ju celo presega. Krstno uprizoritev je doživela konec leta 1899 v dunajskem gledališču Carltheater štiri mesece po Straussovi smrti po zaslugi spretnega Adolfa Muellera, takratnega direktorja Theater an der Wien, ki je na osrednji melodiji istoimenskega valčka »Dunajska kri«, napisanega 26 let prej, ustvaril z uprizoritvijo skladatelja samega, izjemno posrečen splet še drugih Straussovih nesmrtnih plesnih motivov od valčkov do polk in še ko-račnic, pri tem pa v celoti ohranil te melodije v izvornikih v naravni harmonsko inventivni in orkestralno barviti kompoziciji, oslonjeni na libreto Victorja Leona in Lea Steina.

Dogajanje je ambientirano v dunajskih predmestjih Doeblingu in Hietzingu, kjer je Johann Strauss ml. preživel pomembne faze svojega življenja in kjer je tudi skomponiral »Netopirja« in valček »Dunajska kri«. Odvija se v času »Dunajskega kongresa« leta 1815, ko so se na habsburškem cesarskem dvoru zbrale kronane in vladarske glave iz vse Evrope, ki so ob političnih in državniških poslih našle seveda priložnost tudi za bolj romantične intrige v odmaknjenem Hietzingu. In prav te intrige z operetno osebnostjo grofa Zatlaua v središču, so tudi vsebina libreta. Grof Zedlau (Balduin), ambasador miniaturne državne Reuss-Greiz-Schleiz na cesarskem dvoru, je namreč prej kot diplomat z malomeščanskimi provincialnimi navadami bolj »dongiovanni«, ki v velikem Dunaju lažje uveljavlja svoje ljubezenske nagibe kot pa v domači provinci, kjer ga vsi poznajo. Tako vzdržuje kar tri ljubezenske zveze hkrati: z zakonito ženo Gabriele, s prikupno in kapricarsko

plesalko Kaerententortheatra Franzia Kagler, ki ima po modi takratnega časa tudi italijansko ime »Cagliari«, in z ezuberantno in pikantno modistko Pepi Pleininger. Celotno intrigo zapletejo še zamenjave vlog in pa dejstvo, da je Pepi zaročenka grofovega osebnega tajnika Josefa in da poseže v zaplet še grofov nadrejeni, ministrski predsednik državnice Reuss-Greiz-Schleiz, princ Ypsheim-Gindelsbach, malce zmešan in dovzeten za ženske dražesti. Iz vsega tega nastane, kriva pa je seveda presneta dunajska kri, popolna zmešnjava da se ne ve več kdo je kdo, kdo je grofova žena in kdo ljubici, vse do razpleta in konca, ko se vse stvari postavijo na pravo mesto, kot se pač za opereto spodobi. V zaplet posežejo še druge osebe, med katerimi predvsem Franzin oče Kagler, preprostež in podeželski lastnik vrtljaka, v opereti v funkciji klasičnega komika, pa grof Bitowski v vlogi nepojočega igralca ter drugi.

Skratka, s Straussovimi nesmrtnimi melodijami, polnimi veselja in vedrosti pa tudi romantične otožnosti v mojstrski kompilaciji Adolfa Muellera in z libretom, ki spretno plete intrigo za intrigo, so dani pogoji za predstavo, ki more v odiski postavitvi, z ustreznimi akterji, izkušenim glasbenim vodstvom, koreografijo, sceno in režijo polno zaživeti v vsem operetnem sijaju.

Tražška uprizoritev (režisersko in scensko prenešana iz Catanie) v režiji mojstra »lahkega« žanra Filipa Crivellija, je vsem tem komponentam zadostila v kar lepi meri, kar velja v prvi vrsti za nosilce glavnih vlog, medtem ko je glasbeno vodstvo stalnega dirigenta dunajske Volksoper Uweja Theimerja, dajajo prej kot briljantni lahkonosti poudarek resnejšemu interpretiranju Straussove muzike, zaradi česar je v izvedbi kot celoti manjkalo nekaj več tipične dunajske muzikalne razkošnosti tako v orkestru kot v solih, duetih in sekstetih, muzike torej, ki je »lahka« samo po obliki in motiviki. Crivellijeva

režija je gradila na scenskih zapletih v dognanem prepletanju petja in igre z pravo mero tržaško »ažurnirane« komičnosti, na čedno zasnovani in dobro izvedeni koreografiji in na sceni, ki je dopuščala dinamično razpletanje, v zadnjem dejanju pa ustvarila tudi primeren dekor.

Prva dama na odru je bila seveda tržaškemu občinstvu še posebno priljubljena sopranistka Daniela Mazzucato, umetnica ki suvereno obvlada pozorišče tako v vokalnem kot igralskem oziru in ki se z enako naravnostjo razdaja bodisi kot subretka, bodisi kot pevka operne razsežnosti. Njena Gabriele je bila do kraja in v detajlih izdelan lik. Sopranistka Alessandra Ruffini je bila v vlogi Franzia Kagler - Cagliari pojavno in zlasti pevsko prepričljiva, Sabina Macculi pa je kot navihana Pepi pokazala ob prijetnih pevskih tudi pomembne subretske vrline. Dolg aplavz je požela zlasti za v dunajskem narečju zapet in zaigran vložek pod vplivom vina. Mladi tenorist Francesco Piccoli v vlogi grofa Balduina se je predstavil z lepo obarvanim in čistim tenorjem, ki je še na poti brušenja, vendar kot lik precej tog pač zaradi pomanjkanja izkušenj. Baritonist Marco Camastra je bil Josef, glasovno prijeten z diskretno komičnostjo, glasovno manj uspešen pa baritonist Giovanni Guarino kot princ Ypsheim.

Imeniten je bil odsko sproščen Elio Pandolfi v komični vlogi Kaglerja s svojim tipičnim dunajskim »Schrammel« ansamblom in s svojimi občasnimi tržaškimi »vločki«, s katerimi je izvajal sproščen smeh. Kot lik se je lepo predstavil Gianfranco Saletta v vlogi grofa Bitowskega, pa tudi ostali so primer-no zaokrožili celotno zasedbo. Priznanje zasluži tudi balet gledališča Verdi pod vodstvom Giuliana Barabaschi tako v plesih preprostega ljudstva kot princev in drugih dvorjanov v koreografiji Fauste Mazzucchelli, in zbor pod vodstvom Ine Meisters. Sceno je zasnoval Giuseppe Crisolini Malatesta, kostume na Maetina Zaninelli.

j.k.

Skupna opažanja slovenskih in italijanskih dijakov

Sožitje naj ne bo utopija

V bližnji preteklosti je bilo sožitje dveh kultur in pripadnikov dveh narodnosti, slovenske in italijanske, v našem mestu predmet neštetih okroglih miz, socioloških analiz, izpopolnih nejevalnih tečajev za šolnike, dijaških programov itd. Take pobude so nedvomno pripomogle k večji osveščenosti nekaterih pripadnikov italijanske večine in so v njih utrdile prepričanje, da je soočanje s slovenskim delom Trsta nujno in potrebno. Vprašanje je sicer, kolikšen odstotek tržaškega prebivalstva ima sožitje za vrednoto in meni, da je poznavanje sosednje, drugačne kulture osebna in kolektivna obogatitev. Poraja se mi namreč občutek, da so še vendar živi tradicionalni stereotipi kljub nezamisljivim spremembam, ki smo jih zabeležili na tem področju v zadnjih letih. Trst ostaja nasproten sožitju, čeprav se ponša s svojimi kozmopolitskimi koreninami, verjetno zato, ker so preveč oddaljene, da bi bile lahko resnične.

»Družnostno pomeni oviro, ki vzbuja strah in jo je potrebno spregledati« ja draga in jo je potrebno spregledati« ja naglašal italijanski dijak v listu, ki nosi naslov »Sožitje naj ne bo utopi-

ja«. Gre za list, ki so ga napisali in natisnili dijaki 4.b.r. znenstvenega liceja »F. Prešeren«, v sodelovanju z dijaki 4.a.r. tehničnega zavoda »Sandrionelli«. List je izsledok in obenem obračun nekaj mesečnega razrednega dela, ki je potekalo pod vodstvom mentorstva prov. Sheile Laurencic in prof. Silvana Magnellija v okviru pedagoških smernic ministrskega projekta Mladi '93. Kot lahko razberemo iz zapisov, je sodelovanje med dvema razredoma popestrilo šolsko delo in obenem omogočilo, da sta se ločeni šolski stvarnosti srečali in sodelovali. Do soočanja pa ni prišlo na nekem nevtralnem področju, kot se ponavadi dogaja na medšolskih športnih tekmovanjih, temveč pri obravnavi pojmov kot so: identiteta, narodnost, stereotip, drugačnost in etnocentriem. Osvojitve znanstvenih oprijemov, antropoloških, socioloških in psiholoških kategorij, je omogočila dijakom, da so na nov način proučili okolje, ki jih obkroža in razmislili o svoji identiteti in identiteti mesta ter zabeležili svoja občutja do drugačnosti. V številnih razmišljanjih je vidna težnja

po odkritju vzgiba, ki je privedel do narodnostne nestrpnosti in mržnje različno govorečega. Obenem je pri pisih opazna potreba po kritičnem pretresu svojega prepričanja in svojega ravnanja, zlasti v odnosu do drugačnega. V prispevkih slovenskih dijakov in dijakin se pokaže kot stalnica protisloven odnos s Trstom. Pri nekaterih je vidno razočaranje nad mestom, ki jih ne sprejema, ko se vede nestrpno do Slovencev. Drugi potrjujejo vraščeno v mestno okolje, a istočasno ugotavljajo potrebo po zavetju, ki jim ga nudi kraška narava in okolje. Mesto deluje na slovenskega mladega človeka odtujujoče, takrat ko zavrača njegov jezik, njegove korenine in mu vsiljuje občutek manjvrednosti. V očeh mladega človeka postane Trst s svojo miselnostjo zatohlostjo in zaprtostjo mesto starih, ki lahko ponudi mlademu človeku le svoje habsburško obličje in zato v njem krepi željo po begu.

Vodeni sprehod, ki so ga slovenski in italijanski dijaki opravili po poteh slovenskega dela Trsta, je pokazal, da je del slovenske preteklosti vsidran tudi v mestnem središču. In prav go-

tovo ni naključno, da je slovensko dijakinja na tem sprehodu najbolj prevzel grič Sv. Justa, medtem ko je stavba Narodnega doma prevzela njegova italijanska govorečega sovrstnika. Oba kraja sta namreč pomeljiva simbola dveh različni govorečih stvarnosti; na eni strani je simbol stoletja prisotne italijanske stvarnosti, ki je vse do moderne dobe strpno sprejemala tudi slovensko prisotnost, na drugi pa simbol teptane skupnosti, ki je morala prekiniti svoj razvoj v središču mesta prav v času svojega največjega razcveta.

Skupni napor, ki so ga opravili slovenski in italijanski dijaki pri spoznavanju zgodovinskih in medpsihičnih dejavnikov, ki pogojujejo medčloveške odnose v samem mestu, kaže na smiselnost takih pobud, zlasti na šolskem področju. Poznavanje lastnih korenin in sosedove kulture ne more namreč mimo šolske institucije, ki v tržaški stvarnosti pomenljivo krepi narodnostno zavest posameznika, a lahko tudi pripomore h kulturni odprtosti in strpnosti ter sprejemanju drugače mislečih in govorečih ljudi.

MARTA VERGINELLA

Prvenec Vladimira P. Štefaneca Morje novih obal

Kratkočasno in napeto

ce - »gremo, gremo, na morje zdaj gremo« - se vprašaš prijetno presenečen in jim v mislih zaželeš čimbolj prijetno bivanje in lepo sončno vreme.

In kaj se v knjigi dogaja? Vse se začne z umorom. Uvod, morda edina šibka točka romana, je namreč lepo razpoznavna ekspozicija, posneta po bogati zalogi kriminala in detektivk. Vzlic obrtniškim pomanjkljivostim (beri: razvlečenosti tu in tam) pa ravno ta detektivski uvod pritegne bralčevo oko, saj gre za klasičen zaplet, ki nikoli ne zgreši. Kakšna je povezava med tremi nenavadnimi umori? Kdo je mož z vrtnico? Kakšna je zveza med morilecem in Magritovo sliko **Ogroženi morilec** (ki jo za vsak primer najdemo tudi na naslovnici)? In zveza s Fantomom iz Opere? Pa z nastopaškim Andrejem Gomezo in njegovimi pristaši? Glavni junak, mladi inšpektor Kobal, tega nikoli ne odkrije. Že na 22. strani konča s kroglo v čelu. Junak pa tak, si rečeš. Glavni junak torej ne bo inšpektor, ki bi skušal raziskati zločin, pač pa nekdo drug. Tisti neugledni, skoraj epizodni prvoosebni pripovedovalec - po ključju nosi avtorjevo ime in priimek - , ki je kazal namen, da bo samo postranski komentator dogajanja. Vladimir P. Štefanec nas s tem mojstrsko preseneti in bralec se pač sprijazni s tem, da bo junak zdaj Vladimir P. Štefanec osebno. In tu se začne resnična pustolovščina. Prvine detektivske se skoraj zabrišejo, v pripoved vstopi fantastično obnebje simbolov in neverjetnih dogodivščin, sanj in hrepenenj, ki prevzame zahtevnejšega bralca (pusti pa na cedilu tistega, ki se je morda že veselil detektivskega zapleta). Zanimivo je, da prav na mestu, kjer roman pravzaprav »preneha« biti detektivka v klasičnem pomenu besede, napetost ne pade, marveč prične celo na-

raščati. Tu nastopijo sorodnosti s Chestertonom, ki sem jih omenil poprej, pa s Kafko (čakanje pred vrati hrama). In z Wellsom, morebiti, ko junak izsanja črno japonsko škatlico s podobo slavic, ki leti v razprt cvet na pokrovu (kot junak Časovnega stroja prinese iz prihodnosti bele rože), od slavic bi nato vzporednica lahko tekla h Keatsu, odtod morda h Garcii Marquezu in dalje v morje novih referenc, a s tem ne bi prišli nikamor. Zato puščamo te poti odprte; tako ali tako so zgolj slepe ulice.

Štefanec popelje bralca skozi fantazmagorijo verjetnih in neverjetnih mest, krajev, dežel, spominov, kavarn, blodenj, medčloveških stikov, sanj in razmišljanj, ki je tako mnogoplastna, da je skoraj neobnovljiva. Vseskozi se prepletajo »resničnost« in izmislice, posejane z učinkovitimi prisposodobami, ki razodevajo resen pisateljski pristop in bogato domišljijo. Obenem avtor ne skopari z metaliterarnimi postopki, v misel in v stvarjalni proces jemlje literaturo samo in druge zvrsti umetnosti, tako da tudi »postmodernizmu« ne ostane dolga, z »izmenjevalcem osebnosti« poseže celo v znanstveno fantastiko (reminiscence na Sheckleyjev roman **Menjava duha**, ki ga imamo tudi v slovenskem prevodu, so očitne), skratka, še pa še je tega; vidimo, kako nemogoče je govoriti o **Morju novih obal** kot o zgolj kriminalnem romanu. Morda bi celo tvegali trditev, da je Štefanecov roman vse drugo, samo kriminalka ne?

Pripoved na nobeni točki ne zastane, ampak teče gladko in neoporečno, nošena vseskozi na peščici izpiljenih in dorečenih metafor, kot so pripovedovalčevi osebni požari, ki ga priganjajo na pot, ali pa krila, ki mu začnejo poganjati zdaj pa zdaj. Sledimo mu skozi Fantom bar, skozi

Vse ceste peljejo do človeka

Park nad Prebenegom je v petek zvečer postal prvič prizorišče nekega glasbeno-scenskega dogodka. Šlo je za izvirni projekt, ki je nastal na osnovi nekih drobnih, neobjavljenih misli Frana Mičinskega Ježka. Pri predstavi je sodelovalo trideset mladih ustvarjalcev iz vse Slovenije, združenih ob tej priložnosti v skupini Sončna pesem. Glavni idejni voditelj te multimedialne prireditve in tudi organizator petkovega večera v Prebenegu je dr. Zvone Štrubelj, že nekaj mesecev novi dolinski župnik. Ob tem gre omeniti, da je večina nastopajočih in sodelujočih mladih ustvarjalcev že izdelala svoj prvi alternativni načrt pred štirimi leti, in sicer rock mašo Pesem tisočeri zvonov. V petek zvečer predstavljena prireditev pa je druga večja pobuda slovenske skupine in je rezultat »dveinpolletne hoje po pote ustvarjalnosti in duhovnih križiščih« vseh sodelujočih avtorjev, kot bremo v predstavitemen listu. Po premieri v Mariboru je skupina uspešno nastopila še dvakrat v Ljubljani, na Vrhniki in prejšnji teden v Kopru. Pri petkovem nastupu pa je sodelovalo tudi KD Jože Rapotec, ki je dalo na razpolago društveni prireditveni prostor. Prireditev se predstavlja z glavnim naslovom Ceste, nikakor ne gre za muzikal, saj nima prave pripovedne niti, temveč samo vodilni motiv, ki se istovetno z mislijo o cesti, življenju, človeku. »Ceste, ceste, kam vse greste! / Ko pa se mi čas izeka, / vidim, v isto stran drže: / vedno, vedno do človeka.« Ovitve v prijetno melodično nit se te Ježkove besede ponavljajo kot »leitmotiv« v vseh ključnih točkah predstave. Predstava nima glavnega režiserja, in to je tudi njena posebnost, saj v tej hoteni »anarhiji« podaja resnično izvirno, mnogotero in spontano izražanje posameznikov, ki so k njenemu nastanku prispevali. Po uvodnem prikazu o »cestar na obrobju« je bil prvi del nato posvečen pravljicnemu svetu, mehkim dobrim puhkom, ki ljudem prinašajo srečo in smeh in ljubezen: glavno vlogo je odigral izrazni ples skupine Medaja na izvirno glasbo Francija Nahtigala. Ta je bil (ob glasbenem zaključku) tudi edini nekoliko vedrejši trenutek, ki v obravnavi »Cest človekovih sanj« ni zabredel v mučno notranje podoživljanje pregrad, ovir, razočaranj, bolečin, tegob in sploh življenjske žalosti. Že naslednji del »Ceste do samega sebe« je pripovedoval o zidovih: najtrdnjših prav znotraj, v človeku. Ob mimični sceni je glasbo za srečanje z nevidnimi, a visokimi zidovi napisal Janez Kovačič - Jani. Multimedialno predstavo (izvedeno med drugim na dokajšnji tehnični ravni) je sklenila misel o človeški različnosti, umetnosti poslušanja in medsebojnega sporočanja na različnih ravneh. »Ceste! Ne cesta, ampak ceste...« so v življenju človeka, ki na svoji poti išče lastnosti, da bi lahko prese-gel samega sebe, svoje danosti. V glasbeni govorici so razmišljanja o tem podali člani skupine Shalom ob sodelovanju pevke Dade, čisto ob koncu pa s skupno pesmijo vsi nastopajoči. (dam)

Koblik in novi Premostitveni stolp, na vrhu Nebotičnika skupaj z njim čakamo na mavrični eskperiment Andreja Ribiča, z Janezom Veraikro mu sledimo na ameriško celino med legende Acetekov in Toltekov, v azerbajdžansko mestoce Kanlar, kjer je svet narobe, v kobliško pristanišče, kjer (n)iso zasidrane vse slovite ladje iz zgodovine morjeplovcev, spoznamo Tamaro z biseri, Lea, Konstantina Rodnika, Maksimilijana Plaza, za kavarniškim omizjem čakamo na prihod morilca... In razplet? Kot v tistih redkih dobrih kriminalkah, ki prav zavoljo svojih kvalitete že presežejo žanrski okvir, se tudi tu morilec in žrtev pomešata, vprašanje krivde se povsem izgubi, odkritje morilca postane odvečno in postransko v globalnejši podobi, ki se začne izrisovati pred nami. Kajpak, za morilca vseeno izvemo, kriminalna zgodba se razplete, vendar nekoliko neopazno, nevsiljivo v plečetu drugih, pomenljivejših »razpletov« romana. Stvaritev, ki kaže nedvoumna nagnjenja, da bi postala bestseller. Tudi sama predstavitev knjige ljubljanskemu občinstvu 29. maja ob pol enajstih zvečer je tako - morebiti celo za kanec preveč pretenciozno - izzvenela. V galeriji ŠKUC sta namreč dva igralca ob spremljavi glasbe in diapozitivov izvedla nekaj dramatiziranih odlomkov iz romana, avtor pa se je kot kak Maksimilijan Plaz iz knjige skrivnostno sprehajal med navzočimi, ki so ga lahko prepoznali le po fotografiji na ovitku knjige. Kar pa ne more ničesar odvzeti dejstvu, da je **Morje novih obal** stvaritev, ki mnogo objublja, tako mnogo, da se je skoraj bati, ali bo avtor znal tako visoko kakovost obdržati tudi za naprej.

Skratka, **Morje novih obal** je prvenec, ki skupaj z nekaterimi drugimi prvenci in ne prvenci zadnjih let nakazuje, da rod mladih književnikov (rojnih po letu 1960) polagoma kristalizira v izjemno krepko pisateljsko generacijo, ki bo k sreči »generacija« izključno po letih. S tem hočem reči, da je ne bo opredeljeval enoplasten odnos do literature, ampak bo v ustvarjanju izjemno raznolika. Več o tem pa lahko pove le čas, ta nepravilni razsodnik.

ALEKSA ŠUŠULIČ

Vladimir P. Štefanec:

Morje novih obal

, resnična zgodba

Mladinska knjiga. Pota mladih.

Ljubljana, 1991.

Ko človek govori o tem, da mu poganjajo kri-la, takrat običajno govori o svoji vznesenosti, o velikem poletu, ki ga preveva. Pri meni je malo drugače; jaz govorim o krilih dobesedno. (Vladimir P. Štefanec, **Morje novih obal**)

Poletje je pred durmi in kaj je lepšega od dobre knjige - še posebno, če govori o morju? Majhna je, priročna, vtakneš jo v malho, ko se napotiš na plažo, sonce sije, veterc pihlja, iglavci šelestijo, mladenke brstijo, ti pa si neke daleč na nekih drugih obalah, na **Morju novih obal**. Tak je namreč naslov knjige, **Morje novih obal**. Dobro čtivo za poletne dni, si rečeš po uvodnih straneh; ni prezahtevno, si rečeš in se krepko zmotiš. Detektivka, nemara? si rečeš in dokončno zgrešiš bistvo.

Potem pa sprevidiš, da to le ni Doyle, pa tudi Chesterton ne. Ogledaš si še enkrat ovitek: Vladimir P. Štefanec. Zveni kot kak Zagrebčan. Predbereš si skope informacije na ovitku; ne, Štefanec je Ljubljčan in pol. Klasa '64, diplomiral iz filozofije in umetnostne zgodovine, roman **Morje novih obal** pa je njegov prvenec. Prvenec, ki je nenavadno tekoče napisan, tako, da daje misliti, ali ne gre morda za potegavščino in je Vladimir P. Štefanec zgolj psevdonim kakega starega izra-kušenskega mačka. Uganka, ki je povsem v skladu z zasnovo romana: ta se namreč začne v slogu klasične detektivke »kdo je krivec?«. Res, slog bi lahko bil tudi Chestertonov, nekaj trenutkov v knjigi spominja na **Moža, ki je bil četrtek**, in to pove dovolj. Bravuroznosti Štefanecu ne manjka, knjigo pogoltniš v piclih treh urah. Če si povprečen bralec brez tečajev hitrostnega branja za seboj (v mislih torej nimam nadpovprečnih bralcev, kakršni je bil V.I. Lenin, ki je menda prebral **Kapital** v piclih petindvajsetih minutah in ga tudi ustrezno razumel). K temu nekaj prispeva tudi osupljiva in v naših razmerah skoraj nerazločljiva odstotost tiskovnih napak. Pa ja niso celo tiskarski skratke odkorakali na počitni-

nedeljski televizijski in radijski sporedi

RAI 1
9.00 Otroški variete: Disney club
10.00 Dokumentarec: Popotovanje v skrivnosti Indonezije
10.45 Besede in življenje
11.00 Maša in papežev Angelus
12.15 Zelena linija
13.00 Nedeljski tednik: TG l'una
13.30 Dnevnik
14.00 Variete: Toto Tv
14.15 Film: Secondo amore (dram., ZDA 1956, r. Douglas Sirk, i. Jane Wyman)
16.45 Šport: Kolesarska dirka po Italiji
17.20 Športne vesti
17.25 Šport: Giroscopio
17.55 Nogomet: Švedski turnir
18.45 Športni pregled: 90. minuta
19.50 Vreme in dnevnik
20.40 Nadaljevanka: Colomba solitaria (1.del)
22.15 Športna nedelja
23.30 Dokumentarec: Velike razstave
24.00 Nočni dnevnik in vreme
0.30 Šport: telovadba, 1.00 sabljanje

RAI 2
9.00 Glasbeni prostor
9.45 Nanizanka: Bilo je nekoč... in risanke
10.50 Film: L'uomo che amò Gatta Danzante (pust., ZDA 1973, r. Richard Sarafian, i. Burt Reynolds, Sarah Miles, Lee J. Cobb)
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.30 Rubrika: Nonsoloner
13.45 Film: Pane, burro e marmellata (kom., It. 1977, r. Giorgio Capitani, i. Enrico Montesano, Rossana Podestà, Claudine Auger)
15.30 Šport: Telovadba
16.30 Popoldan s Cantagirom (Vodijo Gianfranco, Agus, Pino D'Angio, Patrizia Pellegrino)
19.45 Dnevnik in vreme
20.00 Športna rubrika: Domenica sprint
20.30 Novi Cantagirom '91 (Vodita Gabriella Carlucci, Mara Venier)
21.30 Avtomobilizem: VN Mehike
24.00 Dnevnik in vreme
0.15 Mozart (Vodi Roman Vlad)

RAI 3
12.00 Koncerti Rai 3
11.35 Film: Paura - Non credo più all'amore (dram., It. 1954, r. Roberto Rosellini, i. Ingrid Bergman, Mathias Wieman, Renate Mannhardt)
14.00 Deželne vesti
14.10 Dnevnik
14.20 Šport: Finale teniskega turnirja ATP v Firencah, 17.10 jahanje - VN Milana v galopu
17.30 Film: Le sette probabilità (kom., ZDA 1925, R.-i. Buster Keaton, i. Ray Barnes, Snitz Edwards)
18.35 Rubrika: Domenica gol
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Deželni šport
20.00 Drobci
20.30 Film: Rambo II La vendetta (pust., ZDA 1985, r. George P. Cosmatos, i. Sylvester Stallone, Richard Crenna)
22.10 Aktualno: AIDS in upanje
23.15 Nočni dnevnik
23.45 Filmske novice
23.50 Deželni nogomet

TV Slovenija 1
9.10 Otroška matineja: Živ Žav, 10.05 nadaljevanka Nevarni zaliv
10.35 Nad.: Boljše življenje
11.15 Alpski večer Bled '91
11.40 Obzorja duha
12.00 Videostrani
13.00 Show Rudija Carrella
14.40 Nadaljevanka: Saga o Forsythih
15.30 Sova (ponovitev) vmes nanizanka Na zdravje in nadaljevanka Twin Peaks
16.55 Poslovne informacije in dnevnik
17.00 Dnevnik
17.05 Film: Ženske prihajajo (pust., ZDA 1952, r. William Wellman, i. Robert Taylor)
19.00 Risanka
19.20 TV okno
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 Nadaljevanka: Zgodilo se je na današnji dan
20.50 Zdravo
22.10 Dnevnik, šport in vreme
22.35 Nočni program Sova, vmes nanizanki Krempļji in praske in Taggart
23.50 Videostrani

TV Koper
16.00 Športni pregled
18.00 Video glasba: Tutti frutti (vodi Alex Bini)
19.00 TVD Stičišče
19.25 Video agenda
19.30 Okrogla miza (pon.)
20.10 Film: Finalmente arrivò l'amore (glasb., ZDA 1975, r. Peter Bogdanovich, i. Burt Reynolds)
21.30 Aktualno: Il mappamondo
22.00 TVD Novice
22.10 Nan.: Fantasilandia
23.00 Športna oddaja

TV Slovenija 2
15.30 Satelitski programi
16.30 Šport: EP v baseballu, 17.00 Izbira organizatorja za OI, 18.00 EP v košarki
19.30 Dnevnik
20.00 Šport: EP v košarki
21.30 Dokumentarec: Poznavalec piva
22.00 Šport: YU pokal v atletiki, 22.45 Nogomet: Olimpija-Dinamo, 23.15 Športni pregled
24.00 Film: Querelle (dram., ZRN 1982, R. W. Fassbinder, i. Brad Davis)
1.45 Film: ...

CANALE 5
8.30 Nabožna oddaja
9.15 Aktualno: Domenica 5
11.30 Aktualnosti: Nonsolomoda, 12.00 Cerco e offro (Vodi Massimo Guarischi)
12.30 Variete: Antepima
12.55 Canale 5 News
13.00 Superclassifica Show
14.15 Variete: Rivediamoli
15.05 Aktualno: Agenzia matrimoniale, 15.35 Ti amo... parliamone (Oboje vodi Marta Flavi)
16.00 Otroški variete: Bim bum bam in risanke
18.00 Kviz: O.K. Il prezzo è giusto!
19.45 Kviz: La ruota della fortuna
20.30 Film: Paradise (pust., ZDA 1982, r. Stuart Gillard, i. Willie Aames, Phoebe Cates)
22.25 Nanizanka: Casa Vianello - Sesso e gesso
22.55 Aktualnosti: Nonsolomoda, 23.25 Italija sprašuje, vmes (24.00) Canale 5 News
0.25 Nanizanki: Marcus Welby M. D. - Il principe Bantù,

RETE 4
8.00 Jutrišnji svet
8.30 Nadaljevanke: Stellina, 10.00 Valeria
11.30 Aktualno: Ciak
12.20 Vesti iz parlamenta
13.00 Nanizanki: I Jefferson, 13.30 Love Boat
14.30 Variete: Il principe azzurro
16.30 Nadaljevanke: Sentara, 17.30 Manuela
19.10 Aktualno: Chiaramente
19.40 Nadaljevanke: Primavera, 20.05 Marilena
20.35 Film: Meteor (fant., ZDA 1979, r. Ronald Neame, i. Sean Connery, Natalie Wood,)
22.25 Nanizanka: Alfred Hitchcock predstavlja
23.25 Nedeljski koncert
0.15 Film: Mio figlio Nerone (kom., It. 1956, r. Steno, i. Alberto Sordi)
2.15 Nan.: Love Boat
ITALIA 1
7.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke

10.00 Odprti studio
10.15 Film: Aspettando la pioggia (kom., ČSFR 1979, r. Kachyina Karel, i. Dita Kaplanova, Zdenek Rehor)
12.00 Odprti studio
12.30 Vodič za prvenstvo
13.00 Tednik: Grand Prix
14.00 Nanizanki: Casa Keaton - Una ragazza per amico, 14.30 Nonno va a Washington - Fuga di notizie
15.30 Film: Permanent Record (kom., ZDA 1988, r. Marisa Silver, i. Alan Boyce)
17.30 Nanizanka: Star Trek - Elena di Troia
18.30 Odprti studio
19.00 Risanke
20.30 Nogomet: ZDA-Milan
22.30 Film: La soldatessa alla visita militare (kom., It. 1977, r. Nanda Cicero, i. Edwige Fenech)
0.30 Odprti studio
0.45 Variete: 1/2 pollice
1.30 Roket polnoči
2.30 Nanizanki: Kung Fu, 3.30 Samurai
ODEON
13.00 Mozartovi koncerti
14.00 Film: Indians (vest. 1975, r. Richard Heffron, i. John Wittmore, Elliot Sam)

16.00 Film: Ponzio Pilato (pust., 1961, r. Irving Rapper, i. Jean Marais, Massimo Serato)
17.30 Film: Terra nera (vest., 1943, r. Albert Rogell, i. John Wayne)
19.30 Emozioni nel blu
20.30 Film: I nostri mariti (It. 1966, i. Ugo Tognazzi, Alberto Sordi)
22.15 Telemeno
22.30 Film: La donna degli altri è sempre più bella (kom., It. 1963, r. Marino Girolami, i. Walter Chiari)

TMC
8.00 Risanke: Snack
12.00 Papežev blagoslov
12.15 Nedelja na TMC (Vodi Ivano Guidoni)
13.15 Film: Il collegio più pazzo del mondo (kom., ZDA 1983, r. Franck Laudner, i. Rodney Bewes, Maureen Lipman)
15.00 Telovadba: Evropski pokal
19.00 Neurejeni potopis: Zambija

20.00 Vesti: TMC News
20.30 Šport: Galagoal (Vodi Alba Parietti)
22.30 Nanizanka: Matlock
23.30 Aktualnosti
0.30 Film: Gli esclusi (dram., ZDA 1962, r. John Cassavetes, i. Burt Lancaster Gena Rowland)

TELEFRIULI
9.00 Telefriuli non stop
12.30 Nan.: Uno strano poliziotto
13.00 Rubrika o športu
13.30 Aktualno: Album
14.00 Praznično ozračje
19.00 Športne vesti
20.30 Film: Blitz nell'oceano (pust., ZDA 1980, i. Jason Robards)
22.30 Športne vesti
24.00 Aktualno: Prva stran

TELE 4
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dnevnik in šport
20.30 Zadnje vesti in šport

RADIO TRST A
8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Poročila; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša iz cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled tiska; 10.00 Mladinski oder: Sara, mala princeska (zadnji del); 10.30 Soft music; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.10 Glasbeni potpuri; 11.30 Filmi na ekranih; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev; 13.20 Poslušali boste; 13.25 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Nedeljsko popoldne; 16.30 Koncert ob 20-letnici Tržaškega okteta; 17.30 Šport, glasba in evergreeni; 19.20 Zaključek.

RADIO SLOVENIJA
5.00, 6.00, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.00, 23.00 Poročila; 5.00 Jutranji koledar; 7.00 Jutranja kronika in vreme; 8.05 radijska igra za otroke; 8.25 Pop rock za mlade; 9.05 Pomnjenja; 9.35 Preludij; 10.05 Nedeljska matineja; 10.30 Nedeljska reportaža; 11.03 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 12.00 Na današnji dan; 13.10 Glasba; 13.20 Za naše kmetovalce; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Lojtrca domačih; 17.05 Amaterski zbori; 17.30 Humoreska; 18.30 Operne melodije; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Zrcalo dneva; 22.20 Iz naših sporedov; 22.30 Za prijeten konec dneva; 23.05 Literarni nokturno; 23.15-4.30 Nočna glasba.

RADIO KOPER (slovenski program)
10.30, 14.30, 17.30 Poročila; 19.00 Radijski dnevnik; 10.00 Sosednji kraji in ljudje: pozdrav, na današnji dan, reportaže, intervjuji, zanimivosti; 11.30 Oddaja za kmetovalce: Polje, kdo bo tebe ljubil; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Aktualno: Primorski dnevnik; 14.35 Pesem tedna; 14.45 Zabavna nedeljska oddaja v narečju: Vanka in Tonca; 15.00 Nedeljski ritem; 15.30 Radio Koper na obisku; 16.30 Lestvica popevk Radia Koper: Dajmo naši; 18.30 Nedeljska humoreska; 19.30 Prenos Radia Slovenija.

RADIO KOPER (italijanski program)
8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Jutranja glasba; 6.07 Jutranji almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 9.00 Avtorska popevka; 9.30 Mixage; 10.40 Družinsko veselje: ideje in nasveti za gospodinje; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.30 Čudovitih sedem; 12.00 Glasba po željah in čestitke v živo; 14.40 Popevka; 15.00 Športni pregled in glasba; 18.00 Lestvica Long Playing plošč; 19.00 Glasba; 19.30 Nedeljski športni pregled; 20.00 Nočna glasba.

RADIO OPČINE
10.30, 14.30, 16.30 Poročila; 10.00 Jutranji nedeljski val; 13.00 Glasba po željah.

ponedeljkovi televizijski in radijski sporedi

RAI 1
8.50 Nanizanki: Five Mile Creek, 9.35 La signora in giallo
10.25 Volitve na Siciliji
13.30 Dnevnik in Tri minute
14.00 Film: Nata di marzo (kom., It. 1958, r. Antonio Pietrangeli, i. Jacqueline Sassard)
15.50 Mladinski variete: Poletni Big
17.25 Dokumentarec: Cousteau v Amazoniji
18.15 Nabožna oddaja
18.45 Dokumentarec: Trideset let naše zgodovine
19.40 Almanah, vreme in dnevnik
20.40 Nadaljevanka: Colomba solitaria (2. del)
22.15 Nanizanka: Alfred Hitchcock predstavlja
22.45 Dnevnik
23.00 Gospodarski tednik: Emporion
23.15 Aktualno: L'arcipelago mezzogiorno
24.00 Dnevnik in vreme
0.30 Filmske novice
0.40 Variete: Mezzanotte e dintorni
1.00 Šport: SP v sabljanju

RAI 2
9.00 Nanizanka Lassie in risanke
9.50 Oddaja o židovstvu
10.20 Nadaljevanke: Destinini, 11.30 La padroncina, 12.10 La clinica nella Foresta nera
13.00 Dnevnik, Diogenes in Gospodarstvo
13.45 Nadaljevanke: Beautiful, 14.15 Quando si ama
15.15 Nanizanka: Condannati a far carriera
16.10 Ena rastlina na dan
16.30 Poročila
16.35 Film: Il divorzio (kom., It. 1970, r. Romolo Guerrieri, i. Vittorio Gassman, Anna Moffo)
18.30 Šport
18.45 Nanizanka: Hill Street giorno e notte
19.45 Dnevnik in šport
20.30 Nanizanka: L'ispettore Derrick
21.35 Oder '91: Angeli caduti
23.15 Dnevnik - Pegaz, vreme in horoskop
0.10 Mozart (Vodi Roman Vlad)

RAI 3
11.30 Izobraževalna odaj: Obrt je...
12.00 Krožek ob 12.
14.00 Deželne vesti
14.30 Popoldanski dnevnik
14.45 Izobraževalna oddaja: Šola se prenavlja
15.45 Šport: DP v bezbolu, 16.15 DP v malem nogometu, 16.40 pregled B lige
17.40 Poročila
17.50 Drobci
18.30 Tuji dnevniki in TV (Vodi Giancesare Flesca)
18.45 Športna rubrika: Derby
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Ponedeljkov deželni šport
20.00 Variete: Blob. Di tutto di più
20.30 Aktualno: V stari farmi - Živali izginjajo?
22.25 Dnevnik
22.30 Variete: Fai la TV (Vodi Paolo Guzzanti)
23.05 Nočni dnevnik
24.00 Film: L'Amica (kom., ZDA 1943, r. Vincent Sherman, i. Bette Davis, Miriam Hopkins)

TV Slovenija 1
8.50 Video strani
9.00 Mozaik. Tovarišija Petra Grče
9.25 Gala koncert ob 5. jugoslovanskem baletnem tekmovalstvu
9.50 Obzorja duha (pon.)
10.10 Video strani
14.55 Video strani
15.05 Zdravo (pon)
16.30 Sova (pon.) vmes nanizanki Krempļji in praske in Taggart
17.55 Poslovne informacije
18.00 Dnevnik
18.05 Mozaik. Utrip
18.20 Zrcalo tedna
18.35 Špored za otroke: Knjižna novost, 18.45 Radovedni Taček - Piščal
19.05 Risanke in TV okno
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 Drama: Si lahko sposodiš va vašega moža?
21.50 Dnevnik in vreme
22.15 Osmi dan
23.00 400 let slovenske glasbe
23.45 Sova, vmes nanizanki Simonovi in Taggart
1.00 Videostrani

TV Koper
16.00 Športni pregled
18.30 Oddaja v slovenščini
18.45 Odprta meja
19.00 TVD Stičišče
19.25 Video agenda
19.30 Otroška oddaja: Lanterna magica, vmes nanizanka Le avventure di Stanlio e Ollio
19.45 Glasbena oddaja: Opereta (izbor najbolj znanih motivov)
20.40 Nanizanka: Lucy Show
21.00 Športni dokumentarec
21.30 Nan. Fantasilandia
22.30 TVD Novice
22.30 Športna rubrika

TV Slovenija 2
16.30 Satelitski programi (poskusni prenosi)
17.30 Regionalni programi TV Slovenija: Studio Ljubljana
19.30 Dnevnik
20.00 Zabavnoglasbena oddaja
20.30 Po sledeh napredka
21.05 Športna oddaja: Sedma steza
21.30 Omizje, nato Yutel - eksperimentalni program

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Življenje onkraj življenja; 8.40 Valčki in polke; 9.10 Instrumentalni solisti; 9.30 Metronom; 9.40 Potpuri; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Bralni roman: Rapsodija 20 (Andrej Capuder); 11.50 Glasba; 12.00 Utrip mesta; 12.20 Instrumentalni solisti; 12.40 S tekmovalnja Seghizzi; 12.50 Orkestralna glasba; 13.25 Gospodarstvo; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Veselo na otroškem valu; 15.00 Evergreeni; 15.30 Južnoameriška folklor; 16.00 Mi in glasba; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Aladinova svetilka; 17.40 Mladi val; 19.20 Zaključek.

RADIO SLOVENIJA
5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro; 8.05 Lep-ljenka; 8.25 Ringaraja; 8.40 Pesmica; 9.05 Matineja; 10.00 Gospodarstvo in glasba; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Zabavni ansambli; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.35 Glasba; 13.38 Do 14.00; 14.05 Enajsta šola; 14.20 Mladi glasbeniki; 14.40 Merkurček; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 V studiu; 18.05 Pihalne godbe; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč otroci; 19.45 Studio 26; 20.00 Sotočja; 21.05 Zap-lešite z nami; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Melodije; 23.15 Nočni program.

RADIO KOPER (slovenski program)
7.30, 14.30, 16.30 Poročila; 13.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba za dobro jutro; 7.00 Kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos RS; 10.35 Prenos Vala 20; 13.00 Na valu Radia Koper; 13.15 V podaljšku; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik.

RADIO KOPER (italijanski program)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.07 Almanah; 8.45 Ugani; 9.00 Clic; 9.35 Popevka po želji; 10.00 Na prvi strani; 10.40 Družinsko veselje; 11.00 Knjižne novice; 11.30 Italijana; 12.00 Glasba po željah in čestitke v živo; 14.40 Pesem tedna; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Naše sanje; 16.00 Srečanja; 17.00 Naša glasba; 18.32 Souvenir d'Italy; 19.00 Klasična kitara; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE
7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja in tedenski horoskop; 12.00 Pogovor z odvetnikom in Ostali Trst (pon.); 18.00 Športni komentar; 20.00 Gremo v gledališče; 20.30 Operni odri.

CANALE 5
8.00 Nan.: La famiglia Brady
8.30 Film: Mercoledì delle ceneri (dram., ZDA 1973, r. Larry Pearce, i. Elizabeth Taylor)
10.25 Aktualno: Gente comune
11.45 Kviza: Il pranzo è servito, 12.35 Tris
12.55 Canale 5 News
13.20 Kviza: O.K. Il prezzo è giusto!, 14.20 Il gioco delle coppie
15.05 Aktualno: Agenzia matrimoniale, 15.35 Ti amo... parliamone
16.00 Otroški variete: Bim bum bam in risanke
18.15 Nanizanka: I Robinson
18.45 Kviza: Il gioco dei nove, 19.35 Tra moglie e marito
20.20 Varieteja: Sette più, 20.20 Il TG delle vacanze
20.40 Film: La signora in rosso (kom., ZDA 1984, r.-i. Gene Wilder, i. Judith Ivey) 22.35 Nanizanka: Sposati con figli
23.00 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) Canale 5 News
1.10 Varite: Il TG delle vacanze
1.25 Nanizanka: Marcus Welby M.D.

RETE 4
8.15 Nadaljevanke: Una vita da vivere, 9.10 Così gira il mondo, 9.40 Señorita Andrea, 10.10 Per Elisa, 11.00 Señora, 11.50 Topazio
13.15 Variete: Buon pomeriggio
13.20 Nadaljevanke: Valeria, 13.45 Sentieri, 15.15 Piccola Cenerentola, 15.45 Stellina, 16.15 La valle dei pini, 16.45 General Hospital, 17.15 Febbre d'amore
18.30 Kviz: Cari genitori
19.10 Aktualno: C'eravamo tanto amati
19.40 Nadaljevanke: Primavera, 20.35 Marilena, 20.35 Manuela
22.30 Nanizanka: California
23.30 Športna oddaja: Cadillac
0.05 Film: Bionda fragola (kom., It. 1980, r. Mino Bellei, i. Umberto Orsini)
2.05 Nanizanka: Love Boat
ITALIA 1
6.30 Odprti studio
7.00 Otroška oddaja Ciao Ciao in risanke
8.30 Odprti studio
8.45 Nanizanke: L'uomo da sei milioni di dollari, 10.00 La

donna bionica, 11.00 Sulle strade della California
12.00 Nanizanki: T.J. Hooker, 13.00 Happy Days
13.30 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke
14.30 Kviz: Urkal
15.30 Nanizanke: Poliziotto a 4 zampe, 16.15 Simon & Simon
17.30 Mai dire si
18.30 Odprti studio
19.00 Nanizanka: MacGyver
20.00 Risanke
20.30 Film: Burro (kom., It. 1989, r. Jose Maria Sanchez, i. Renato Pozzetto, Elena Sofia Ricci)
22.20 Film: Uno contro l'altro... praticamente amici (kom., It. 1981, r. Bruno Corbucci, i. Renato Pozzetto, Thomas Milian 0.25 Odprti studio
0.40 Nanizanki: Kung Fu, 1.40 Samurai
ODEON
13.00 Risanke
14.30 Film: Il doppio segno di Zorro (pust., ZDA 1949, r. Fred Brannon, i. Claytone Moore, Pamela Blake)
15.45 Film: Il pirata del diavolo (pust., It. 1964, r. Roberto Mauri, i. Rex Harrison, Paolo Solvay)

17.00 Film: Gli eroi del doppio gioco (kom., It. 1962, r. Camillo Mastrocinque, i. Aroldo Tieri, Carlo Croccolo)
19.30 Risanke
20.30 Film: L'uomo che sfidò l'organizzazione (krim., It. 1979, r. Sergio Grieco, i. Howard Ross, Karin Schubert)
22.00 Kabaret: Fiori di zucca
22.30 Film: Un fiocco nero per Deborah (dram., It. 1974, r. Marcello Andrei, i. Marina Malfatti, Delia Boccardo)

TMC
8.30 Nanizanke: Enigma, 9.30 I giorni

Nekdaj neupoštevani Chioccioli pregazil vse tudi na kronometer Slavje »grdega račka«

CASTEGGIO — Franco Chioccioli (na sliki AP) je svoje popolno zmago-slavje na kolesarski dirki po Italiji kronal še z izredno vožnjo na kronometer, po kateri je še povečal svojo prednost na skupni lestvici, ki je zdaj brzkone tudi končna, saj je današnja etapa od Pavie do Milana (153 km) prava formalnost.

Chioccioli je že po prvi vmesni meritivi imel pol minute prednosti pred Bugnom in Chiappuccijem, ki sta se uvrstila na drugo oz. tretje mesto.

»Grdi raček« Chioccioli, nekdanji zida, ki je v svoji dolgoletni poklicni karieri vedno vozil v povprečnih ekipah in v senci bolj renomiranih kolegov (nazadnje je bil to Fondriest), je tako izpolnil svoj življenjski cilj. Roza majica je bil na giru že leta 1988, a je tedaj v etapi, ki je kolesarje pripeljala na vrh Gavie, doživel polom (izgubil je šest minut) in nad njegovim imenom je spet zavladal molk.

Poleg Chiocciolija so se na giro izkazali tudi ostali Italijani, ki so povsem zasenčili tuje kolesarje. Po uspehih na vuelti Giovannettija in Maurija, po lanskem sijajnem giru Bugna in

Franco Chioccioli

osemdnevni posesti rumene majice Chiappuccija na lanskem touru, je italijansko kolesarstvo znova dokazalo, da zdaj spet veliko pomeni v svetovnem merilu. Škoda le, da se Chioccioli ne bo udeležil letošnjega toura.

VRSTNI RED 20. ETAPE

1. Franco Chioccioli (It.) 1.33'17" (Broni - Casteggio, 66 km) s poprečno hitrostjo 42,451 km na uro; 2. Bugno (It.) po 52"; 3. Chiappucci (It.) 1'02"; 4. Giovannetti (It.) 2'08"; 5. Lejarreta (Sp.) 2'09"; 6. Lelli (It.) 3'18"; 7. Hodge (Avstral.) 3'27"; 8. Pulnikov (SZ) 3'31"; 9. Delgado (Sp.) 3'36"; 10. Sierra (Ven.) 3'59".

SKUPNA LESTVICA

1. Franco Chioccioli (It.) 95.34'55"; 2. Chiappucci (It.) po 3'48"; 3. Lelli (It.) 6'56"; 4. Bugno (It.) 7'49"; 5. Lejarreta (Sp.) 10'23"; 6. Boyer (Fr.) 11'09"; 7. Sierra (Ven.) 11'56"; 8. Giovannetti (It.) 13'09"; 9. Jaskula (Polj.) 18'22"; 10. Chozas (Sp.) 18'22".

Sovjetu Kirjenku naslov v sablji

BUDIMPEŠTA — Sovjet Gregorij Kirjenko je osvojil svetovni naslov v sablji. V finalu je premagal Madžara Petra Abaya s 5:2, 2:5, 5:3. Na tretje mesto sta se uvrstila Sovjet Vadim Gucejt in Madžar Gyorgy Nebald.

Noben Italijan se ni uvrstil v finale. Najboljši je bil Giovanni Scalzo (devet).

Triestina je demotivirana

Povsem demotivirana Triestina bo v zadnji prvenstveni tekmi brzkone doživela v Pescari nov poraz. Gostitelji nujno potrebujejo obe točki, da se izognejo izpadu, Triestina pa se je v nižjo ligo matematično že preselila. Danes bo igrala okrnjena, mnogi igralci pa že razmišljajo o prestopu v boljše klube. Športni vodja Salerno ima baje že mandat za prodajo Scarafonija, Corina, Piccija, Consagre, Marina in Ceroneja. V sredo naj bi izvedli tudi za imena novih lastnikov kluba, ki naj bi odkupili delnice predsednika Da Riuja.

DANAŠNJI SPORED: Ancona - Messina, Barletta - Brescia, Cremonese - Avelino, Lucchese - Padova, Pescara - Triestina, Reggiana - Ascoli, Salernitana - Cosenza, Taranto - Verona, Udinese - Modena.

Danes v finalu za 1. mesto za nogometni pokal Scania Italija - Sovjetska zveza

STOCKHOLM — Danes ob 18. uri bo v Stockholmu finalna tekma za 1. mesto za Scania pokal med Italijo in Sovjetsko zvezo. Italija bo igrala z naslednjo začetno postavo: Zenga, Ferrera, Maldini, Baresi, Vierchowod, Berti, Lentini, Eranio, Viali, Giannini, Mancini. Trener Vicini je že napovedal, da bo vratarja Zengo zamenjal Pagliuca.

Včeraj pa je bil v Norrköpingu mali finale za 32. mesto, v katerem je Švedska premagala Dansko s 4:0 (1:0). Strelci: Dahlin v 43. in 54. min., Andersson v 61. min. iz enajstmetrovke, Brolin v 68. min.

Na sliki (AP): vratar Zenga.

Japonskemu Naganu zimске OI leta 1998

BIRMINGHAM — Zimske olimpijske igre leta 1998 bodo v japonskem mestu Nagano. Tako je sklenil mednarodni olimpijski odbor, ki se je sestal v Birminghamu (na sliki AP posnetek s tega zasedanja).

V prvem krogu glasovanj je Nagano dobilo 23 glasov, švedski Ostersund 21, ameriški Salt Lake in Aosta pa po 15. Že v drugem krogu je izpadla Aosta, v tretjem pa Ostersund. Ostali sta tako še Nagano in Salt Lake.

Po izredno izenačenem boju pa je naposled le zmagal Nagano s 46:42. Eden od odbornikov Mednarodnega olimpijskega komiteta v Birminghamu je tako izjavil: »S tem da bodo zimske olimpijske igre v Naganu, smo želeli nagraditi gospodarsko iniciativo in velik kapital tega mesta.«

Drugače si tudi ni mogoče razložiti te izbire, saj v Naganu še ni prav nobene športne strukture...

Danes Velika nagrada Mehike v formuli 1 z »neobičajnim protagonistom«

Riccardo Patrese v prvi vrsti

CIUDAD MEXICO — Riccardo Patrese bo torej startal danes v prvi vrsti na avtomobilski dirki za VN Mehike v formuli 1. Italijanski pilot si je prislužil startno pozicijo že v na petkovih poskusnih vožnjah, ko je Brazilc Ayrton Senna imel težak incident, na srečo pa pilot ni imel najmanjše poškodbe.

Včeraj je v mehiški prestolnici ves dan deževalo. Prenehalo je le tik pred startom poskusnih vožnjah. Cestišče pa je bilo zelo mokro in piloti svojih časov iz prejšnjega dne niso izboljšali.

VRSTNI RED

PO POSKUSNIH VOŽNJAH

1. Patrese (It.) williams 1'16"696 s poprečno hitrostjo 207,515 km na uro; 2. Mansell (VB) williams 1'16"978; 3. Senna (Braz.) mclaren 1'17"264; 4. Alesi (Fr.) ferrari 1'18"129; 5. Berger (Av.)

mclaren 1'18"156; 6. Piquet (Braz.) benetton 1'18"168; 7. Prost (Fr.) ferrari 1'18"183; 8. Modena (It.) tyrrell 1'18"216; 9. Moreno (Braz.) benetton 1'18"375; 10. Grouillard (Fr.) fonmetal 1'18"453; 11. De Cesaris (It.) jordan 1'18"935.

VN Evrope v motociklizmu

V Jarami za SP

JARAMA (ŠPANILJA) — Danes bo v Jarami motociklistična Velika nagrada Evrope za SP. Na včerajšnjih poskusnih vožnjah so v raznih kategorijah bili najboljši:

do 125 ccm: Ezio Gianola (It.) derbi; do 250 ccm: Luca Cadalora (It.) honda; do 500 ccm: Kevin Schwantz (ZDA) suzuki.

Tudi Domovi košarkarji

GORICA - Cassa di Risparmio Trieste - Winkler Spedizioni in Gigolo Abbigliamento - Gienne Mobili sta polfinalna para letošnjega košarkarskega turnirja za trofejo goriških mestnih rajonov.

Prvo srečanje bo na sporedu jutri ob 20. uri v športni palači v Podgori, drugo pa bodo odigrali ob 21.30. Zmagovalca se bosta nato pomerila za lovoriko najboljšega v sredo, 19. t.m. ob 21.30. Še prej se bosta poražena potegovala za 3. oziroma 4. mesto.

Med polfinalisti so tudi nekatere Domove košarkarje, medtem ko je ekipa, ki jo je vodil trener Peter Brumen izpadla iz nadaljnega tekmovanja.

Mladinski košarkarski turnir za Pokal prijateljstva na Kontovelu

Današnji finale Partizan - Kontovel

Na že tradicionalnem mednarodnem mladinskem turnirju, ki ga vsako leto organizira ŠD Kontovel, so včeraj odigrali polfinala.

V prvi tekmi sta igrali postavi dečkov Bora in beograjskega Partiza. Že od uvodnih potez je bilo jasno, da so jugoslovanski igralci boljši, zlasti glede višinske premoči. Manjši in šibkejši borovci so v prvem polčasu bili brez moči in so dokaj pasivno kljubovali premoči Partizana. Gostje so razliko stalno višali, saj so le redkokdaj izgubili kako odbito žogo. V drugem delu je trener gostov pustil na klopi nekaj boljših igralcev, borovci so pridobili na samozavesti in s Tomom Oberdanom na čelu ublažili poraz (78:26 v 30. min. na končni -27).

V drugem polfinalu sta se pomerili domači Kontovel (dečki in naraščajniki) ter mešana postava nad imenom Breg, kjer je nastopilo nekaj Brežanov, trije Sežanci in dva Nabrežinca. Ta postava je zamenjala Mariborčane, ki so se v zadnjem trenutku odrekli turnirju. Tudi na tej tekmi smo bili priča preveliki razliki moči med ekipama, saj so Krečičevi fantje razpolagali z nasprotniki. Cancianijevi varovanci so

nekaj več pokazali le v polovici drugega dela, ko so se enakovredno borili z domačini.

POLFINALA

BOR - PARTIZAN 57:84 (16:54)
BOR: Verri, Colja 4, Jogan 15 (0:1), Gregorič (0:4), Sancin (0:2), Uršič 14 (2:6), Oberdan 18 (4:12), Pozar 6 (2:3), Korošič (0:2).

PARTIZAN: Lalič, Milošević 2, Latič 2 (0:2), Petrovič 10 (2:4), Misina 21 (1:4), Kuljak 4 (0:2), Dangubič 13 (1:2), Miljanović 2, Bijelobrč 20 (0:2), Simović 2 (0:2).

PM: Bor 8:30, Partizan 4:18. ON: Bor 15, Partizan 25. TRI TOČKE: Jogan 1.

KONTOVEL - BREG 86:53 (42:28)

KONTOVEL: Spadoni 15 (3:5), Križman 26 (6:12), Rustja 2 (0:2), Emili 19 (3:7), B. Starc, Škerk 16 (0:2), Žerjal 8 (0:4), M. Starc M.

BREG: Umek 5 (1:4), Tavčar 4 (0:1), Kocjančič 6 (0:5), Klabjan 11 (1:2), Škrinjar 11 (1:3), Pirjevec 8 (4:4), Čeh 8 (0:2).
PM: Kontovel 12:32, Breg 7:21. ON: Kontovel 15, Breg 18. PON: Spadoni (37). Danes sta na sporedu finalni srečanja. V tekmi za 3. mesto je favorit Bor, v finalu za 1. pa so v prednosti Beograjčani zaradi višinske premoči.

DANAŠNJI SPORED: ob 9.30 finale za 3. mesto: Bor - Breg; ob 11.00 finale za 1. mesto: Kontovel - Partizan.

(V. Jogan)

1. moška divizija

Polet zmagal po podaljšku

ACLI - POLET 83:84 (44:38; 75:75)
POLET: Košuta 5 (1:4), Granier 10, Gregori 10, Žetko, Pisani 11 (1:6), Škerlavaj 32 (4:5), Fabčić, Baitz, Malalan 16 (0:3).

Poletovi košarkarji so v 4. kolu finalne skupine za prestop v promocijsko ligo osvojili svojo prvo zmago. Sinočnje srečanje je bilo izredno izenačeno in igralo se je skoraj v nemogočih pogojih, saj je bilo v telovadnici pri Sv. Sergiju neznošno vroče.

Tekma se je končala šele po podaljšku, naši pa so zmagali s točko razlike. Za uspeh si zaslužijo vsi pohvalo, še posebej pa je bil tokrat uspešen Robert Škerlavaj, ki je dal kar 32 točk.

(A. Granier)

Naročnina: mesečna 22.000 lir - celoletna naročnina 254.000 lir; v SFRJ številka 8.00 din; mesečna naročnina 190.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 50101-601-85845
ADIT 61000 Ljubljana
Vodnikova 133 - Telefon 554045-557185
Fax 061/555343

Oglaš: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povprečje 20%. IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašni agenciji PUBLI-EST srl - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglaš: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

nedelja, 16. junija 1991

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894 - Fax 040/772418

GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958

CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Včeraj na svetovnem prvenstvu na brzicah Soče Velik uspeh Jugoslavije

BOVEC — Svetovno prvenstvo s spustu na divjih vodah je že včeraj doživelo prvi vrhunec. V Trenovem ob Soči je bil pravi praznik športa na divjih, a tako mikavnih brzicah. Več tisoč gledalcev, ocene se gibljejo celo okrog 10.000, je zasedlo takorekoč vsako skalo na obeh bregovih.

Naši tekmovalci v spustu so se jim oddolžili na najboljši način in to kar s štirimi kolajnami. Pravo eksplozijo navdušenja ob progi je sprožilo kar trojno zmagovalstvo naših kanuistov. Tega pa nihče ni niti v snu pričakoval, kljub podobnemu razpletu včerajšnjega uradnega treninga. Toda trening je vendar eno, tekma pa nekaj povsem drugega, in večina poznavalcev je pričakovala le eno kolajno. Toda naši fantje so še enkrat ovrgli vse napovedi in potrdili, da zanje ni nemogočih dosežkov.

Največje presenečenje pa je gotovo zmaga še ne 19-letnega Tomislava Črnkovića iz Zagreba, sicer lanskolletnega mladinskega svetovnega prvaka. Zdaj je temu dodal še članski naslov in postal v spustu najmlajši svetovni prvak. Vsekakor meteorski vzpon simpatičnega in pristrčnega fanta. Le malo za njim je zaostal Solkanec in član HIT-ove tekmovalne ekipe Joško Kancler, ki je na domači progi ob bučni podpori z bregov premagoval brzice in prišel do tako željene kolajne. Tretje mesto pa je pripadlo aktualnemu svetovnemu prvaku Andreju Jelencu, ki je dejal, da ni razočaran, dokler ga premagujejo le naši fantje. Viharno navdušenje se še ni poglelo, ko so vsi nestrpnost pričakovali nastop zlatega dvojca s prven-

stva v ZDA Grobiše in Masleta. Vendar pa jima tokrat ni uspelo. Nekaj drobnih napak na progi je ob koncu pomenilo zanj »le« drugo mesto, saj sta bila Francoza Archambault in Carlinbilla za slabi dve sekundi in pol hitrejša. Toda tako je pač v športu, veliki favoriti tudi vedno ne zmagujejo.

Zanimivost tekme na Soči pa je tudi ta, da ni uspelo nikomur ubraniti naslov svetovnega prvaka, čeprav so bili v vseh kategorijah na štartu tudi najhitrejši s prvenstva v ZDA.

Med kajakaši je letos še enkrat ugnal vso konkurenco Nemec Markus

Cickler, drugouvrščenega Francoza Massona pa je premagal za več kot 11 sekund. Italijani so ostali brez tako željene in pričakovane kolajne. Branilec naslova in veteran Marco Previde seveda ni toliko računal nanjo, saj je dolgo časa počival, zato pa je imel več upanja Cesare Mulazzi, a je ostal na najbolj nevhvaležnem četrtem mestu.

Slalomski specialist iz Solkana Jernej Abramič je imenitno odpeljal progo na njegovi Soči in pristal na 11. mestu, kar je najboljša jugoslovanska uvrstitev v tej kategoriji vse od leta 1961. Kajakašice so na težavni progi tudi odlično vozile, najhitrejša pa je bila izkušena Nemka Karin Wahl. Celjanka Živa Cankar je dosegla solidno 13. mesto.

Danes bo na reki Soči ob 10. uri še tekmovalje ekip, kjer naj bi jugoslovanski tekmovalci osvojili še kakšno kolajno, seveda vsi pričakujejo najzlahnejšo pri kanuistih.

REZULTATI: K-1 ženske: 1. Wahl (Nem.); 2. Goetschy (Fr.); 3. Profanter (Av.); 4. Bringard (Fr.); 8. Zingerle (Italija); 13. Ž. Cankar (Jug.). **K-1 moški:** 1. Gickler (Nem.) 15.39,87; 2. Masson (Fr.); 3. Kilian (Nem.); 4. Mulazzi (It.); 7. Previde (It.); 10. Ceccato (It.); 11. Abramič (Jug.); 25. Arnautović (Jug.). **C-1:** 1. Crnković; 2. Kancler 17.49,22; 3. Jelenc (vsi Jug.); 10. Panato (It.); 15. Selli (It.); **C-2:** 1. Archambault-Carlin (Fr.); 2. Masle-Grobiša (Jug.); 3. Simon-Eich (Nem.).

ERVIN ČURLIČ

Na sliki: posnetek z včerajšnje tekme na SP.

Jutri v goriškem Kulturnem domu

Priznanje najzaslužnejšim moštvom in posameznikom

V mali dvorani Kulturnega doma v Gorici bo jutri zvečer (in ne danes, kot smo včeraj pomotoma napisali), s pričetkom ob 19.30, podelitev priznanj vsem moštvom in posameznikom, ki so se najbolj izkazali v letošnji tekmovalni sezoni. Manifestacijo prireja pokrajinski odbor ZSSDI. Skupno bodo priznanje prejela štiri moštva in šest posameznikov.

Med moštvi bodo nagrajene sledeče skupine: nogometaši članske ekipe Sovodenj (za napredovanje v 2. AL), odbojkarji kategorije »dečki« Valprapora Teknoprogres (2. na meddeželnem finalu) odbojkarji kategorije »naraščajniki« Soče (deželni prvaki) in nogometaši kategorije »cicibani« Mladosti (deželni prvaki ANSPI).

Med posamezniki pa bodo nagrajeni strelec na glinaste golobe Edy Skok, plavalca Emy Bavcon in Silvan Kravos, nogometaš Martin Marušič, motirist Peter Brajnik in šahist Jan Bednarik.

Na sliki: med nagrajenimi moštvi bodo tudi cicibani doberdobske Mladosti

Od 25. junija do 12. julija Že 5. gabrski turnir v malem nogometu

Kulturno društvo Skala iz Gabrij prireja v okviru vaše šagre tradicionalni, letos še 5. gabrski turnir v malem nogometu, ki je namenjen tako moškim kot tudi ženskim ekipam. Program predvideva demonstrativno srečanje cicibanov, ki bo v sredo, 19. t.m., mladinski turnir, na katerem bodo nastopile postave Doberdoba, Sovodenj, Itale S. Marco iz Gradišča in Gabrij, amaterski turnir - tu je kar 10 nastopajočih ekip - in ženski turnir, ki se ga bodo udeležile postave Sovodenj, Rupe-Peč, Vrha in Gabrij. Turnir se bo pričel v torek, 25. junija, zaključil pa se bo v petek, 12. julija. Srečanja bodo na igrišču za sedežem KD Skala v Gabrijah. Vsak večer bosta dve srečanja. Prvo se bo pričelo ob 18.20, drugo pa ob 19.30. Zmagovita ekipa v moški konkurenci se bo 19. julija srečala z zmagovalcem pečanskega memoriala Simona Čevdka.

SPORED

MLADINCI: sredo, 26.6. Gabrje - Doberdob, Sovodnje - Itala; sredo, 3.7. Gabrje - Sovodnje, Doberdob - Itala; sredo, 10.7. Sovodnje - Doberdob, Gabrje - Itala.

ŽENSKE: ponedeljek, 1.7. Gabrje - Rupa-Peč, Sovodnje - Vrh; ponedeljek, 8.7. finalni srečanja.

MOŠKI: torek, 25.6. Vrh - Doberdob, Gabrje - Poljane; četrtek, 27.6. Sovodnje - Gabrje 2, Štandrež - Vipava; petek, 28.6. Vrh - Dol-Poljane, Gabrje - Doberdob; torek, 2.7. Vipava - Rupa-Peč, Gabrje 2 - Števerjan; četrtek, 4.7. Doberdob - Dol-Poljane, Gabrje - Vrh; petek, 5.7. Štandrež - Rupa-Peč, Sovodnje - Števerjan; torek, 9.7. polfinalni srečanja; petek, 12.7. finalni srečanja.(mar)

Zaradi prevelikega števila neodigranih zaostalih tekem

Balinarskemu prvenstvu grozi prekinitev Za presenečenje kola je poskrbela Gaja

Kljub temu, da je bilo v zamejskem balinarskem prvenstvu odigrano že tretje povratno kolo in so v zadnjih časih vremenske razmere balinarjem precej naklonjene, pa je še veliko srečanj v zaostanku. To se dogaja predvsem zaradi malomarnosti in neodgovornosti odbornikov posameznih društev, ki se ne držijo pravilnika tekmovanja, kateri predvideva, da je treba neodigrana ali prekinjena srečanja čimprej nadoknaditi. Kot dokaz k temu, naj navedemo, da ni bila še dokončana tekma 4. kola z dne 9. maja med Makom in Poletom (prekinjena zaradi dežja), potem ko sta bili regularno odigrani le dve od štirih srečanj (delni izid je bil 1:1). Jutri pa bodo v okviru sporeda 4. povratnega kola Nanut in soigralci gostovali na Proseku, ne da bi razpolagali z rezultatom prvega srčanja.

Ostala zaostala srečanja so sledeča: Polet - Kraški dom in Sokol - Mak iz 8. kola (23. maj), Kraški dom - Primorje (delni izid 1:1) iz 11. kola (3. junij), Polet - Danica in Sokol - Primorje iz 1. povratnega kola (6. junij).

Z zglednim »fair playem« so se torej doslej postavile v ospredje le Zarja, Ricmanje, Nabrežina, Danica, Gaja in Kras. Vsekakor, če do konca meseca ne bodo vsa zaostala srečanja odigrana, bo organizator prisiljen prekiniti zamejsko prvenstvo za teden dni, in le

ko bo lestvica popolna, se bo lahko tekmovalje regularno prevesilo v zaključno fazo.

Kar pa se tiče svetlejših poti najpomembnejšega tekmovanja v okviru delovanja balinarske komisije pri ZSSDI, to se pravi športnih dosežkov, velja tokrat posebej pohvaliti padriško-gropajsko Gajo, ki je v zaostalem srečanju kar v gosteh s čistim 4:0 premagala presenečene Negrinija in ostale ter tako pripravila največje prijetno presenečenje letošnje izvedbe prvenstva. Gajevci so pravi specialisti za tovrstne podvige, saj je bila to njihova že tretja zmaga s 4:0, ki jim je omogočila, da so na lestvici napravili izredno velik korak naprej, saj sedaj ob blizu ogrožajo Krasovo prvo mesto, povrhu pa imajo tekmo manj.

Obeta se torej izenačenje in napeto nadaljevanje prvenstva in za letošnji naslov prvaka se po dosedanjih rezultatih sodeč lahko potegujejo kar štiri ekipe.

Izidi 3. povratnega kola:
Kraški dom - Danica 3:1, Mak - Kras 2:2, Polet - Nabrežina 2:2, Ricmanje - Primorje 1:3, Sokol - Zarja 2:2. Prosta je bila Gaja.

Izid zaostalega srečanja:
Kras - Nabrežina 2:2.

Lestvica
Kras 33 točk, Gaja 28, Danica 26, Kraški dom 24, Zarja in Primorje 23, Nabrežina 22, Polet 21, Sokol 20, Mak 19, Ricmanje 17.

Prihodnje kolo (v ponedeljek, 17. junija): na Padričah Gaja - Kraški dom, v Zgoniku Kras - Polet, na Proseku Primorje - Mak, v Nabrežini postaja Nabrežina - Sokol, v Bazovici Zarja - Ricmanje, prosta bo Danica.

***

V prejšnjih dneh je balinarsko društvo Nabrežina prejelo razveseljivo novico, da je bil njihov predstavnik Paolo Negrini sklican v pokrajinsko reprezentanco. To povabilo je predvsem lepa spodbuda in zadoščenje ne le za igralca samega, temveč tudi za vso našo balinarsko stvarnost.

***

Danes se bo v Repnu v organizaciji domačega balinarskega odseka odvijal tradicionalni mednarodni balinarski turnir za trofejo Kraškega doma, katerega se redno udeležuje preko deset ekip z obeh strani meji.

Balinarji bodo v razposajenem in družabnem duhu merili moči v izločilnem delu na balinarskih stazah v Zgoniku in Repnu.

Popolne pa se bosta polfinale in finale odvijala na igriščih organizatorja Pod Rupo. (Z. S.)

obvestila

ŠZ SLOGA

vabi člane in simpatizerje na redni občni zbor, ki bo v petek, 21. t.m., ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah s sledečim dnevnim redom: otvoritev in določitev predsedstva, poročila, razprava, nagrajevanje najuspešnejših športnikov društva, volitve in razno.

KOŠARKARSKI TEČAJI

ŠZ JADRAN NA OPČINAH

Ob sodelovanju ŠD Polet prireja ŠZ Jadran tečaja za minibasket in poletno košarkarsko šolo. Od jutri do 22. t.m. bosta v Prosvetnem domu na Opčinah od 15.00 do 16.15 tečaj za letnike 1982/83/84/85 in od 16.15 do 17.30 tečaj za letnike 1979/80/81; od 17.30 do 19.00 pa bo košarkarska šola za letnike 1976/77/78, in sicer od jutri do 28. t.m.

Za vse informacije na Jadranovem sedežu, Ul. Ricreatorio, 1 v Prosvetnem domu na Opčinah (tel. 213403) vsak dan od 10.30 do 13.00.

ŠD KONTOVEL

sporoča, da se bo od jutri, 17. t.m. 18. uri pričela vadba v minibasketu za letnike 1979 in mlajše. Vadba bo vsak dan od 18.00 do 19.30.

TPK SIRENA

organizira tečaja jadrnanja na optimistih za otroke od 8. do 14. leta starosti. Prvi tečaj bo od jutri do 28. junija, drugi od 18. do 31. julija. Podrobnejše informacije na sedežu kluba v popoldanskih urah, tel. 422696.

KK BOR

prireja košarkarski kamp za otroke letnikov od 1977 do 1984. Kamp bo v prostorih stadiona 1. maj od jutri do 22. ter od 24. do 29. junija. Na razpolago je tudi minibus za prevoz otrok. Za informacije in vpisovanje tel. na št. 361476 (Walter Corbatti).

ZSSDI

obvešča, da bo v torek, 18. t.m., ob 20.30 na sedežu TPK Sirena v Miramarskem drevoredu, 32 seja izvršnega odbora.

ZSSDI

obvešča, da bo v sredo, 19. t.m., ob 20.30, na sedežu ZSSDI v Trstu seja smučarske komisije.

TENIŠKA SEKCIJA GAJE

sporoča, da se jutri, 17. t.m. začne tečaj za odrasle in otroke. Za otroke bo prva lekcija ob 10.00, za odrasle pa ob 20.00 na društvenih igriščih.

V odbojkarskem prvenstvu Primovolley jih je premagal le Libertas Perspektivne domovke druge

Mladim predstavnicam Doma Robo ni uspelo osvojiti pokrajinskega naslova v odbojkarskem prvenstvu "Primo-

volley", ki je bil namenjen dekletom do 13. leta starosti.

V velikem finalu proti močni šest-

ki Libertasa iz Gorice žal ni uspelo Prinčičevim varovankam presenetiti znatno močnejših nasprotnic.

Belo-rdeče so izgubile tako v prvem kot tudi v povratnem srečanju s čistim 2:0, vendar je bila razlika v točkah v posameznih setih vsakič sila majhna.

V uvodnem srečanju so na domačih tleh izgubile z rezultatom 0:2 (14:16, 13:15), v povratnem srečanju pa z 2:0 (15:13, 15:9).

Kljub vsemu je to velik uspeh perspektivne domove ekipe, ki ji mnogi odbojkarji izvedenci obetajo uspešno bodočnost.

POSTAVA DOMA ROBO: Petra Miklus, Federica Cernic, Katja Zavadlav, Roberta Lutman, Romina Kocina, Tamara Frandolic, Michaela Cortese, Giuliana Pavio, Francesca Lando Musina, Elena Kovic, Manuela Tomic, Tanja Vizintin.

Na sliki (Foto Čubej): mlada postava Doma Robo, ki je nastopila v prvenstvu "Primovolley" s trenerjem Joškom Prinčičem.